

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארת שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ד'ד לפניו ל'עז'מי
עולמים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי ירושלמי תוספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת נעבים תשפ"ב

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

**4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563**

היכל הקודש

מאנסי

**32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551**

היכל הקודש

כני ברק

**רחוב הבעל שם טוב 7
052.760.5715**

היכל הקודש

וויליאמסבורג

**27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299**

היכל הקודש

בלומינגטאון

**24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804**

היכל הקודש

ירושלים

**רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150**

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

משום רבי אליעזר אמרו חולצת ולא מתייבבת. אף בשהחזירה כשהיא גדולה פליג. ואף במגורש גדולה החזירה. ועמיה - משום דגורו בה משום יתומה בחיי האב. והא תבא - בני החזירה כשהיא קטנה וגדולה אצלו. רשעות אשה אחת היא - טעות קודשית קטנה. ופליג - דקאמר רבין מתייבבת. אצלו. כל בעל משגל - לשם קודשין בעל.

וקא סלקא דעתך. הוא הדין למעוה נדרים. הכי גרסינן: ההם הייתי טעמא - אדם זורע שאין קודשי קטנה כלום. אבל קשה על תנאי ובעל. דעתיה אנתא - ולא נרטינן? ברה קמפליג. דהא רבי אליעזר מנוגש את הגדולה כמו אמר דכי החזירה אסורה ליביה, טעמא לאו משום קודשי טעות דהא. ומאן גריסי לה, מפרש דהא 'משום' רבי אליעזר אמרדו בדיבתיא - אהחזירה כשהיא קטנה וגדולה אצלו הוא פליג. וליה ליה לתנא ובריהיא אליבא דרבי אליעזר. הא תנא דמתניין דרבמות (קטא). דאמר דבמגורש גדולה החזירה כמו אמר רבי אליעזר. אמר רב - כרביה דאמר סבירא. אשה אחת גירתא אין צריכה הימנו גט. משתיין דהא - להחליצה. על מנת שתתן בי - ואף על גב דלא ידבה - כשהיא שפיר קאמרת - בתמימה. טעמא דהבא לאו משום דאחליה לתנאיה הוא. אלא משום דמפקדין לאו נתא - דהא. כל תנאי מדיכן שתיין תנאי בני דרבי ראובן - ד'ראם יעבור' ו'נתת', וזאם לא יעברו - ונאחזו בתוכבב (במדרב לט). דאפשי קיומיה - למעשה על תנאי, דהיינו 'נתתם'. על ידי שליח - כי התם שדחיה שניה מה דהושע לתת להם את הארץ, שדחיה שלוחו של משה ותנאי להם. אבל חליצה - אי אפשי לקיימה על ידי שליח. אין כולל במלוא פשוטא אמ תתן לך פלוניא מאתים וזו - חלוץ לה. חלקך, אלא נתא הוא לכולל החליצה. והא ביבא - הדבעו על קודשין. ונתא חזי נתא תנא - כדאמרין לעיל. היינו בודלין על מנת כו'. ד'אתקיש היות' - 'זהיתה באש אחר' (דברים כ) כל היות קודשין במשעבד כסף. ושטו ביבא: בני דהיבי ודנתי תנאי בדמייה כסף. ושטו, דאפשי לקיימה על ידי שליח - מדני נמי ביבא. במלוא - שמחל לה מלוח שחיבת לאומריין. כידושין (ה) דאינה מקודשת ומשום דמשעה שלוחה ניתנה להוצאת וברשות קיימא. והשתא לאו מדי יחיב. וצריכה הימנו גט - ואפילו העתת בתנאי - דאין אדם עשה בעילתו ונתה רבי אמר פליג: ארביי אלעזר אמר. המקדש שפחות משוה פרטה ובעל - ואז דרבייה גט. אבל מלוח או על תנאי, ובעל - אינה צריכה הימנו גט. מאי טעמא - ביא הוא דאל טעי, לחות סבור שפחות משוה פרטה יהו קודשין. חלק - נמו ובעל לשם קודשין. שפחות בתנאי כסף - כסבור וידעת דהא שאין עלה נדרים. לכן דהא נשאת. ובי עלי אדעתא קודשין קמאי בעיל על לשם קודשין. במלוח - דבי שגא' (במת קטא). ואין אדקשת לריב אלעזר דאמר דבעל משה שמואל - היכי כותבין ללעל מתניין למסאלי דאבתא בלכות קודשין.

החלכה

אלכא מין ועבד מעשה אחילי אהליה כו'. חימה לרבינו יצחק דמאי קא סלקא דעתך דהאי מקשה: וכי סלקא דעתך שלא יזעיל עמי תנאי לכלל שום מבר וקנין? וש לומר: וסלקא דעתך שירצך לחיובי תנאי בשעת גמי וקנין או תמיר. תנאי דאפשי לקיימה על ידי שליח כו'. ואם תאמר: ומה סבירא? באן? ולא אמרין נדרים אלא לענין מה שהיא סבירא. דהא לא לפינן מהתם דלא מוזני נתא אלא בהנתיב שקיעו על לומר. דהיינו טעמא. דהנדאי הומעשה כל כך בידו, שיכול לקיימו על ידי שליח - סבירא דהא שיהא כמו בן בידו לשויי ביה נתא. אבל חליצה, שאין בידו לקיימה על ידי שליח - לא הוי בידו נמי למירמי ביה נתא. ואפילו לא יתיקם התנאי - יהיה המעשה קיים. ומשום דף כסרא מודו כולי עלמא דבעינן שאפשי לקיימו על ידי שליח. דהיינו דבני דבני ראובן, אבל לענין אגרי פכיל, ורמאי נתאי ומעשה בשני דברים - משמע כומו שאחור (ניסן ט"ה). ודוקא רבי מאיר תליה. ולא רבנן דלענין דאין סבירא כל כך ללמוד משם - דלויב פליגי עליה. והשתא משמע דאין תנאי בחליצה לכולי עלמא. וכן פריק 'מזות חליצה' (בבבא קטא) וקשה דרבין גמליאל. (גם נאם) מסיק רבינא דלויב עלמא ש תנאי בחליצה. והו' חימה פליג רבינא אבולה תלמודא. דפשיטא לן דאין תנאי בחליצה ואומר רבינו הם רבינו יצחק. דהא עמא דתנאי דהתם לטעמו על תנאי בחליצה - לאו לומר שלא התא תמורת לשוק בךך חליצה. דהוא תמורת לשוק לכולי עלמא. אלא לכוין תנאי אוניו תלמודא. מאתני איבא עלה ויקא יבמן, לענין רב אמר לה 'התקדשי' ו'חליצה' בימן. ודרבינא ע. מורדנן. לא אתי חליצה. כיון דהדיע על תנאי. מפקע לקיימה לגמרי. וכן עריך לחלק לרב אשי, דאמר התם: וכולי עלמא חליצה שפחות אינה פסוטה. ומתניין דהתם קטן בהדיא אפטרס. דקניג' נתת וזו חלץ - אין אתי חליצה כלומר אלא מתניין איירי לענין תלמודא. ורב אשי מיידי לענין יצחק יבמן, כדרשייתיה. ועוד אי. לחתייה דוקת אשירי נמי דהתם - ופליג רבי רובין בחלוצין ליבמותו וקודשה לשם יבמות אי צריכה לה בחלוציה לשוק. הואיל ותלי נמי דבי.

המקדש במלוח - פירש בקנטרס: שמחל לה בעולה שדחתיה חיבת. לו ולפירשו עריך לחלק בין מקדש במחלת מלוח. למקדש בתנא מחלת מלוח. דמקודשת כדאמרין פריק קטא קודשין (ה). ולרבינו יצחק אן רגאה דשנא אתן לחלק. והבא על לפשי. דמיידי כונו דאמר לה 'התקדשי' לי במעט מלוח שאת חיבת לי - דהתם היא אינה מקודשת. דרביה חבל חליצה הימנו גט - ולא פליגי בר ושמואל אלא בבשה לוי בעל, ופליג דאבתי. אף על גב דבי טעמא שלא מינא קאמר שמואל אינה צריכה גט ממנו - התם ליבא בעלה וזו, אפילו לא יבעל לשם קודשין - דהא איבא קודשין רובנן. ואם תאמר: והיא פליגי תנאי לעל בעל - אי אן קא יא על פחות משוה פרטה. גט - כי היכי

קאמר רבי אלעזר: דביה חבל צריכה נמי דרביה חבל משמע לריבא נמי. דכי היא ונתא פרט לעל התלמודא איכה ויהי פירש יצחק דמאי ומסכתא נמצא היה רבא אומר כן, ולא מקבלה. אבל רבי אלעזר אומר כן מקבלה. דבעל מודה שמואל. וסבירא ליה לרב ושמואל כמאן דאמר קו'. ואם תאמר: לרב תשיק לנאן דאמר 'קר לא ואפילו לנאן דאמר 'קר' - שניאל לא רבי כרב. ודוקא בעלנו קנו - משום דאין אדם עשה בעילתו ונתה ויש לומר. דאפילו מאן דאמר לא קנו - מצי כרב ברב קודש על תנאי. משום דאחילי לתנאי. חזיה קודש כסף. אבל לא מצי למרוי קודשין על ידי מחללה. וקדשה בטעות - היא טעות דפחות משוה פרטה. והא לא אמרין דבעל לשם קודשין. ובך סבירא אמרין התלמודא לפלוגיהו דרבי ושמואל פריק ב' שגא' (במת קטא). ואין אדקשת לריב אלעזר דאמר דבעל משה שמואל - היכי כותבין ללעל מתניין למסאלי דאבתא משום דמתניין משמע כוסם חסם. כלא בעל.

משום דמתניין משמע כוסם חסם. כלא בעל.

מטאנת

מטאנת

מטאנת

1 **ממאנת** הולכת לה - יתמה: בדרש יבמות (ב.ב.) גזן: ואי הוא מוצא בתמותו ואם
2 תמותו בו או שמיאנו. ואמאי הוא משבת לה בקדישה על הנאי ולא בעל,
3 דאפילו בר מודה לאבי דאניה עריכה גזי יש לומר: דאפילו מיאון אניה עריכה. אבל שבת
4 ומשבת לה בקדש על הנאי וגבלי. לשמואל דאמר בעשרי רבי שמעאל, דאמר הכא
5 דמאנתו ויש לומר: דלשמואל ולרבי שמעאל
6 נמי עריכה מותרת. אפילו אם לא מיאנה אתא
7 שזאת עריכה בשאל נודע לה היתנות. והא דקאמר:
8 ממאנת הולכת לה - היינו שאם נודע לה
9 השעות יש לה למאן. דאם לא מיאנה עריכה
10 אצלו - מלה התנאי. אי נמי ממאנת לא עדידי
11 אלא אפילו כל מיאון אניה כלל אשתו. ואפילו
12 נודע לה היתנות. ורבינו יצחק בר נתן תירץ
13 ביהומת: דרבי שמעאל איירי בקדישה טעות.
14 אבל בקדישה קטנות מודה אמת. ממאנת.
15 ומתניתין דיבמת לא מיירי אלא בקדישה קטנות.
16 וקשה: דברקס "בא טימן" נהר (גבא). שמעאל
17 בהיא דבבבדיק קטנות נמי איירי רבי שמעאל
18 דאמר: הבריה דרב כונא סבור למיעבד עובדא
19 כרבי יודנה, אף על גב דבעלתי דאמר: עד
20 שירבה השעות על הלכן. אמר ליה רב כונא: לא
21 כך היה מעשה בבתי של רבי שמעאל שבאת
22 למאן בתך המרדש. ובהו מורכב על תפיסה.
23 ואותו היום הוחרב דבריו של רבי שמעאל בכי
24 המרדש ורבהו בבייה בבית המדרש. ואמרו: דבר
25 שאמר אותו צדיק וישל בו רוע. וליכא למיטר
26 דלא דאק דבר שאמר אותו צדיק. אלא כעין
27 אותו דבר שאמר אותו צדיק - דהא מסיק הוה
28 נגזו ומרד: עד מתי הבת ממאנת - עד שתיאם
29 שתי שערות. ומאי "נגזו ומרד" שייך אן, כיון דרבי שמעאל מודה בקדישה קטנות שאין
30 יכולה למאן, ופשיטא שבתו לא איהוה יכולה למאן, ועל מה זה עומדין למען? דאפילו רבי
31 יודנה דאמר עד שירבה השעות - מודה דבכוננה מורכב על תפיסה דאין יכולה למאן, דהא
32 אמרין הנהו מודה דרבי יודנה ביהוה בעלפניו ומיהו, יש לומר: דמתניתין בפרק קטא דיבמת
33 (ב.ב.) דלא כרבי שמעאל. אף על גב דאמרין דהוה דבמלכות לא קשייר - היינו אבנא
34 דחמש עשרה נשים. ושמואל לא סבר כרבי שמעאל אלא בקדישה טעות דוקא. ולהכי לא
35 פריך לן ממתניתין דיבמת. ולא מסתם ממתניתין דנהר. דתנן: עד מתי הבת ממאנת - עד
36 שתיאם שתי שערות. ובידנא אית לה לשמואל בימי שמת" (בבא בתרא קט"א) וברוך
37 למיאונן. לאפוקי מדרבי יודנה דאמר עד שירבה השעות. ובשילדו פריך "נשאין על
38 האנסה" (יבמות ק"ב) דאמרין: משכחתי לה בקדישה טעות כדרב יהודה אמר שמואל משום
39 רבי שמעאל "היא לא תפשה כו" - אין להוכיח דרבי שמעאל איירי דוקא בקדישה
40 טעות. משכחתי בקדישה קטנות דאיירי חזי הנהו מעיקרא. ונקט קדישה טעות. ורבי שמעאל
41 איירי נמי בקדישה קטנות. כעריכה נהר (גבא). אלא משום הדיחה טוניה קאי אמילתה

42 **שמואל**: דאמר הנהו לעיהו בהו כתיב עומדים, ופירש בו. ושמואל לא סבר כרבי שמעאל אלא בקדישה טעות דוקא. כדפרישית - לכן נקט קדישה טעות. והא דאמר: ולרבי אלעזר
43 דאמר לעיל דרבי הלכי צריכה הימנו גזי. ואפילו כרבי שמעאל, ועל מה זה עומדין למען? דאפילו רבי
44 ולא בקדישה טעות לרבי אלעזר. ועל דהוה רבי שמעאל סתם מתניתין מותרת ויש לומר: ברוחא: דהוה מוקי לה בגזן פשיטא בהדיא שאינו בועל לטעם קדישה. **חכם** עקב הנהר מעיקר
45 בר - לא לפרש דלרשון מילתא. שריר קדישה על מנת שאין בה מומין וזה בר מומין. דאם כן הלך הוא אצל הרופא וירפאו - אמאי אמר ללקח מקודשת? אלא בקדישה המתניתין ולא
46 העבא, שאק עקב דלרשון מילתא. ונמאס בעיניו בשבוש שוהו בה מומין. אבל נדרים - איכא פקא. והאל ונקוד למפרע: אבל לא אלא הוה עקב דלא אכל בפת ולחמא - אבל על נמי
47 קפידת ענש משעת הנהר עד שעת החרה. ודוקא הלכה אצל חכם והחירה קודם ידעת הבעל. אבל לאחרי ידעת הבעל לא מהני ליה היתר, כדקתיב במתניתין: נמצאו עליה נדרים אנה
48 מרדשת. אלא מפ"ל בין דרבי אלעזר לבין רבי יוחנן. וטעמא - של מוש כן מוקדשה שאם לא ירעה לבעל קדישה ממת הנהר - שיהו קדושין קיימין. והבא קדישה קודם שחורו - הרי
49 מיד קדשה שוהו מנוסעין, ולא ידענא לא יהיה ליה היתר. אבל רבי יהודה הוה ידענא, הא לא רעה הדיחה קודם ידעתו, שאין ענש שם פקייא. **שמואל** עש בר לא יחזיר - אמר
50 רבינו יצחק: דנאן דרביהו "בשדח" (גיטין מ"א) טעמא משום קלקולא - שקדיל אותו קלקול לא ידא נטל ובהיה ממוריס. שריר לא עשה אנתו בגזן: כיון אכל התנה ולא בפל. ובעל
51 וליכא תנאי. דאי עשה תנאי - מאי טעמא דנאן דלא חייש לקלקולא? ועוד: דאם עשה תנאי - מהו מלגה מל שאמר ליה יחזיר: בכך לא יכיל התנאי אלא דאי לא עשה לא עשה לא תנאי נגזר,
52 בלא - אבל על מנת שם לא רעה. אלא כיון דחשש מקדשת ליכא - ששל מוש כן מוקדשה שאם לא ירעה לבעל קדישה ממת הנהר - היה לו לחוש על כיון דלחזרה - אפילו כיון כבר
53 שיהא עד שכל ענש גזי. דאם עשה תנאי, שיהא יכול לחזרה. דהא - כיון דאמר משום שם עני מוציא - גלי אדעתיה שאינו רעה
54 שיהא עד שאינו שם עני. כיון אפילו רעה ולא אימטרסיה ליה חזי (בתבואה ב"ב.) והוהו רובין נבסיה אדעתא למוסיק לארץ ישראל (קידושין ט"ב). דגמי בנזיל דעה. דעל כרדך הכא בעינן תנאי,
55 מומדשת: הנהו - רבי מאיר דהא, דאמר בעינן תנאי כפול הבא - מלרא כפליה לתנאי. והא שייך תנאי הבא תנאי כפול א"א טוי בגזל דעת' אלא דהא בעינן תנאי. ולרבי מאיר דרבעין
56 תנאי כפול - אפילו עלו ליכא. כיון דלא דחנה ולא כפל.

1 **ממאנת** הולכת לה. תנו רבנן: **הלכה אצל חכם**
2 **והיתרה - מקודשת, אצל רופא וירפא איתא - אנה**
3 **מקודשת. מה בין חכם לרופא? חכם - עוקב את**
4 **הנהר מעיקר, ורופא - אינו כפרא אלא מבאן ולחמא.**
5 **והתנאי: אצל חכם והיתרה, אצל רופא וירפא איתא**
6 **- אנה מקודשת! אמר רבא: לא קשיא; הא - רבי**
7 **מאיר, הא - רבי אלעזר. הא - רבי מאיר, דאמר:**
8 **אדם רוצה שתתבונה אשתו בבית דין, הא - רבי**
9 **אלעזר, דאמר: אין אדם רוצה שתתבונה אשתו בבית**
10 **דין. מאי היא? התנן: המוציא את אשתו משום נדר**
11 **או רבים, כל נדר שיערו בו רבים - לא יחזיר, רבי יהודה**
12 **אמר: כל נדר שיערו בו רבים - לא יחזיר, לא יענו**
13 **בו רבים - יחזיר. רבי מאיר אמר: כל נדר שיערו**
14 **הקורת חכם - לא יחזיר, ושאנו צריך הקורת חכם -**
15 **יחזיר. רבי אלעזר אמר: אהד צריך ואהד אינו צריך**
16 **לא יחזיר. אמר רבי אלעזר: לא אכרו צריך אלא**
17 **משום שאינו צריך. מאי טעמא דרבי יהודה? דקתיב:**
18 **"ואי"**

19 קסודו. שלא ידעו בו רבים - ריש לו הפרה - לא קסודו. והכי אמר תהם, דרבי יהודה
20 לא חיש בנדר לקלקולא. רבי מאיר אומר כל נדר שיערו הקורת חכם - שאין תבעול
21 יכול להפך - שאינו מדרים שבני לבנה, ולא עני נפש. לא יחזיר - קסבר טעמא
22 משום קלקולא. הלכך, בהא איכא קלקולא. דאמר: אילו הייתי יודע היכול רבי לחדרו
23 - לא הייתי מנשך. דרעה הייתי שתתבונה בנדר ויתרו לך. ושאנו צריך הקורת
24 חכם - נדר שבעל יכול להפך. יחזיר - דבראי לא מצי לקלקלה, שהיה לו להפך ולא
25 הפך. לא אכרו צריך - חקירת חכם. אלא מפני שאינו צריך - שהצריך חקירת חכם
26 אין בו לקולא. דלא לו כמניה לומר "אילו הייתי יודע", לפי שאין אחד רעה שתתבנה
27 אשתו בבית דין. אלא מפני מה אסורה - מפני שאינו צריך. דיכול הוא לכחש ולומר:
28 לא הייתי יודע שאני יכול להפך. וגזר האי שאינו חתי. **מאן טעמא רבי יודנה - דאמר,**
29 **נדר שחודר ברבים אין לו הפרה.**

30 **ולא**

כתובות המדיר - פרק שביעי דף ע"ג עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)"

רכא

1 ולא הובם בני ישראל - בנבענים כתיב, רבא אמר - הא דקתיני אצל חכם התיריה -
 2 אנה מקודשת, באשה חשבה - בת גדולים, דאפילו לנאן דאמר רוצה אדם שתתבאר
 3 אינה בבית דין, אמא אמר, אי אפשי באשה נרדתי, ונני גמי ינאה לי למיתבא לה
 4 - דאחטר באמה ואחותיה, ולא נחא לי לדלותיה קודשין, אבל חזו - אמא אמר לה על
 5 מנת שאן עלי מומין ונדרים, מן די - גוף שבנים
 6 משה הדיט שבת שדישמי אמרותר, טוב לשבח
 7 עף גוף שבנים, משבת אלמנה, דרשישפטא נבאר
 8 - משל הדיט הוא - מי שבעלה קטן כגמלה
 9 בורסי בן הרחא רביא - כסאה בין השורות
 10 בנת חורין, משיבה, כלומה, נמי לי בעל כובבם
 11 נפסא - מנפס עמך, ואמנת מנאסה היא,
 12 תיקריה כפי' כבא ותריב - אינה בושה
 13 לקרות על מפת הבית ליבש שם אצלוי בני
 14 הרב, קולפא - משפחת רופי, מלפני -
 15 עישה, שראו מנאל קל, ואן חסרו כס בל
 16 כן, אינה שאלת הימנא, איך יקרא שמו עליה,
 17 וכוון מנות ובעליתון - כל אלו
 18 שבעליון שפלים ומראות להם חבה - אע
 19 אלא שנותת תחתיך, וכשתומברותן ין תולת
 20 את העובר, כבעל, ונתן לך באנשים כל שאל
 21 לפי שנותת תחתיך, הוסיפו עליהם - בנשים
 22 שאין כבתיהן, ויעה - וזעה תמיד, שופט -
 23 ודוראיה, וכן ותחילת הדבורים - לבני מומין
 24 בחמה וכו', וקא סלקא דערך, ויעה ורית הפה
 25 דארם בבבל ממודם, ויעה אמונתם קא רפית -
 26 לא רומית איהו - מוודם - גופו סתירה, ובארם
 27 נמי פוסל, אבל ינעה דארם - מינה פוסלת
 28 כבדניה, כדקתני 'דוסיפוי עליהם', דאפשי
 29 לקבא עדיה דהמרא - בין קהה, דאמיירא
 30 בלעו, קא עשיבדו בערותר, ורית הפה נמי בל
 31 - אבל גבי אשה, שהוא מדרב ענה כל שעת
 32 לא אפשי, בניסית על פיהחה - ולעולם
 33 בשאן בן שער, ובקטנה, פיהחה - מצות
 34 ונעשה מקומו צלקת - ששאר שם רושם
 35 משהיה המכה צלקת - בפניגורא -
 36 ודוממה בשחיטת חילין (קברא) אבין, ומינן,
 37 דרס, דצלקה מצעל, לפעליורא - והכי קאמר
 38 כי הוא לאשה שיהי דרסי מומדלים סתמי, בני
 39 מוסיף גניא - דך מנתחין גומי בבית גניא, ודפי
 40 חשיב ויעה ויטנא ורית הפה ויער מומין, וטפא
 41 בין שני ידי אשה, וכפא - ניו לה, וכפא - ידי
 42 גסין (אחח) כשרותיה ורית הפה ורית הפה, וליצין
 43 איבר - משום דאיידי בה רבי מיישא נקט לה
 44 וליצין אימר איש ואיש יודל בה, לעתיד לבא,
 45 שתיקיים מקרא שכתוב 'וזבאו את כל
 46 אחיהם מנחה לך, וכו', כל מקום שישנא שם
 47 ישראל אימרו הנעמים, ודו מנני ציון, זה יודל בה
 48 - בניגא, שני וליצין - וזשאלא איש
 49 המקום לאמחר (בראשית ב) - על אשתך,
 50 אחד תוליד בה בן, 'איש' איש' יתיירא
 51 דריש אחד תוליד בה, ואחד תמצפה לארעה
 52 יקרא מנחה, וביבארה אצלה, וזאת יבוננה עליון
 53 - הכי נבגיה לריות עליון, למעלה על כל
 54 העולם, ודו מייצוה - מנני ארץ ישראל, עירך
 55 פקחים ורופים, משנה האב צירך להביא
 56 ראי - אם אב לתבוע כותבה מן האריוסין מזה
 57 שמנאן לקחתה, נכנסה לרשות בעל - ניסת,
 58 והוא בל להצריא בלא כותבה על מנת שיהיה
 59 בעל צירך להביא ראי - עדים, וכיחל מטרס
 60 בנמרא, כמה דברים אמורים - שהבעל יכול
 61 לטעון על המומין.

"לא הובם בני ישראל כי נשבעו להם נשיאי העדה."

וְכֹמֵל רְבִיבִים? רַב תְּחָנִן פַּר זִבְחָךְ אֶמֶר: שִׁשְׁהָ. "מִיָּם"

שָׁנִים, רְבִיבִים" - רַבִּי שְׁלֵשָׁה. רַבִּי זְעָרָה אָמַר: אֶשְׁרָה,

"עֲדָה" קָרִיבֵי בְהוּ. "רַבִּי מֵאִיר אָמַר: כָּל נָדָר שְׁצִירָךְ"

הַקֹּדֶת חָכֵם לֹא יַחְזִיר. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר: לֹא אֶסְרוּ

צִירָךְ אֶלָּא מִפְּנֵי שֵׁאוֹנוֹ עִירָךְ". בְּמֵאֵי קִמְפִּילְנִי? רַבִּי

מֵאִיר קָבַר: אֶדְם רֹזְעָה שְׁתַּתְּנֶהּ אִשְׁתּוֹ בְּבֵית דִּין,

רַבִּי אֶלְעָזָר קָבַר: אִין אִדְם רֹזְעָה שְׁתַּתְּנֶהּ אִשְׁתּוֹ

בְּבֵית דִּין, רַבָּא אָמַר: הַכָּא בְּאַשְׁה הַחֹשֶׁבֶת עֲסָקְנָן,

דְּאִמְרִי: לֹא נִיחָא לִי דְאִתְּסַר בְּקַרְבוֹתֶיהָ. אִי הָכִי,

סִיפָא קָתְנִי: אֶבְל הָאֵל הָאֵל שְׁהָלֵךְ אֶצְלֵי חָכְם וְהִתְרִיר,

אֶצְלֵי רֹפֵא וְיִרְפָּא אוֹתוֹ - מְקוֹנְשֵׁת. לִיתְנִי אִינְהָ

מְקוֹנְשֵׁת, וְלִמָּא הַכָּא פְּאָדָם חֹשֶׁב עֲסָקְנָן, דְּאִמְרָה:

לֹא נִיחָא לִי דְאִתְּסַר בְּקַרְבוֹתֶיהָ אוֹדֵי כָּבֵל דְּהוּי נִיחָא

לָהּ, כְּדִרְשֵׁי לְקִישׁ. דְּאָמַר רִישׁ לְקִישׁ: טַב לְמִיחָב טַן

דְּוּ מְלִיחָב אֶרְסוּלֵי. אֲבִי אָמַר: שְׂדוּמִשְׁמָנָא גְבָרָא - כְּרִסְיָה בִּי

הַתְּרַתָּא גְבָרָא - תִּיקְרִינָה כְּסִיפֵי בְּמָא. וְתִיתִיב. רַב אִישִׁי אָמַר:

הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי אָמַר: הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי

הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי אָמַר: הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי

הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי אָמַר: הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי

הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי אָמַר: הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי

הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי אָמַר: הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי

הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי אָמַר: הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי

הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי אָמַר: הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי

הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי אָמַר: הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי

הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי אָמַר: הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי

הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי אָמַר: הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי

הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי אָמַר: הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי

הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי אָמַר: הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי

הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי אָמַר: הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי

הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי אָמַר: הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי

הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי אָמַר: הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי

הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי אָמַר: הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי

הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי אָמַר: הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי

הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי אָמַר: הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי

הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי אָמַר: הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי

הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי אָמַר: הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי

הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי אָמַר: הַתְּרַתָּא גְבָרָא - רַב אִישִׁי

כתובות. המוריד - פרק שביעי דף עו עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" תש"ו

1 חרא במקום תרתי - הדעמנו עמך לא חוקתו לא אמרנו. וידעו נמי הבא תרותי -
2 דבמקום חוקה דרופא חוקה דמומנו לא כלום היא. עך שלא תתארם - אבל היכא
3 שרביא שיעב שלח אהו בה דע לא תתארם. העמך הנוף על חוקתו ליכא לשימיר - לודיע
4 שלא אוי בה בשעת קרושין - ערך קיימי עדיהו. והקמר פמון על חוקתו - כי ליכא חוקה
5 דרופא. ורבי אשי אמר כי - מדרו נמי לראוקמ

6 כולה ריכוז גמולא - חדוקה דרופא עדיפא.
7 ורשא, לחבי לא מהניא חוקה דרופא - לפי
8 שאין השענה שלה אלא של אביה. שכחבת
9 ארוסין לאב, הוה ליה 'ענה' לאבא בידך. וגבי
10 אב לא אמרנו בנות של חרתינו חוקתה. מודה
11 רבי מאיר גרסין שנתפסא. אף על גב דאמר:
12 בנסה לרשות הבעל - על הבעל לחביא ראייה.
13 אצבע יתירה, דליכא לטימור לאור ארוסין
14 סלקא דיעךך בכל מומין כלא עמה כח. וקא
15 שמתית אביה באב. שעל האיב לחביא ראייה -
16 ואף על פי שבנסה לרשות הבעל. מנה לי בידך
17 הוא - ונימא: העמד הנוף על חוקתו. ביהדות
18 אצבע יתירה, כיון שוכה הוה, שחוקתו ארוסין
19 טלה. וישך בעל החמור את הרבה - והחמור
20 היה בבית בעליו. והנן בקרושין (כחא.) כל
21 הנעשה דמיני אחרו, כיון שוכה הוה, שחוקתו ארוסין
22 מהם - נתיחב חברו באונסי חליפין, בכל מקום
23 שדן. עך שפת החמור - זה אומר. עד שלא
24 משבת את פרתי מן המורך, ולך מות. והוה אומר:
25 משמכתי מתי. וכבר קניו את לך. ותנא תנא
26 כלה - תנא דמתניתין דאיריירי במומין כלה
27 מסייע ליה. ויהי כלה - זה מילתא דמתניתין
28 מסייעתא? אילימא כלה בבית אביה - רשתא דמתניתין, שבאו לדין בעודה ארוסה,
29 דקתני: האב עריך לחביא ראייה. וסביבא ליה לשמואל כפי אלעזר דמוקף לא בחרי תנאי,
30 ואפילו בנסה לחופה אית ליה לתנא דרישא שטאב. ערך לחביא ראייה. אף על פי שלא
31 נטרל ספקו. אלא משהו מן המורך, וכן מות. והוה אומר:
32 מספק, ואף על גב שהספק ברשות חבירו טלה, שרדו כבר נעשה משכיה.

33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57

1 וחדרא במקום תרתי לאו כלום הוא - ואם תאמר: הוא בני בעל איכא נמי תרתי. חדא -
2 דאין אדם מתפייס במומין. וחדא - דאית לן לטימור כאן נמצאו כאן חוה. והני תרי
3 חוקי דבעל עדיפי טפי מרתי תרי חוקי דאשת. וכאן נמצאו כאן חוה - עדיף חוקתו הנוף.
4 דהא עודה בבית אביה על האב לחביא ראייה. ולא מהני ליה חוקת הנוף - משום עמך ספק
5 ברישותו. ואמרינן כאן נמצאו כאן חוה. והשבעה

6 לרשות הבעל דבדיא הבעל ראייה שעך שלא
7 נתאסרה ליה בה מומין אלו - פטור מכתובתה.
8 דעריך טעמא דאין אדם מתפייס במומין
9 דאין אדם שוחה בכוס אלא אם כן בודק. אם
10 כן השתא נמי, דמיתני ראייה דבנתאסרה חוה
11 בה דמומין - אמאי לא מיפטר שוחה תרי טעמי?
12 ותאי שנא דכאן נמצאו כאן חוה גיריאל עדיפא
13 מחוקת הנוף. חוקה דאין אדם מתפייס במומין
14 דעריך טעמא דאין אדם שוחה בכוס, וכי חוה
15 תרידיו בחיה הדיד - עדיפי טעמי אהשח מנידיו
16 וש לומר: ודאי טעמי אהשח עדיפי. וכאן נמצאו
17 כאן חוה גיריאל - דעדיפא מחוקת הנוף - היינו
18 משום דמסייע ליה חוקת מנון. וכן חוקה דאין
19 אדם מתפייס במומין מסייע ליה חוקת מנון. ולדי
20 מנידיו יש עו לחוקת מנון לסייע. אבל לתרידיו
21 בחיה הדיד - לא מסייע. ועוד כי לפרש: ומשום
22 הכי, כי הוה תרידיו בחיה הדיד - עדיפי טעמי
23 אהשח, משום דאפילו לא יחיה אלא אחו מן
24 אבות. או חוקת הנוף או לא אין שוחה בכוס
25 - יש לה כתובה. אבל בעל לא מיפטר אלא עד
26 שיהו כל העינים שלו אמות, שאם אחו מהם
27 שקר - מפסיד הבעל. הילכך גרעמי טעמי הבעל
28 טעמייה אהשח. רישא מנה לאב בידך - לכאורה היה נראה לרבינו יצחק לפרש
29 דטעמא משום דברי שלה לא מהני לאב. דהווי פננה לאחר בידך. דארמתינן ביש דהחליף
30 (בכא בתרא קלהב.) דאינו נאמן. גבי האומר הוה אחי וניא נאמן, דבעי לאוכחי מהתם בכי
31 ושטא לאו ברי עדיף. ומשני: שאני דהתם דכבנה לאחר בידך חוה. ואף על גב דאבחי איכא
32 בני חוקת הנוף - מכל מקום לא מהני ליה. דלא אמר רבן גמוליא דגמטא - אלא כבר
33 ושטא. כדארמתינן ליעל ברבי פרח שני (טזא.) וברי שלה לא מהני ליה. כדפרשיה. ומיירי
34 בגין שטאב טוען שטא. ואי טוען ברי - לא הוה עריך לחביא ראייה. סיפא - מנה לי בידך.

35 ולגבי ודאי מדה ברי רידה. ואף על גב דקיימא לן דברי ושטא לאו ברי עדיף - הבא איכא ברי חוקה. וחור בו רבינו יצחק, דהא משמע מהקאמר על האב לחביא ראייה - שאינו נטל
36 כלא ראייה. אלא טוען ברי מרלא קאמר: או שיאמר ברי ל. ויהי. דנשמע מהדאי דשמואל בסמוך דנבסח לרשות הבעל דעל הבעל לחביא ראייה - אפילו טוען האב הובת שטא. ואינו
37 טעמא ברי ושטא. אלא משום דנדל הספק ברישותו. ומייתייה עיף על מהדאי דרמחם שמנצא בו - והדאי שטא ושטא הוא. ואי משום ברי ושטא הוא - לא הוה עריך מדי, דמסתמא
38 ארי שב לא פליג אדשמואל דקיימא לן בחותיה. ונראה לו פירוש הקתנא עיקר, דרישא מנה לאבא בידך, ולא מרתי חוקת האשה לגבי האב.

1 **ומודה** ברי מאיר לוחמין במומין הבאין בו - להאי גיטא קשה: הדשחא משמע דחבמיס מייפין כח הבעל טפי מרבי מאיר. מרקמא: רבינו מאיר לוחמין דבאא יפה כח הבעל
2 מבח אחר - ואף על גב דבעלמא לא מייפיה רבי מאיר כח הבעל כמו חבמיס. ובמתניתין לא משמע הכי. אלא רבי מאיר מייפיה כח הבעל טפי מחבמיס. והוא מומין הנבדקים
3 יכול לטעון, דחבמיס פליגי עליהו על פי דברי רבי מאיר. ודריש: מרודים חבמיס לרבי מאיר. ומודה: גם זה אינו מיישב. דלא שייך מודה. והאילו לא פליגי חבמיס ונבדקים
4 ובקטנא גריסי: ומודה רבי מאיר. ותו לא: וקשה מודה למאן? **ואמאי** מנה לי בידך הוא - תימא: אמאי אקשי רבא אפי' מכלכל וני אמוראי דלעיל? ולמאן דאמר תברא - הוה
5 מצי לאקשוי. מה חילוק יש בין בתי אביה ולבין בית בעלה? ולמאן דאמר נמי כאן נמצאו כאן חוה - אמאי על האב לחביא ראייה? והוי חוה במקום תרתי! לא מצי לטימור דסלקא
6 דעתיה חוקתו דראין לכא ענה - משמע שנים שנים, ויכר ומעמי אלו באו מומן ארוך, מקודם ארוסין, ואיתער חוקת הנוף. לפיכך: לא יחייב לחביא ראייה. דאם כן - מאי פריב
7 לבי? אהי תר דאשי לא אמר שדאא נאמן אלא משום חוקת הנוף, שי לומר: דלעולם סבירא ליה כאן נמצאו כאן חוה. ומיירי פאותן מומין שאין הבעל יכול לידע אותם אפילו על
8 ידי בדיקה. כגון נכפה הקבוע לו ומי, ותיח דפה. שיכולה לשמור ועמיס שלא יכירו בה בני אדם. שאף על פי שבנסה לרשות הבעל - על האב לחביא ראייה. והשאת לא חוה איה
9 במקום תרתי - חדוקה שאין שוחה בכוס אלא כן בודקו והיא נעמיס ליכא למיער, כיון דאין יכול לידע מומין אלו על ידי בדיקה קרובותיה. ומיחה, לא יתן לפרש כן ולמאי דרסרין
10 בתוספתא: במומין הראויין לדולדל עמה בבית אביה. **על** בעל החמור לחביא ראייה - אף על פי שיהא מוחוק, חוקת הנוף נמי מסייע ליה, והוה לן לאוקמי החמור בחוקת שדיה קיים.
11 אלא משום דשמואל דמומין לפרה חמור קרא מיה. והא דפריח' לחמורו ביה חותמא (בבא מציעא קא.) גבי מחליף פרה בחמור ולידו: וליחוי ברישותא אמר קיימא, אהוי
12 אריך דמוציא חמוריו עליו ארזאזא אלמא. לא מוקמינן אחוקת חמור קמא ויהא חותמיס אידך דהם פריך לפי השקטא דבבא. דלא קאי כתי. ויהוי: תימא: מיהא לטמא דסלקא עיף חותמא, והשאת
13 אמאי על בעל החמור לחביא ראייה כיון שהוה מוחוק, וגם איכא לאוקמי החמור בחוקת שדיה קיים? והא שמואל גופיה אית ליה בריש "חמור פירות" (בבא בתרא ע"א.) חמור שוי
14 לחבירו ונמצא נתון דאין הבעת חורין, ולא מוקמינן ליה בחוקת חמור קמא. אלא אוליגן בתר חוקת הרשאת. אף על גב דרבא מנבני לירידיא מסייע למיה קמא. כל כשן הבא. דאית
15 לן לטמל בתר חוקת הרשאת, דמסייע ליה חוקת הנוף וליכא לטימור דהתם היינו טעמא: דמולא דק אם הוא נתון - אית לן לטימור דלחיתיה ונבתי, דאם כן מנה עריך לטימור התם
16 לשימואל: לא אוליגן ברי רובא - באיחוסא. באיחוסא מנה לא אוליגן, והא טעמא לא משום רובא הוא. אלא משום דלא דקו ערוב' בפיח' (בבא בתר ב"ש קה"א.) אמר שמואל: כור שלבישים.
17 סאה סעילא בני מוכר כן - דאשון ראשון קה. משום דמספקא ליה אי תפיס לשון ראשון או לשון אחרין. ולקמא בחוקת חמור קמא: על כן גרסא דטעמא דשמואל לאו משום חוקת מרה
18 קמא. אלא אית לן לטימור כיון דאשתכח החמור דמה, כי היכי דרעכשי חוה מות - כן יש לנו לחשווקי שדיה מן גם קדם. ודמאי לאו דאמר בנדה (ד"א.) דכל הסומאית כשעת מציאתן.
19 ודוקא בני מיתת חמור, בני מום וגו' שחט, שנמצא בעובי ברי בחוסת אית לן לטימור הכי. והא זכלה בבית דמיה על הבעל לחביא ראייה - כדמי אמרתינן נמי. כדמי שאנו מרצאין
20 מום

1 מום עתה - כן היה קודם בניסוי, אבתי איבא לטימר דמשנתארה גולד בן מום, והלכך
 2 את כל כתובה, דכילי האי לא אמרין קודם אירוסין, הייתי קודם שתי רשות היה בה
 3 מום, על ידי מום שאנו מוצאין עתה, אבל בבית אביה - אימר קודם לבניסת רשות לה היה
 4 כמו שהיו אשתה, ולא אבן ראיה, וקודם משום חומרא דקדשים היה לה הטמאות כשע
 5 מציאתן, ועוד קשה, דאמר שמואל בפרק בתרא

6 דקדושין - פלוגתא אביה בדרך, קדושה
 7 עבשה בעיה, ודרי איהו ארבעה פלגים - דקדושין
 8 לקדושי שניהן, ולא אמרין כמו שהיא בורת
 9 עתה כן היתה קודם קדושיהן ולכילי לטימר דהתם
 10 משום חומרא דאשת איש - ודא מני עלה
 11 פלוגתא דרבי יעקב ורבי חנין דגבי ממון ונראה
 12 לרבינו יוסף בן אשו: דרובקא אבה - שמועיק
 13 עצמו מחמת בפרה, ואין כל שום טענה ברהרד.
 14 והיא חוקתו כמאן ולימא - ויהו אדאדילין בת
 15 חוקת גמרא, ודמי להקפס כתיב (בבא מעיטע
 16 ו.ב. דמוציאין מיהו, אלא במכר שור לחברו ונמצא
 17 נגזל, כיון דברבין יבין לחבי ולכחי, יש לו לטען
 18 לחוקי; לטחשה מברתי לה, ואם איתא
 19 לריריא קבעת ליה - הוה לך לפרושי, ובין
 20 דיש לו טענה דרוא - אהני ליה חוקת, וכן
 21 בהדיא דבור בשלשים, סאה בסלע ואז מוכר לך,
 22 ויש לו לטען; לכך אבדת שני הלשונות, שבאין
 23 שארתי אפסוק, וכיון שחוק מוציא - אין
 24 להוציא ממון מחוקת, כיון שיש לו טענה, ולפי ה
 25 לא אתי שפיר פירוש הקנטרס דבסמך, ממו
 26 שארשי, ככלל בבית אביה ולקדושי - מה
 27 שפירש ה'הקנטרס' וסדריא ליה במאן אבא
 28 בתרא, מי ששנה זו לא שנה זו - לא נדיא.
 29 דהכי מוקי לה כלה בבית אביה ולקדושי דהיינו
 30 כרבי יוחנן אומר דאמר רבי יוחנן לא תמניא
 31 חוקת הון דבי מילי לאפקי ממונא, לאוקמי
 32 ממונא מי אמר? ועוד משה רבינו תב: ולעיל
 33 מומחזין דאדילי רבי יוחנן ברת חוקת נדיא ודיבא
 34 דליבא חוקת ממונא, וכן שכל הבא דחוקת ממונא
 35 מטיע לחוקת הון דאמר רבי יוחנן ברתיה ועוד:
 36 דא שמואל אדאלי מוסק פירק בפרק (ב.ב.א) הלכה
 37 כרבין גמליאל: ועוד: מאי פירק? מהדיח דמוס
 38 שנומאת בעינן בית דבוסות: לימא דהדיא כרבין
 39 גמליאל אדיר אבי, ויהושע ונראה לפרשי:
 40 דשמואל אדיר כרבי יוחנן השתא ממונא ודיבא
 41 אביה ולקדושי, דכי הוהי דהתם, אף על גב דאב
 42 מוחזק צריך להביא ראיה, דחוקת הון קדידא לא
 43 מניא לאב - הכי נמי הבא על בעל החמור להביא

44 ראיה אף על פי שהוא מוחזק, דחוקת החמור לא מוציג לגבי דידיה, והשתא לא מפליג מרדי
 45 בין שולד כפי רשותו ולא עילוי ברשותו, אבל כרבא אדאב כאן נמצאו כאן אוז - ליבא
 46 כההיא דשמי, דשמי אדירתי חוקת רבא, אביל רבא - לא איתרע חוקת רשות בעל
 47 החמור, אלא אורבא, איתרע רשות בעל הפרה, כל שולד ספק ברשותו עליו להביא ראיה
 48 ואוקי לרבי דמתניתין כרבא, ואפילו את מוחזק אתו שולד ברשותו - עליו להביא
 49 ראיה כרבא, כמיהא דמוסא דמוסא דליתין נטב אריא, אף על גב דלא היב דמי ודא מוחזק, ואם
 50 תאמר: מהא דרביך (גהניאל) (בבא מעיטע ק.א) בני מולחי פיר בתרוו לירדא ותיב
 51 ברשותא דמאן קיימא, ויחיד אירך המוציא מחבירו עליו הדיא - משמע דאי הוי ברשת
 52 בעל החמור - על בעל הפרה להביא ראיה, ואמאי? הלא גולד ספק, ברשותו, ואחז שמשך
 53 בעל הפרה את החמור וזו היתה הפרה וירדא חלקן בין ספק שולד לטמאות כן הותם,
 54 לספק שולד לרשותו כי הבא, ו**ותנא** תנא כלה - הייתי כלה בבית גויה, דכי הוה
 55 דמוקמינן לה בחוקת שלימה, והשתא הוא אדאמ מום, אף על פי שמוחזק - הבא נמי אוקי
 56 החמור בחוקת שמי קיימא, והשתא הוא מומא.

אבל

ברשותו אף על בעל הפרה להביא ראיה שנת החמור קודם משיבה, והואיל וספק ברשותו גולד - שלא נמצא החמור גולד - ולא עילוי משיבת פרי, ותנא תנא כלה - וכל שולד ליה
 לשמואל דכולה מתניתין חזי תנא הוא, וברורתה רבא לעיל, ורשאי וסיפא סייעתא, שמי נמצא הסימון ברשותו - עליו להביא ראיה, עדה בבית אביה - על האב להביא ראיה
 בנסכה לחופה, שהיא ברשות הבעל - על הבעל להביא ראיה, ואפילו הוא דבית חמו - ברשותו היא, פסקא ברשות חבא איתליה - שלא נמצא הרשות עז שאת לידו,
 דיהיב פבה דפי - ואפילו לא דיב - נמי דריאה עליו דהא, אלא ממתנא, תנא, לטבח - המוציא מחבירו קרי ליה.

1 מי דפי תתם - דין הוא שצריך להביא ראיה, שהרי הוא המוציא מחבירו, הלכך מייחי
 2 ראה ונפק ממונא, ומשם אתה בא ללמוד את זה שמחזק בפרה זו ועומה, ואת אומר:
 3 ניהי ראה ונפק ממון שבידו; כלה בבית אביה - סיפא דמתניתין, דקתי על הבעל
 4 להביא ראיה, דרבין גמליאל אמרה, ופלוג נמי ברישא - אפילו נמצא בבית אביה, דלא
 5 גולד ספק ברשותו - נמי על הבעל להביא

6 ראיה להפקיע כח כתובה, והיא זו אל
 7 להוציא דהא אלא לחוקה, ורבי ר' לביא, ואין
 8 זה - על כן שביא ראה לחוקה, שהרי בשל
 9 אחרים אל לחוקה, ואבתי אל דפי תתם - דין
 10 הוא שצריך לראיה, משום חוקת הון מיפיה
 11 כח האב, ויש לומר: העמידנו על חוקתו, הלכך,
 12 בעל מייחי ראה שער שלא תבאר חיו בה,
 13 ונמנע על להדיח חוקה, ורבי ר' טרין: **הבא בעל**
 14 **חמור מייחי ראה ונפק חוקה בריה** - אף
 15 חוקת הון מיפיה את כח, כשחמורא העמד
 16 את החמור בשעת משיבה על חוקת הדומת
 17 בחוקה זו העמידנו, ברשותו בעל הפרה מת,
 18 ולמה אתה מעבירו ראהו **אמר רב נתנן** בר
 19 יצחק כלה בבית אביה ולקדושי - ורשאי
 20 ומתניתין סייעתיה, דמסיל תבאר ראה על
 21 האב אף על פי שחוקת הון אצלו, וכרבי אלעזר
 22 דאמר: רבי יוחנן דהא, וסיפא נמי פליג
 23 ולתולדותיה, וכן פליג, ואף על גב דלא
 24 ספק ברשותו, דקדשיא לך, הדיא ראה להוציא
 25 היא - הדיא ירביחיה לו אף לעבד לו הקדושין
 26 שבידו, שאם לא יביא ראיה - חידורם, וזו -
 27 שחוקתו היא דידי, ולא ירשא - הא דאמנא
 28 שרואה צריכה אף לעבד לו הקדושין שבידו,
 29 אוליבא **דמאן דאמר קדושי לאו לטיבועין ניתו**
 30 **סות** דקדושי לאו לטיבועין ניתו, משאם מת
 31 החתן - הקדושין חזרין, הלכך הבא, כי הוה
 32 קדושין ספק - פלוגתא בייה בן, וצריכה
 33 שמואל לראיה, ודף נמצא בבבא בתרא, ואי
 34 קשיא: היכי מוקמינן סוגיא דשמואל דשמואל
 35 כרבי אלעזר, ומרבי יוחנן מייחי סייעתא: ואי
 36 שמואל לרביה כרבין גמליאל אמר פסק קמא
 37 (כתובות י.ב.) - אין הכי נמי, ומסקא מוקמינן
 38 דלא אמר שמואל הכי, ואם תאמר: מי מוקמי
 39 העמיד סוגיא זו בשלון זה? נקמה כרבא ורב
 40 אשאי אי אפטר לומר, דקדשיא לרבא ורב
 41 מתניתין חוקת קמא; ורשאי על האב, וסיפא על
 42 הבעל שחספס גולד ברשותו, ואילו שמואל -

43 על מי שלא גולד חספס ברשותו הצריך לבקש ראיה, עקובי בית הבוסות - מוקם יש
 44 בראש הכרס סמוך להבוסת, קרי בית הבוסות, שהוא בעין כוס, ויש בו סככי שפתו עובי
 45 כפי פוליס כפוליס הרובים, ובעלי רדובילין, ונמצא מחט תוצבה באונו עובי, ומתוך
 46 עובי אפטר לה שלא בקמח כולו, **מצא אדרי** - לא תרמז את אלא במצפנים, **שהיה**
 47 שאין זה נקב, שהוא לפני שחיטה - ותרפיה, שהוא לאחרי שחיטה - וכשריה, שלשה
 48 ימים קודם שחיטה - ואם לקחת נטב זה בתוך שלשה ימים - מקח עותה הוא, ודחוי
 49 לו בעליה הדמיס - שמכרו לו תרפיה, **לא תרפיה פי** - הכפפה - זה אומר: עד שלא לקחתי
 50 ניקב, זה אומר: המוציא מחבירו כיון - ואי לית טעמיה דמי - נמצא הוא
 51 המוציא, ועליו ראיה, ואי לא אשכח אדרי - תיחזק זה במעוהו מספק, ודרי בבמותו
 52 נמצא ורשאה, דומיא דחמור דשמואל, **ואמאי** - אי כשמואל - ליתיה בתרומה ראה
 53 להעמיד מעוהת בידו, ובעלי החמור, **ולא יתיב חבא דפי** - ואז קדתי המוציא
 54 מחבירו - כבעל בתומא קאמר, ובגן אדריה אף תנע, **מאי פסקא** - בתמימה: מאי קאמרת?
 55 אי כשריה לא לתנא דלעולם ראה על בעל בעל החמור היא - בין הוא המוציא ובין הוא
 56 המגמדי - הדיא קרי שונה המוציא מחבירו כבעל בתומא, וקורוהו לבעל בתומא העולם
 57 המוציא מחבירו; וכי פסק התנא דבר קעוב שלעולם מוכרים בתומא באמנה, והא
 58 המוציא: ויורה אחי - רבי ורדה ורבי שניחם פי (רב) חוקאל הוה - **כל שולד**
 59 **שולד** - שולד שולד - שלא נמצא החמור גולד - ולא עילוי משיבת פרי, ותנא תנא כלה - וכל שולד ליה
 60 לשמואל דכולה מתניתין חזי תנא הוא, וברורתה רבא לעיל, ורשאי וסיפא סייעתא, שמי נמצא הסימון ברשותו - עליו להביא ראיה, עדה בבית אביה - על האב להביא ראיה
 61 בנסכה לחופה, שהיא ברשות הבעל - על הבעל להביא ראיה, ואפילו הוא דבית חמו - ברשותו היא, פסקא ברשות חבא איתליה - שלא נמצא הרשות עז שאת לידו,
 62 דיהיב פבה דפי - ואפילו לא דיב - נמי דריאה עליו דהא, אלא ממתנא, תנא, לטבח - המוציא מחבירו קרי ליה.

ובפה

ובפה

1 **אכל** במומין נולדים כופין אותו להוציא - בני אינא למינר נסתחפה שדה של
 2 אשה, דאיש אינו שדה של אשתו, כפרישית ברש מכליתין (בב רבור המחיל
 3 מציא). **כופין** אותו להוציא - נראה לרבינו יצחק דרעיא: ויתן כתובה אף על פי
 4 שגונשה בעל כרחו, כמו בבאה ממתן טענה, דמשמע בסוף הדבא על יבמרת (יבמות שהם).
 5 ודנות כתובה אף על פי שגונשה אף על פי שגונשה בעל כרחו.
 6 ובתוספתא קתני בהדיא אמומין ודבא: ויציא ויתן
 7 כתובה.
 8 **סבורה** הייתי שאני יכולה לקבל - קצת
 9 תימה: דאם כן, כל אשה תחריט
 10 ותשאנו כדי שיתן לה כתובה, שתאמר אני
 11 יכולה לקבל, וירשעוה ושמא פמקוס שיש חשש
 12 עימה - אין לה כתובה. **אלא** לרב יהודה
 13 קשיא - תימה דאמאי לא כנגד צואת ארס כרי דאמר רב
 14 יהודה (אמר שמואל) המעמיץ צואת כלבים הייתי
 15 ברוסי טקן, דבפרק זמי שמונר (ברכות בהא)
 16 משמע דאיכא צואת כלבים בעיבור ערות.
 17 דנציא דהם: לא יקרא ארס קריאת שמע לא כנגד
 18 צואת כלבים ולא כנגד צואת ארס כרי במונ שנותן
 19 לתוכן ערותו: **ליתני** נשא אשה ושהה עמה
 20 עשר שנים - ואם תאמר: דהקשי ליה ברייתא
 21 ושלמי דבא על יבמרת (יבמות טדא). ותינאי:
 22 נשא אשה ושהה עמה עשר שנים ולא ילדה -
 23 אינו רשאי לנכסל, ורעיא ויתן כתובה ורעה
 24 לפרשי: ושלמי דבא על משמע פניה, אלא
 25 ברבי שנתנה עם האשה שלא כדון. אבל דהם,
 26 דקטני ויציא משום ביטול פירה ורביה - לא
 27 משמע דבופין.

הדרן עלה המדיר

1 **משנה** ואלו שפופין אותו
 2 **להוציא:** מופה שחין, ובעל פוליוס, והמקמץ, והמצרף נחושת, והבוסרי. בין שהיו עד
 3 שלא נישאו, ובין שמינשאו נולדו. ועל פולין אמר רבי מאיר: אף על פי שהתנה עמה,
 4 **יכולה** היא שתאמר: סבורה הייתי שאני יכולה לקבל, ועכשיו אני יכולה לקבל. והתקמים
 5 **אומרים:** מקבלת היא על קרחה, חזין ממופה שחין, מפני שממקתו. מעשה בצידון בבוסרי
 6 **אחר** שמת ויתן לו אה בוסרי. אמרו התקמים: **יכולה** היא שתאמר: לא אחיד הייתי **יכולה**
 7 **לקבל**, ואלך אני **יכולה** לקבל. **גמרא** מאי **"בעל פוליוס"** אמר רב יהודה אמר שמואל:
 8 ריח החוטם. **במתניתא** תנא: ריח הפה. רב אסי מתני איפקא, ומנח בה סיכנא: שמואל
 9 לא פסיק פומיה מפוליה פירקין. **"והמקמץ"** מאי מקמץ? אמר רב יהודה: זה המקמץ צואת
 10 כלבים. **מיתבי:** מקמץ - זה בוסרי. **ולמעמיה:** תיקשי לך מתניתין: **המקמץ והמצרף נחושת**
 11 **והבוסרי!** משלמא מתניתין לא קשיא - כאן בבוסרי גדול, כאן בבוסרי קטן. **אלא לרב**
 12 **מצרף נחושת?** רב אשי אמר: תשלי דורי. רבה בר רב תנח אמר: זה המתחך נחושת מעוקלו. **תנא** מוהיה דרבה בר בר
 13 **תני:** איהו מצרף - זה המתחך נחושת מעוקלו. אמר רב: האומר "אני ון ואינו מפרנס" - יוציא ויתן כתובה. **אלו** רבי אלעזר,
 14 **אמרה לשמעתיא קמיה דשמואל:** אמר: אבסוה שערי לאלעזר, עד שפופין אותו להוציא - יכפרו לזון! **ורב:** אין אדם דר עם
 15 **נהש בכפיסה.** פי סליק רבי זורא אשפזיה לרבי כמניין בר יפה, דתיבי וקאמר כי משמיה דרבי יוחנן, אמר ליה: על דא אבסוה
 16 **שערין לאלעזר בבבא.** אמר רב יהודה אמר רב אסי: אין מעשיין אלא למסלות. כי אמרתה קמיה דשמואל אמר: כגון אלקמה
 17 **לבת גזול,** וגרשה וחלוצה לבתן הדיוט, ממורת ונתונה לישראל, בת וישראל לנתין ולממור. **אבל** נשא אשה ושהה עמה עשר
 18 **שנים ולא ילדה** - אין פופין אותו. ורב תחליפא בר אבמי אמר שמואל: אפילו נשא אשה ושהה עמה עשר שנים ולא ילדה
 19 **פופין אותו.** תנן: **אלו** שפופין אותו להוציא: מופה שחין, ובעל פוליוס, בשלמא לרב אסי, דרנן - קתני, דאורייתא - לא
 20 **קתני.** **אלא** לרב תחליפא בר אבמי - ליתני נשא אשה ושהה עמה עשר שנים ולא ילדה פופין אותו! אמר רב נתנן: לא
 21 **קשיא:** היא - במילי, היא - בשוטי. מתקין לה רבי אבאי: "בדברים לא יוסר עבר!" **אלא** אמר רבי אבאי: **הא** והא בשוטי,
 22 **הם**

1 **נכפה** - חזיל שטמנו נטל לארץ, ויש לו זמן לכא. במסין שבסתר דמי - לפי שנודרת
 2 ביום זמנה מלמדת בין הבריות. **משנה** מוסין נולדים - מפרש בגמרא.
 3 **גמרא** נולדו - כשיששאה. ופי אמר רבי יוחנן בבי - דהלכת כרבן שמעון בזה הורא,
 4 ודא בכל מקום שנהא קאמר ערב וצדון ורעהא אחרונה - ערב בינוט פשוט, צדון בימי
 5 שאחור קורדיקוס, ראה אחרונה סבורתין
 6 בפרק "לו רור", ובשתי ראיות חזק, הלכה
 7 כמותו בראשונה ולא באחרונה. **אמר** לו הבא
 8 ראה, אמר אין לו ראה בר. **משנה** כול
 9 פוליוס - מפרש בגמרא. **המקמץ והמצרף**
 10 נהשת - מפרש בגמרא. וסולן מפני שאמונתו
 11 מסורתת היא. **שפופתו** - לשון דהמק בשרר
 12 (מכרה דה). **גמרא** לא פסק פומיה - סיטנא
 13 דשמאל ריח הפה אמר. לא פסק פומיה מפול
 14 פירקין - מניח דהה שנה בפני תיקשי לך
 15 מתניתין - דקא חשיב ליה בתרין. מקמץ צואת
 16 כלבים - לא ידעתי מה ערך. **אלא** בשאשבו
 17 ראייה ששלמא בתרין בום הגנדים לפני כוסין וים וא
 18 זימס. **כשרות** מתניתין זה קשיא - אביריתא.
 19 דאיכא למימרה הא דחשיב ליה בתרי - הכי
 20 קאמר. **אחר** בוסרי טקן דהיינו עמק, ואחד
 21 בוסרי גזול, **בוסרי** קפון - שרתה עיב, עש ון
 22 ערות מטה: בזה גוסין, תנא היא דתינאי מקמץ
 23 זה בוסריק ויש אומרים זה המקמץ צואת כלבים
 24 - והכי גרסי לה בתוספתא. וזה דרבי יוסי
 25 ברבי יהודה מלמא אחריתו קאמר, ושם הוא
 26 שניה. **תשלי דורי** - ממשליל ומדרדין נחשת.
 27 ועשן ממנו ערות, ווסיתו הוא. **מקמץ** -
 28 ממקום מוצאו מן הארץ. **אבסוה** שערי -
 29 האבילותו שערסם בבמהמה. **אבל** רשע שלא
 30 כדרכו קרי ליה חסדי. **וקאמר** לה - להא
 31 מילתא דרב. **שפופת רביי** יוחנן - דאדיו בני
 32 רב סברא ליה. **און** מקשין - און כופין
 33 להוציא. **אין כופין** - דלא כפיין אפריה ורביה.
 34 **ואלו שפופין** - דני און אפריה רביה - לא.
 35 **בשלמא** לרב אסי - לא תקשי את דלא חשיב
 36 פסולות ממתניתין. דאיכא לשנוי. **דרבנן** קתני
 37 - ורבך איתיה וידדו לא כתובא באורייתא.
 38 **ליתני** נשא אשה ושהה כו' - דמאורייתא לא
 39 מיתבי דלמקמה, דאפשר ליקח לו אשה אחרת
 40 אצל. **אלא** מדרבנן. קאמר דכל מנה דאיתא
 41 להא נביה לא נסיב אחריתו. **הא** במילי -
 42 אפריה רביה במילי מסיירין, בשוטי לא רינן
 43 ליה. **אבל** גרן - בשוטי נמי רינן ליה, עש
 44 אפשה לה לקבל.

הם

1 התם - גבי מתניתין. בי אמרה - מכלבא ליה הוינא בדוידה - שבקנן לה. בעלי ראון
 2 - שרץ יש לו במדות. ויתיקן - תלשים. ורבו דרבי עליה - ובזבין כרוכין אדריה. פילא
 3 - עשב שקורין ופולין. ולורנא - זאלישטיא. נירא דאנא - קליפי עץ האגוז.
 4 נירא דאששא - מה שנוהרין מן הער. כלייל מילאב - הצללה. מתחלה דירקלא סומקא
 5 - שומר שיש להם לתמרים כשנותן. כעון שיש
 6 לאגוזים קטנים. לבייתא רישא - של שיש.
 7 כלומר. מקום שאין רוח שולט שם. שב לבני
 8 ואירוח - שמתולע בעש בעש לבניו זה אצל זה
 9 ואירת. שהוא חצי לביתה. והלבינה שלשה
 10 טפחים. ונביל ליה - ושופך לו מאותו מים. עד
 11 דרישא ארעיתא ודמותה - גולגולתו מתרכבת.
 12 ונחה ליקרע בסכין. טרפי - עליו. ומדילי כל חד
 13 כירא - מנביה רגלו של שרץ. ומחשיב העלה
 14 תחת רגלו. שאם לא יעשה כן. לכשיחזיק בנפשו
 15 לטילו - ינעץ צפרתו בנחוה. וקובא את הקורם.
 16 מבבאח - שטנגליש. דאי לא - אם לא ישרטנו
 17 דחור עליו. ודחור מוכיבי בעלי ראון - ובזבין
 18 השוכנים עליו. קשות להביא אותו חולי על אש
 19 אחר. בויקה - במקום שתושב רוח אתת על
 20 שניהם. מירכר בחו - נרמק אצלם כשהה
 21 שטסק בתורה. ומחשיב אצלו. ומובטח הוא
 22 שתקן התורה עליו ולא יזיק. כי יחיה שכוב -

23 כשהגיע זמנו ליפטר. אחוי לי דובתאי - הולכינן עו דן. והראי מקומי. שוור - קפץ.
 24 איתישלא אשבוניקא - אם נשבע בשבועה משולם. ונשאל עליה להחרידה. הכפסין -
 25 מפלשטייל. אם בן לית את בר ליואי - אין אתה רואי לברוח זה שאני שומע. שהקשת
 26 אינו אלא אלה ברית שלא יחרב העולם. ואם יש דרוק נמוך ברוך - אין ערוך אות. לא
 27 הוא מרד - לא נראה הקשת בימיו. שושבינה
 28 - אוחבה. והגיל אצלנו מלאך כדוד. כדוד -
 29 - כבעלי ראון ועסקת בתורה. כדוד עבדי
 30 אידו. שהיה מסכן בנפשו לכבד את התורה.
 31 בשביל בבור עצמן - שיקרבו אליו. וספודך.
 32 ויתעסק בך. אמר אבי לאפוקי ממאן דלא קיים
 33 - עמד זה בא להוציא מעוליו מי שלא קיים את
 34 כל התורה. כמו שקיים הוא. של הוינו -
 35 שמתילין ב כשות שגדל בחיזמי.

הדרן עלך המדיר

16 דשישא - מעייל ליה לבייתא דישב לבני ואריהא. ונביל ליה הלת מאה פסי על רשיה. עד דרפא ארעיתא דמותיה. וקרע למוחיה.
 17 ומייתא ארבע טרפי דאסא. ומרל כל חד פרעא ומחבי חר. ושקול בצבתא. וקלי ליה. דאי לא - תדר עילוייה. מכריו רבי יוחנן. הנהרו
 18 מוזבוי של בעלי ראון. רבי יורא לא הוה יתיב בויקה. רבי אלעזר לא עייל באהליה. רבי אמי ורבי אסי לא הוו אכלי מבועי דהתיא
 19 מבוואה. רבי יהושע בן לוי מירכר בהו ועסק בתורה. אמר: "אילת אהבים ויעלת חן" אם חן מעלה על לומדיה - אגוני לא מגנאי?
 20 כי הוה שכבי. אמרו ליה למלאך המות: זיל עבדי ליה רעותיה. אול איתחוי ליה. אמר ליה: אחוי לי דובתאי! אמר ליה: לחיי. אמר
 21 ליה: הב לי ספינה. דלמא מבעתת לי באורחא - ירבת נהליה. כי מרסא לתתם. דליית. קא מתני ליה. שוור נפל לתהוא גיסא. נקטיה
 22 בקרנא דגלמיות. אמר ליה: בשבעתא דלא אתינא. אמר קדשא ברוך הוא: אי איתשיל אשבוניקא - ניתדר. אי לא - לא ניתדר.
 23 אמר ליה: הב לי ספינאי! לא הוה קא ירבי ליה. נפקא בת קלא ואמרה ליה: הב נהליה. דמיתבעא לכריתא. מכריו אליהו קמיה:
 24 פנו מקום לבר ליואי. פנו מקום לבר ליואי! אול אשפחיה לרבי שמעון בן יוחאי דתהו ירבי על הלת עשר חכמין פיאי. אמר ליה:
 25 אתה הוא בר ליואי? אמר ליה: הן. נראתה קשת בנמוך? אמר ליה: הן. אם פן, אי אתה בר ליואי. ולא היא. דלא תואי מדי. אלא
 26 סבר: לא אחזיק מיבוחא לנפשאוי. רבי חנינא בר פפא שושביניה תהו. כי תהו קא ניהא נפשיה. אמרו ליה למלאך המות: זיל עבדי
 27 ליה רעותיה. אול לגביה ואתחוי ליה. אמר ליה: שבקי הלתין יום עד דנהדר תלמודאי. דאמרו: אשירי מי שפא לכאן ותלמודאי בירו.
 28 שבקייה. לכתר הלתין יומין אול איתחוי ליה. אמר ליה: אחוי לי דובתאי. אמר ליה: לחיי. אמר ליה: הב לי ספינה. דלמא מבעתת
 29 לי באורחא. אמר ליה: כחברך בעית למיעבד ליי? אמר ליה: איתתי ספר תורה. וחו מי איפא מדי דכתבי ביה דלא קמיתיה. אמר
 30 ליה: מי אפרכת בבבלי ראון ואיעסקת בתורה? ואפילו הכי, כי נח נפשיה - אפסיס ליה עמודא דנדרא בין דידיה לעלמא. ומיורי
 31 דלא מפסיס עמודא דנדרא אלא לתרין פדרא. או לתרין פדרא. קרב לגביה רבי אלפסנדר. אמר: עשה בשביל פבוד חכמים. לא
 32 אשנת. עשה בשביל פבוד אבדי! לא אשנת. עשה בשביל פבוד עצמאי! איסתלק. אמר אבוי: לאפוקי ממאן דלא קיים (אפילו אות
 33 אחת). אמר ליה רב אדא בר מתנא: לאפוקי ממך. דלא אית ליה מעקה לאגרייה. ולא הוי - מיתהו הוה. והואו שעתא הוא דשרויה
 34 ויקא. ואמר רבי חנינא: מפני מה אין פעלי ראון בכבל - מפני שאוכלין תרדו. ושותין שכר של חיימי. אמר רבי יוחנן: מפני מה
 35 אין מעוררין בכבל - מפני שאוכלין תרדו. ושותין שכר. והוציין בני פרה.

הדרן עלך המדיר את אשתו

1 **משנה האשה** עד שלא תתארס. ותתארסה. בית שמאי אומרים תמורה בעודה
2 ארסה. אבל משתנתה. לא. כדנתן לקמן. עד שלא ניסת ויתן וכו'. והאיל וזבה באשה
3 שהיא ארוסה. או לא זוכה בנסכים – בגמרא מפורש איך מייחזר קיימי – אלתחלה
4 דבית שמאי. או אידועב רבית הלל. על החרשים – שנפלה לה משנשאת. או בשים –
5 מה ראו חכמים לומר. אם מכרה ונתנה הבעל
6 מוציא מיד הקלותה. כדנתן לקמן במומחין. ע"י
7 ולא כפי נשאת. בכוונ משנתארסה. או קודם לכן.
8 ואחר כך נשאת. בכוונ משנתארסה. רבן גמליאל אומר.
9 אם מכרה ונתנה חיים. תואיל וזבה באשה –
10 שנשאלה. על החרשים – שנפלה לה משניסה.
11 חיוונים לבלי – בגמרא מפורש. **גמרא** פ"א
12 **שם** וישא ולא פליגי – הרי נתארסה. ומשום
13 דנפלה לו קודם לכן הורע בחיובת? בחיובת נפלו
14 – ערוך לא היה וכו'. בשלח. ולא היה. אלא הוא
15 עגמה. בחיובת – כבר זכה בה ובנסכייה. אימי
16 בחיובת בו – דאירוסין עשה שם נישואין. א'
17 שנתאבא כוליה נישואין שנא לא תבא. איבנימי
18 להו – דבר הנך דארמינו לו. אלתחלה – פליגי.
19 ואמר: אמאי מכרה בתחלה לבית שמאי?
20 היתא לה. אבל מכרה באישה – לא זוכה
21 בנסכייה. אלא חלה אירעב – דמזכר בבית הלל. א'
22 דלמא אירעב נמי פליגי. ובני למישרי: מכרה
23 בטל.

1 **האשה שנפלה לה נכסים עד שלא תתארס** –
2 מודים בית שמאי וזבה הלל משנתארסה –
3 ונתנתו וקיים. ונפלו לה משנתארסה. **בית שמאי**
4 **אומרים:** תמורה. וזבת הלל **אומרים:** לא תמורה. **אלו**
5 **ואלו מודים שאם מכרה ונתנה** – קיים. **אמר רבי**
6 **יהודה:** אמרו חכמים לפני רבן גמליאל: **הואיל וזכה**
7 **באשה לא זוכה בנסכים? אמר להם:** על החרשים
8 **אנו גובשים, אלא שאתם מנגלגלין עלינו את השנים?!**
9 **נפלו לה משנשאת** – אלו ואלו מודים, **שם מכרה**
10 **ונתנה – שהבעל מוציא מיד הקלותה.** **עד שלא נשאת**
11 **נשאת, וישאת – רבן גמליאל אומר:** אמרו לך היתה
12 **קיים.** **אמר רבי חינינא בן עקיבא:** אמרו לפני רבן
13 **גמליאל:** הואיל וזכה באשה לא זוכה בנסכים? **אמר**
14 **להם:** על החרשים אנו גובשים, אלא שאתם מנגלגלין
15 **עלינו השנים? רבי שמעון חילק בין נכסים לנכסים;**
16 **נכסים היוענין לבעל – לא תמורה, ואם מכרה ונתנה**

1 **האשה** שנפלה עד שלא תתארס – פירש בקונטרס: ותתארסה. אבל נשאת – לא. והביא
2 ראה מוחנן: עד שלא נשאת וישאת, רבן גמליאל אומר. אם מכרה ונתנה –
3 קיים, אבל לתחלה – משמע ולא תמורה. ומשמע לרש"י דעד שלא נשאת" משמע
4 אפילו קודם אירוסין. וקשה לר"י: דאמרינן בגמרא דנשואין חרשים? כן נפלו לה
5 נכסים עד שלא תתארס. בין משתתרה וישאת
6 הבעל מוציא מיד הקלותה. ופירי: כמאי? וילא
7 כפי תנעין בין עקבא וזבה? אמאי?
8 והא דחי רבינו חנינא? בין עקבא לבני למישרי
9 הדבעל מוציא מיד הקלותה אפילו בנפלה לה עד
10 שלא נתארסה וישאת, דהא – איעד שלא
11 נשאת וישאת" קיימי ודאי ולא משמע לה
12 להלכח עד דעד שלא נשאת" – לא מיידי בנפלו
13 לא קודם אירוסין. היינו טעמא: דעד שלא
14 נשאת" – משמע שנפלה לפני נישואין – דאן
15 דבר מפיסיין כן נפלה נכסים לעשוואן. ואף על פי
16 הדשחא את ראייה משום לפרושה קונטרס – מכל
17 מנחם יכול רש"י לפרש כן בלא ראייה. אמאי?
18 להקשות לפרושה משום, לדקדוק: דקאמר עד שלא
19 נשאת, היינו משנתארסה כדפירש. הא נפלו
20 קודם אירוסין נישאת – מותרת בחרשייה דאיבא
21 למישרי: דהא חזין אפילו נפלה לו קודם אירוסין
22 ולא תמורה, אלא הא דנקט "עד שלא נשאת",
23 דמשמע משנתארסה – לאשמעינן דאפילו חבי
24 אק מכרה ונתנה קיים. ורבי שמעון כן אברהם.
25 **נפלו לה** משנתארסה פה שבאמי אמורים
26 תמורה – מביטת פתא דירושלמי בפרק
27 "בית שמאי" בעי רבית תנחום קימי רבי יוסף. אמאי?
28 לא תני לה גבי רבירים שהם מקולי' בית שמאי
29 ומתורבתי' בית הלל אמר ליה: לא תני אלא דבר
30 שהוא חומר משני צדדן דק' למישרי דרדן. אמאי?
31 קל לאשה חומר לבעל. והתניא: בית שמאי
32 אומרים: הפקר לעיים הפקר. והרי קל לעיים
33 וחומר לבעל ביתו אמר ליה. אינו חומר לבעל
34 הבית – שמדעתו דהא מפקי. וקשה לרבינו יצחק: והא קתני דתם. בית שמאי אמורים שבתו פשוטה. דהיי קל לאיש חומר לאשה – שאניה נטלה בחיובת הברות שבת איתו בבית הלל
35 ויש לומר: שאין לו קולא אלא חומרא. שמוחזר לנרשה בחרות שבת אחת. אף על פי שרצונה ככך לארזי מוכן – שמתחזור בה. **ס"א** אימר בחיובת נפלו בו – תימנה אם כן לבית הלל
36 נמי תמכור לבתחלה. בכיון שהיא מוחזקת – או ספק שלה דרואי. ואם ספק מוציא מיד דרואי: באכשוכן גבי שמורה יבם שנפלה ליבם נכסים, מודים בית שמאי ובית הלל שמוכרת
37 ונתנתו וקיים. ומפרש בגמרא דנפלה לא שהיא ארוסה. ויקח ארסה עשה ספק ארוסה הואיל והיא מוחזקת – והיא איתו דרואי. ויבם ספק. ואין ספק מוציא מיד דרואי ויש לומר: דהוב
38 בודאי לינשא קיימא – דכל דתארס רעתו לישא. הדלק. לבתחלה לא תמכור אף על פי שהיא דרואי. אבל דתם – כך עומדת להלצה כמו ליינבם. והואיל והוא דרואי – אמרו החכמים
39 וחמורתה לבתחלה.

17 **בטל.** שאינן יודעין לבעל – לא תמורה, ואם מכרה ונתנה – קיים. **גמרא** פ"א שניא **רישא**
18 **דלא פליגי ומאי שניא סיפא פליגי?** אמר רבי רבי ינאי: **רישא – בכוותה נפלו, סיפא –**
19 **בכוותה נפלו.** אם בכוותה נפלו, כי מכרה ונתנה אמאי קיים? **אלא:** רישא דרואי בכוותה נפלו,
20 **סיפא – אימר בכוותה נפלו. ובכוותה – לבתחלה.** לא תמכור, אם מכרה ונתנה – קיים. **אמר**
21 **יהודה אמרו רבן גמליאל:** "איבנימי ליהו: רבי יהודה אלתתחלה או איבנימי?"
הא

1 **אביעמי** להו רבי יהודה לבתחלה קאמר או דיעבד. פירוש רש"י מכתובת ידו בחב שני לשונות. כלשון אחד פירש: דקאי ארשא. דקתני: עד שלא תתארס מודים בית שמאי ובית הלל
2 שמוכרת ונתנתו וקיים. וקא מביעמי אלה השתא. הך אמרו לו, אי בעו למימר לבתחלה לא תמכור, אבל ביריעב מודו דמכרה קיים. או דיעבד – דאפילו ביריעב בני למישרי
3 דמכרה בטל. ולפי זה חזין עמי, גריסי החיאה ברייתא דמיית: מהו זו מכרה בטל או זו מכרה הלל. אמר להם: על החרשים אנו גובשים בו. ולא גריס מיה כהונת סיפא דהוה מכרה בטל
4 אמר להן: אף לו תמכור, ואם מכרה ונתנה קיים. אמרו לה: היתא זוכה באשה לא זוכה בנסכים. אמר להם: על החרשים בו. דרואי לא גיטין ליהו? דהיי קאמרי אן לו תמכור וזכה נתן
5 בהיאה דמודים בית שמאי ובית הלל שמוכרת לבתחלה. ובתוספתא נמי לא גיטין ליה. ולשון אחר פירש: לבתחלה – אבית שמאי, או דיעבד אבית הלל. ולפי זה בחנם מחוק רש"י, אלא
6 לפי שאינו בחוב בתוספתא. וקא רואה לרבינו חם פירוש זה דקא חיכו בעי איהו זוכה בני למישרי רבן גמליאל שקל וטרו אליבא דבית שמאי? הא פריך בבבלי דתלמוד: אנו טעמא דבית שמאי
7 אתא אלשמעינןך ונראה לרבינו חם דחבי פירשה לבתחלה – דקאי ארשא. דנפלו לה עד שלא תתארס. דמכרה ונתנה חיים. וקאמרי איהו: הואיל וזכה באשה לא זוכה בנסכים! אלו
8 תמכור לבתחלה כמו בנפלו לה משתארסי. וקא מוחזר להו: על החרשים אנו גובשים. כלומר – נפלו לה משתארסי. שהם חרשים. – נפלו לה מיד, או גובשים למה לא תמכור אפילו
9 לבתחלה, ותאם מנגלגלין עלינו את היענים שנפלו לה קודם אירוסין. שלא תמכור לבתחלה! או דלמא דיעבד – אסיפא. דנפלו לה באירוסין קאי, דאמרי בית הלל: מכרה קיים. וקאמרי
10 איהו: מכרה בטל, כמו נפלו לה משניסה. והשיב להם: על החרשים אנו גובשים – על אותם שנפלו משנשאת שהם חרשים – למה מכרה בטל, ותאם מנגלגלין את היענים. פירוש: לא שחך
11 שניבם בעינת מכרה. והוא נפלו לה משתארסה ומכרה באירוסין איירי, דחרשים הם. אלא כלומר – שהם יענים שבניסות. והוא דלא נקט הביעמי "ארישא קאי" או אסיפא, אלא "לבתחלה"
12 או דיעבד" אמור רבינו חם: שכן דרין תלמוד. דבעי כלשון שפוטשת לבסוף. דשניבם: "שנע מעיה דיעבד". והוא דהא שיקרי למישרי "שנע מעיה אסיפא", כאן נזכר בהירויאן לא רישא ולא סיפא.
13 את טעמ דרתינו בו אמר להם: אף זו לא תמכור. כלומר, בוה איהו מודה שהיא כאשתו לעינן שלא תמכור לבתחלה. והשתא פשיט שפיר. דמדקאמרי אן זו מכרה בטל – שנע מעיה דאסיפא
14 קאי. ודאיהא ואלא חוב אמרי: מכרה בטל. ועדו תמכורו לבתחלה – שנע מעיה אסיפא קאי. ועוד יש ליישב: אף לפירוש הקונטרס קטא שריטין פירש: אמר להם
15 אף זו לא תמכור, כמו שכתוב בספרים. דחבי קאמר: הואיל וזו אשתו – פירוש: נפלו לה משתארסה וישאת, וזו אשתו – נפלו לה עד שלא נתארסה ותתארסה. מהו זו מכרה בטל – דמדנקט
16 אלו ואלו מודים שאם מכרה ונתנה קיים – במכרה אירוסין, משמע מודים שאם מכרה משנשאת – ומכרה בטל. אף על פי שנפלה לה משתארסה. אף זו מכרה בטל – עד שלא תתארס
17 ותתארסה. אמר להם: אף זו לא תמכור. פירוש: אף זו לא תמכור לבתחלה לא תמכור, אבל ביריעב – מכרה קיים. אבל קשה קצת לרבינו שמעון כן אברהם:
18 דהוא ליה נמי רבן גמליאל לחזורי להו, אמאי עד שלא תתארס מותרת לבתחלה.

לא כך השיב רבן גמליאל לחמישם - פירושו: על הארוסה ששאלו לא הוצרך להשיבם כדאמרן, והשובה מעולה ונצחת השיבם על הארוסה.

תני מוכרת ונתנת וקיים. זו היא גרסת הלכותקונים - ופירושו: עני במתנותיו. וקשה לרבינו יצחק בן רבינו מנאי. דאריביתא היה לו ליהנות בהרייתא מקמי מתנותיו ועוד. ודאי דהא

מניה הברייתא - הוי רבן גמליאל שפיר כבית
הלה. וכלה ליה מניה מתנותיו דחי רבן גמליאל
כבית ששאל: אמרתי אפילו בארוסין לא
תמכור לבתחילה ועוד: כי היכי דפריך בסמוך
לא דפי פפא ורבי חיטין בן עקיבא כבית ששאל -
טפ הוה לא לה למפרך לרב זבדי, לדרייה לבא
לשניי לא לתולקי בית ששאל ובית הלה ברב יהו.
דא דרבי חיטין בן עקיבא רדיה יודיה שנייהם לא
שענו: ונראה דרביסין: עני גאם מוכרת ונתנת קיים.
ומניה הברייתא. ורבינו תנאל גרס במתנותיו:
מוכרת ונתנת. ובברייתא: אם מוכרה ונתנה.
ומשני רבי זבדי: הוה גאם מוכרה בן, ומתנתו מתנותיו
מקמי ברייתא כדו שלא להעמיד רבן גמליאל
כבית ששאל. ובתי דהוה פריך לרב פפא ולא מניה
מתנותיו: ורבי יהודה בכיחוש אמיא ולא גרסינן: וכן
חיטין בן עקיבא כבית ששאל. ולגויטא זו לא
גרסינן בברייתא דלעיל: אף זו לא תמכור. ודאי
מתנותיו קיימי: מוכרת לבתחילה. ולרב פפא לא
מניה מתנותיו וקיים. ומיהו. קשה קתני. ודויה
משני לדריי: לא לתולקי בית ששאל ובית הלה ברב
יהו: הא משמע מתנותיו דרבי יהודה שנה פלוגתא
רבית ששאל ובית הלה - דעליהו אף -
לא רכבי יהודה ולא רכבי חיטין בן עקיבא -
פירושו: לא באמרו לרבי יהודה לרבי אבהו
לפניו דרבי זבדי: הוה גאם מוכרה ונתנת קיים
ונאריסה וניסה - תמכרה קיים. ולא פליגי אלא
כשנתאריסה וניסה. ויהו דרשמשעל כולן ברחוב
(אבא). דעד שלא אריסה וניסה מוכרה בעל דתני
אם כן למח כחב לה דין ודברים - שאם מוכרה
ונתנת קיים. ומוקף לה בגמיא - כבוחב לה ועודה
ארוסה. אם כן אותם נכסים נפלו לה עד שלא
ניסה. ובברייתא אריסה. ודאי משמע דלא לא כחב לה
דין ודברים מו - מוכרה בטל - דיעבי כאמרו לפי
רבן גמליאל. ולדוכן גמליאל מוכר קיים. ומני
כסרא לומר דאריסה כרבוותו דחורו ונאני.
לימא חיטין לתקנת אושא - תמנה לרבי
יעקב: ודאי תקנת אושא הואי אפילו
בנפלו לה מן הארוסין או קודם כדמשמע
בידחוב"ל (בבא קמא פטג). דקאמר רחמי: הני
חדי עבדי מלוך ויזעאם בישן ועין לאשה אבל לא
לאיש ותנאי אודיק לא לאיש ולא לאשה. וכן
לאו מו - אית ליה תקנת אושא. ומר - לית
ליה: לאו דכדילי עלמא אית ליה תקנת אושא. כאן
קודם תקנה. וכו' ובאמי לא אמר. כאן - שנפלו
לה בארוסין קיים. שנפלו לה אתר שישניאין
אלא שבע מניה דאפילו נפלו לה בארוסין איתא
לתקנת אושא ויש לומר: דבלאו הכי משני לה
שפיר.

כתבתניהו לברתה - פירש בקונטרס:
הודיעה לערם לבריה
מבכותה. ואין נראה לרבינו יצחק דאם כן -
אמאי פליגי: רב עון ורבא אדרב נתנו? פשיטא
ולא קתנה ונראה לרבינו יצחק דלא אמרה מיהו,
עירפא לה. כדאמרין בסמוך.

שאם עבד רבי יהודה כו' הוואו אזי - נשואה. וזו אשתו - ארוסה. מה נשואה
נפלו לא מששואת - מוכרה בטל, כדקמינן במתנותיו: הבעל מוציא בו. אף זו - שנפלו
לה כשדאי ארוסה - היא מוכרה בטל, ואפילו כשדאי עודה ארוסה. אמר להם על
החרשים - שאם אמורים עליהם: מה זו מוכרה בטל - אנו בושים על מה שאמרנו בטל
אלא שאתם אמורים לי עליהם מה זו מוכרה
בטל בו. ולא גרסינן אמר להם אף זו תמכור.
וכן מוכרת כשחפסא. שבע מינה - כדקאמינן
ליה: אף זו מוכרה בטל, שמע מינה דיעבד נמי
קשיא ליה. לא כך השיבן - בעד שדנו לפניו
במוכרת בעודה ארוסה. לא כך הוצרך להשיבם
על החרשים שני בושים - שהרי תשובה נצחת
יש כאן, שיש להפריש בין ארוסה לנשואה, וכן
השיבן עליה: לא אם אמרתם כו'. ולא תכריח
לכד. אלא אם איתך עני. דהנן
אביה ובעלה מפריח נרדיה. אמרי לו רבי פבה
עד שלא נית - גראין דברין מוכרת בעודה
ארוסה. נית ואחרי כך פבה - נכסים שנפלו
לה קודם שישואין מניה: אמר להם אף זו מוכרת
וקיים אמרי לו הוואו ליה ובה כאשה - למביאה
ולמעשה ידה והפריח נרדיה. לא תכח בכנסים
שתיקנו לאכול פירותיהן בחייה: והואך מוכר
קיים: הכי גרסינן: ודאי אתו גני, עד שלא נשאת
ונשאת - רבן גמליאל אמרם אם מוכרה ונתנה
קיים אמר לו זבדי: הני מוכרת ונתנת וקיים
ורב פפא אמר לא קשיא בי - במתנותיו וחקנינן
אם מוכרה - רבי יהודה היא, דאיהו מסיק
ואמר לה, ודכריא ליה אלאיב דרבן גמליאל
אפילו בעדה ארוסה לא תמכור לבתחילה, וכל
שכן בעתא קודם מוכרה. ואף על גב דאריכי
רבי תנאל סיספא - לאו דהוה ליה חובה
דרבן גמליאל אם מוכרה אית ליה, אלא מוכרת
לבתחילה. ומאי דלא פריש רבי חיטין במתנותיו
פריש בברייתא. הכי גרסינן: רבי חיטין בן
עקיבא דאמר כמאן, כבית ששאל: בתמיה. דדאי
הלה הלל אפילו במוכרת בארוסין אמר
לבתחילה לא. ואם בא לוקח לבית דין למשל -
אמרין ליה לא חיובן, כל שכן משנישאל. לא
תולקי - אלא לבתחילה מוכרה. וניסה -
ואחר כך מוכרה. מתנותיו בחייה - קאמר
הבעל מוציא כדו לאכול פירות בחייה, ולאחר
מותה יחידו הקרקע ללוקח. ואפילו מתה בחייה,
לא ירשנה הבעל. ואתו באושא ותקוף. דאפילו
גופה של קרקע יורש הבעל. רבי שמעון חולק
כו' - יש נכסים שמכרה קיים, ויש נכסים
שמכרה בטל. ויועין פירקעי - ויהי גמף אותן
נכסים נשאת, לפיכך מוכרה בטל, שדעל מעלה
שתפול לה אותה ירושה. דבעיא דבריהויהו
לנכס - אלמנה ויהת. ובאת להנשא. ויהת
מקדמתו ונתנתו כתיב ליה לאכול וזכות בעלה
שקמה. שלא יוכח בהם. והודיעה לערם שאין
מתנה זו מתנה אלא לבריהו ולא שתוכח בהם
הבת אם תהאלמן דאי את תגרסי.
אחאי

היום. הריא איתרא דבעיא דתבריהויהו לנכסה מנברה, תבריהויהו לברתה, אינסובה ואיגרישה.
אחאי

כתובות. האשה שנפלו – פרק שמיני דף עט עמוד א – מותר מהדרת "אבן ישראל" (שטינזליץ) תוספת

1 עשאוּם כנכסים שאינם ידועים ואליבא דרבי שמעון – ספק רבני נאכלי כרבי שמעון
2 כנכסים שאינם ידועין, וכן נראה, ומדקאמי. ואליבא דרבי שמעון, משמע דכל
3 זני דסבירא לזו שטר מברחת לא קנה – סבירא לזו דרבי שמעון, דאי יעי למישר דתקני
4 רבנן משום תקנת מברחה, כמו שארבי שטר נכסים בשמעתין איתן דיעות, ואינן רבני דרבי

שמעון מודו בה, ולעולם לית הלכתא כותיה –
5 אם, כן, וזה ליה למישר "עשאוּם כנכסים שאין
6 ידועים לבעל איליבא דרבי שמעון, כ"ר ליה, וזה
7 ידועה משמע – דכל היכי דנכסים שאינם ידועים
8 לא משתבירי לבעל איליבא דרבי שמעון – חבי
9 נמי מברחת כולוי עלמא, ומדקאמי "אליבא
10 דרבי שמעון" – משמע דוקא לרבי שמעון, משום
11 דעל דא הוה תרודה וכן נכסים שאינם ידועים, וכבר
12 בא מעשה שטר מברחי שטר נכסוי לפני רבני תם.
13 שריצה ללות, ורצה שלא ישתעבדו כנכסי לבעל
14 חב, וכן שטר מברחי נכסוי שלא ישתעבדו כנכסי
15 לכתובת אשתו, ואמר רבני תם ודשטי קים,
16 ונמניבא ביה, דדוקא דבא דהוי מברחת, ולא יקי
17 לזו בעל דהוו נכסים שאין ידועים – אמרין
18 דרואי להברחי נחונן, אבל במנשאי אלא, דאי
19 לא הוי יקי לקח – דאי קני בעל חוב
20 האשה, ויכין דרבחי לא הוי מברח – אית לן
21 למישר לתלמנה מנהרה אכיון.

22 דקלי' ואלינו דקלי' – היינו כפירוש רבני תם
23 ב"דמברח את הסהנה" (כתבא ב"דא פ"ב, פ"ב)
24 דקלי' מתקיימן דרבה, ולא כרבינו שמואל ב'
25 מאיר, פירוש דהם דאין מתקיימן יוהי מראב
26 וחמש שנים, ובי דא דאמר ר' זבדי דקל אין
27 לו גזע, אילני' וגופני אילני' – משמע דגופני
28 גרעיני מאילני, וכל שכן מדקלי, דגרעיני מאילני.
29 וישעיה דאמרין ב"דיוטבלי' (כתבא ב"דא פ"ב, פ"ב)
30 אריסה דשמואל איתיה ליה תמרי, טעמניה
31 טעמא דתמרי, ארסק: אקל כמחשי גופנא כולי
32 הוא אמר ליה למישר איתיה לן מקרייהו, משמע
33 דגופני ערפיני מדקלי וישעיה דקלי ערפיני פיה
34 שאן עירך להצריצי עליהם כלום כדו לתקנן, אבל
35 נגים עיריבין יצירה מרובה וילקח ותקנן הברס,
36 דאיסא נמי מתקלמן, וני שכיול לטרח לעלביס
37 השלמוסני כראו – בן שון רורו גודל.

38 בללא' דמלאת – רבני תנאל שני גזע
39 מחליף – קרנא, און גזע מחליף –
40 פירא, פירוש דבר שאוכל הפירות והקין מתקיים
41 זה, וזו קרנא, און ומיך איתו ליקח מנוט
42 קרקע, דבר שהוא כלה, שאן גזע מחליף –
43 הוי כאילו נפלו כל פירות, וילקח בון קרקע,
44 ולפי זה, אמרי לה פירא, וזה קראמי ליה
45 כלה, דהא אבא ודרתא איתא דבדור אין גזע
46 מחליף, פירוש בקוטרס, וקשה להיבני שמעון
47 בן אבדו: ומשמע דאמרי לה קרנא' קארמי
48 להאי כלה, מולא נטן, אמרי לה פירא' לבסוף,
49 והאי דאמר רב נחמן ליקחן: עילא לא גלימא
50 פירא הוי, מיכס ביה כו, היה ליה למישר –
51 קרנא הוי ועד דאם, כן, הא דקתני' עבד פריית
52 ומתפרת לא עירך, רבי מאיר אומר: קין – הוי
53 נמי פירוח, דחשיב כקין המתקיים, והבעל אוכל
54 פירות, ואם כן, קשיא דבר מאיר ארדיב מאיר, דאין פירות
55 מתברכי שמין אותם כמה זן יפין וילקח בון קרקע הוא אוכל פירות, ויחליף וירקף אל
56 גרעיני מפריות מחוברין! ועד: והדשתא הוי רב נתנן כרבי מאיר! ונראה כפירוש הקונטרס.
57 ורבינו תם גרס כרבינו גונאל, ומפיש: ולא נפנול כל פליגי אם מירסם אם אלא, דאי
58 קאי אהא דקארמי, פשיטא ארנא כו, ארעא – דאירי נפנול כל כספיה, ואיתא לה
59 פלוגתייהו: ומפיש: ולא אפלו כל כספיה ורעה והבעל לקטו בתים אלא ודרתא פירא
60 דבדור, וכן משמע מתוך פירוש רבני גונאל, דמפרש גזע מחליף קרנא כו, הלכך, דיכא
61 דקתני

1 איתא לקיפה רב נחמן – לתבוע את בתה להחזיר לה הנכסים, והבת הוציאה שטר
2 מתנה, וקרעה רב נחמן, קהלא – איתו כק בדנין, ומר עקבא אב בית דין הוה, מרחה
3 תוראה אי – נטילתו שרות מרשי גלותא, דאמרין' בפרק קמא דסנהדרין (הא) דמתי
4 שרוא, ולא אית שרואתא אלא לבק ברב, אם אב' שטר מברחת ליה – שריצה ומקבל

מתנה להחזיק בכנסים על פיה, שלא להחזירם
5 לנתון – אקרינע, ולקמיה פירחי, הואיל ליה –
6 שרוא הוא, איתו הוהיל אקרינע אקרינע ליה –
7 רבא לרב נחמן, כשיקיע אותו שטר היכי סתבה
8 בתא ארשמואל וקרעת ליה? נטמא מאי –
9 אמר שמואל אקרינע, דלא שבק איניש נפשיה
10 ב' – ולא גמר להחזיק אלא בעד שרוא דאג
11 מתריסם שלא חזיקו בהם, יתי גייל – אונתין.
12 לאיש כתיב, איבא למימר דלא גמרה ואקסי,
13 אבל לברתה בחת – חתה ובעלה שטי
14 פסיב – שטר פוסים, שפמיסוהו לקבל מתנה זו
15 להפקיע וכות בעלה קרוב גישואי, ולא שיבה
16 מקבל על בהם, אם ארע – ומקבל עלה, מצחק
17 בה – ומחזיק בון עולמינה, עד שתבטוב –
18 בשרו וזו מרחהו נתונים קן ולבשריה, ש כאן
19 הברחה ומבעלה, שאם בא לכות – אמרנא, ואם
20 ררצה ונכונתה, ומנא קיימת למפרע, ואם הוה
21 שנכתב שטר יבוא לחזיק – התמרא, איני
22 ררצה, קנתי לוקח – ויתבתא דשמואל, לא
23 כנולח – זה אמר שמואל לא קני – בחתובה
24 לו כל כנסיה, דבין ליה שריצה מידו לנפשה אם
25 התרש – אין סהוי דלא גמרה מקמיה, ואי
26 דקתני: ארע נפשה בתם – בחתובה ומקציא, וזה
27 לא קנתי לוקח לקיננה בעל – לשמואל
28 בחתובה בון, דאמר לא קני, בון ררצה פירא
29 מאי בריהא איבא לקיננהו בעל ויאכל פירות,
30 ורשעה אם תמות תחזיה: כנכסים שאינן ידועין
31 – שריר על מת שנין אילן נשאה, דסבור
32 שהתנה מנהרה, משננה הוא ויאכל פירות –
33 וחקין קיימת לה, שלא חוקט לו ובכנסיה תחת
34 פוקנה איל פירות, שפין אותה ב' – דקסבר:
35 מה שגדל ברשותו – הוה פירות, ומה שגדל אצל
36 ברשותו – הוי קין, לפיכך, מהו מדיני פירות
37 קיים עביש כשכול מובהא זו – עירי ליתן לה
38 דמי, וקטן מתן קרקע, ויאכל הוא פירותיה,
39 ותכסי אירמיס – אלא שול גודל כנסיה
40 תורת פירות נתנו בהו, והאל דהקרקע קיימת
41 לה, ביציאתה – אם בא לרשעה, פירות
42 המחוברין בקרקע בכנסיתה שול – כלומה
43 בשעת נפילתן שלו, כרנן, ובגמרא פירי' היינו
44 נתנא קנא, וביציאתה שול – המגרש את אשתו
45 והוה כנכסים פירות מחוברין – נטלה
46 קרקעיהו עם פירות שבהן, בכנסיתה שול –
47 וילקח בון קרקע, והוא אוכל פירות, וביציאתה
48 שול – דמה שקדם ותלש בעדה תחזיה – זכה
49 בון מתן פירות נטן מלו, ונראה שישאל לו
50 ארעא ובתי ארעא – נפלו כל כספיה, ובאו
51 ליקח לה קרקע, הא אמר, קרקע בת זרעהה או
52 ררצה, וזה אומר: תבס אם יאיר ליקח, און
53 אפיר, ארעא – ובננן מנייהו, ששרחה מרובה.

54 ואניה מרקב, ועודים מעבבים, הבעל יכול לומר: דבר שפירותיה מרובים אני חפץ, וכן
55 אם בא הוא ליקח בית – וכולה הוא לומר, איה ררצה ברב שרוא כלה והדלך והקין
56 מתמעט בתי – שברן מרובה מדקלי, שדן עשוין ליבש, דיקל – תמרים, אילני' – שאר
57 אילנות אבא – יתר, לחותץ עציב, וחרסא – אילנות של שורקין, ולא וזן פריח חשוב
58 להן, וקוצעין בון בורעה, ופירא כבווי – פירח של רזניס, שקרין ויירי, אפירי' לה
59 פירא – אם נפלו כל כנסיה, קיימת העיצם רזניס כשפחיה – הוא פריח, והקרקע
60 הוא קין, ואמרי' לה – כולוהו הוה קרנא, והואל ותעצם הודעם כלום, והכל מיכר מיד,
61 וילקח בון קרקע, והוא אוכל פירות, און גזע מחליף.
62 ולד

כחונות. האשה שנמלו - פרק שמיני דף עט עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - רשימולין") תוספות

1 דקנין ביהם לקרקע - אין קנין אלא דבר שנוטע מחליף. אמלא דבלקטן איירי, ולפי זה
 2 לא קשה מידי לפירוש רבנו גנזל'א דאמר רב נתנן פירא דתי, ולא דרבי מאיר ארבי
 3 מאיר. ודומה מיירי שנסמכת לו גלמנא ופיר גפירת ורפין. וקרי פירא למאי דאביל בעל
 4 פירות כמל מלוג. אבל הבא, מה שקנין בכספים שנמלו - קרי קרנא, ומה שאין קנין - קרי
 5 פירא. ודין פירות עליו, כמו שהפירוש ימכור
 6 וילקח בן קרקע. ולפירוש הקונטרס קשה.
 7 דמפיש קרא גזע מחליף - מוכרין. דראת גלמנא
 8 אמר לקמן אף על גב דאין גזע מחליף, דמכסי ביה
 9 אויל. וכן פיר גפירתו. ותוספתו של צירף אמרי
 10 רבנן דרבי אבהו, אף על גב דאין גזע מחליף
 11 ולרבינו חם נתיירא אף על גב דאין קנין לתחילה
 12 מנסכים אלא דבר שנוטע מחליף, שנוטע לה
 13 בירושה - אין מוקדקין אותו למכור, אלא אוכל
 14 פירות כמו שהוא עד שישלח הקרקע, כיון שיש שווי
 15 קעת, כמו בלמא וכל דומי לה.
 16 **כמאן** לא ברבנן בר - השתא משמע דסבר
 17 רבי ינאי והולד דבמת מלוג לאשתו, ואם
 18 ואמר: אם כן לימא לה דבמת מלוג לאשה ויש
 19 לומר: לרבוחא נקט, דאפילו בפילא רבנא אדאשה.
 20 **פירא** אביל דקרקע ליה רבא - ודאק
 21 במידי דאחי מעלמא, כגון כפל וכל דבמת מלוג.
 22 אבל פשיטא דפירי דפירא ופירי הקני ליה רבנן.
 23 כדכונן "בירובתי" (כתובת פגא): לישלם הוא
 24 אוכל פירי פירות עד שיתובן בר, ויהי קאמר
 25 משלם תשלומי כפל לאשה - היינו כפל לחדיה.
 26 אבל קרן - לבעל. תשה. דגונב במת מלוג.
 27 עצמה, ולשמה של אשה - הוי הבפל לבעל. דפיר
 28 לא הוי פירא דפירא. ונגבול ולד במת מלוג.
 29 דרואי אפילו - הוי כפול לאשה? ורבינו יהודה
 30 בן נתן פירש: אל תבן דבמת מלוג עצמה דרוד.
 31 הבפל לאשה, והכי פירשה: פירא, כיון דלא הוי
 32 מעלמא - תקני ליה רבנן, והוא הדין פירא
 33 דפירא. אי פירא דפירא דאחי מעלמא - לא
 34 תקני ליה, וכל שכן פירא דאחי מעלמא.
 35 **שאני** תדם דאיכא ערה - קעת תמה לרבינו
 36 משעון בן אבדורם חזישי ערה שיהו.
 37 הו אה כיח רוצה לטוחה - אל תהי כיוול
 38 **והרי** נכדים ושפחות בר - משמע ודחתם
 39 ונגפים וקנים שפחות קצת פירות, ומפירתי עליה
 40 מבדעים ושפחות. והעבדים ששפחות משה
 41 שעשים קעת מלאכה, דאם אינם כלימים כלום -
 42 מה מביחא שייך בחיב' ערד: דמסיק ופליגי ונפלו
 43 לה בן שדה שאנה שלה, האי מיירי ביהותם ונפלו
 44 שתיבשו לגמרי - מאי טעמא דנאן דאמר לא
 45 המוכרו: והוי ליכא שבח בית אבהי, דכיון
 46 דנתיבשו לגמרי - לא ניח בהו השדה
 47 להשתוחות אלא והאי מיירי כשעשוי קעת פירות.
 48 וקשה לרבינו יצחק מתיא דאמר בפרק "המקבל"
 49 (בבא מעטיא קט"ז) הדואה גבא דמשכן פורסא
 50 לחבריה לערש ערש וקש תושב ערש, וכן
 51 נטאן דאמר הוה אפירא הוי מתיא דהא נתנא ונפלו
 52 ולי ויתם ונגפים וקנים - ימכרו וילקח בן קרקע
 53 בר, אלוטא קרנא הוי דאי דאמר ביה, לוי יאכל
 54 דבעל עצמו. ומאי פירי? דאי מיירי שעשוי פירות.
 55 ולכחי חביב קוין ארתקן לוי פירא, והוא
 56 הדין בדואה דמשכן פורסא, והדיבא אפ"ק שק
 57 ועושין פירות - שלא יקח בעל חוב עצים,
 58 דחביבי קרנא כל זמן ששעשוי פירות אחריו, ויש
 59 לומר דהכי פירי? כיון דאמר רבנן וילקח בן
 60 קרקע לטובת הבעל, מוליגי רבי יהודה ואמר שאינה צריכה למכור משום שבח בית אבהי, אם כן, כי יבשו לגמרי - בני קרנא הוי, וילקח בן קרקע. דאי פירא הוי - אמאי אמר רבנן
 61 ימכרו? אדרבה, טוב לו לבעל שאכל פירות מה שהוא. ודמתן משך עד שתיבשו לגמרי, והוה הכל שלח אלא דרנא קרנא הוי.

ולד בחבת מלוג - שנפלה לה בחמת בירושה, וילדה. תשלומי כפל לאשה - ולא לבעל
 קא סלקא דעתך דקסבר אין והלכות פירא אפ"ק קרן, וילקח בן קרקע, ודחישינן שמא
 תמות דאם ויכלה הקרן, וולד שפחה מלוג לאשה - וולד מפרש טעמא. פירא - עוף
 והולד. פירא דפירא - כפל הבא עליו. ודאבא עורה - ודאבא עורה בלח כלה כולה. שאם
 נתרשעה - והבעל זכה בירושה, שחן כפירות
 תמלושי? ונתנת - וכל האשה זמינה, ונתינת בני
 שפחתה. עוף ליהבה - לאלמלא לכהה. ונתינת בן
 חן עיקר שלה, לחכי נקט להו. והוא הדין
 דאקיל וכלב והלכות, אוכל וחולץ - דגבי בחמה
 עשה, עורה, וגבי תרנגולת איכא נטה, וגבי דקל
 כשיבש - איכא עעיה, אבל זני כולח - פירות
 נטה, שמתחישין תמיד, ודרך תנאם היא.
 עיילא ליה לנימא - טלית בנכסי מלוג, אף על
 פי לא שמתאו (ובמכות) בנכסי צאן ברזל
 וצריך ליתוק קרן שמור. פירא הוי - כסווי
 שמוכס הדמנו - חן פירותיו. מיכסי ואיילי ביה
 עדי דבלי - והשוקנין יהיו לה לקח, כמפני -
 אמר רב נתנן להא דשירא פורתא הוי ליה
 קרנא. בי היא תמא - נבנן דפליגי ארביי אמרי.
 הבלה והחלי - הפלה לה ויחשה על שפת הים
 חריצין עשויין, שמי הים נכנסים בתו והחמה
 מיבשיתו ועשין מלא, וחו "שפוחת מים"
 האמרינן במקרא (דודשע"א) "ומתרנגולין ירדו"
 נמי. והחול - מקום שנתקלו דין למבין. יהי יז
 פירות - ולא אמרינן ימכור אותו מקום, וילקח
 בן קרקע רב ורועה - לפי שאין פרוי כלה
 לעולם, ובוא מודה רבי מאיר. פירא פירות -
 גזמא שחופינן הדמנא גפירתו, וכן שחפרתא של
 צירף - אלוים בלע"ז, שצובעין בתן גנידים
 ומשי, וזופריים אותו בקרקע, וזופו לבלות
 ולהתעב ליסוד קרקע בעלמא. רבי מאיר אומר
 קרן - ומכר וילקח ברמיק דקנין לפי ששוי
 כלה, והכפנים אימיים פירות - ומקום הגזמא
 יהיה לה לקח, ומה יאכל הבעל עד שיכלה -
 שזה פרוי ודרך תנאיה. והוא הדין לגלמנא, ולא
 דמו לכספס ופירות התולשין שנאכלים מבלי
 שיווי, וכל פרסיה ופרסיה האולשין ואינן שעשים
 פרוי - היא קרן לעצמה. היינו תמא קמא -
 חבמיים. מחזירים בשעת יציאה - שלא אפיר
 בחיב, רבנן ליה ליה דאי אמר רבי דמא
 ביציאתה שלה. דקסברי: מה שגול בירשותו -
 שלו. ותלוש בשעת יציאה - ליכא למימר
 דפליגי עליה ונימרה שלה. דכיון דהתלשן - הכל
 מודים שוכח בתו, **משננה** לא חמבור - ויכלה
 עדי לעכב. **גמרא** מחלווקי - דחיותם ונגפים
 - שבהו שאלה, שנפלה לה הקרקע עם האולנות
 - דכי יבשי ויתים היו לה קרקע לקחן. אבל
 שבהו שאינה שלה - כגון שהיו לאלמנה ויתים
 שקנא בלא קרקע, על גנת שהיו בקרקע
 המוכר, וילקוח יאכל פירות עד שיבשו. דכי
 הכל חמבור - וילקח בן קרקע, ואין אחז מן
 ימול לעכב במכירתו, שאין כאן שבח בית אב
 היבא וכלאית קרנא. והא קבדים ושפחות בר -
 דכי מתייה - כליא קרנא לגמרי, ופליגי. דכל זמן
 דהן קיימין יהיא לה ולבית אבהי לישם
 ולהתפאר. **משננה** מה שהוציא הוציא - אם
 גירשה.

כחונות. האשה שנמלו - פרק שמיני דף עט עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - רשימולין") תוספות

ולד בחבת מלוג - שנפלה לה בחמת בירושה, וילדה. תשלומי כפל לאשה - ולא לבעל
 קא סלקא דעתך דקסבר אין והלכות פירא אפ"ק קרן, וילקח בן קרקע, ודחישינן שמא
 תמות דאם ויכלה הקרן, וולד שפחה מלוג לאשה - וולד מפרש טעמא. פירא - עוף
 והולד. פירא דפירא - כפל הבא עליו. ודאבא עורה - ודאבא עורה בלח כלה כולה. שאם
 נתרשעה - והבעל זכה בירושה, שחן כפירות
 תמלושי? ונתנת - וכל האשה זמינה, ונתינת בני
 שפחתה. עוף ליהבה - לאלמלא לכהה. ונתינת בן
 חן עיקר שלה, לחכי נקט להו. והוא הדין
 דאקיל וכלב והלכות, אוכל וחולץ - דגבי בחמה
 עשה, עורה, וגבי תרנגולת איכא נטה, וגבי דקל
 כשיבש - איכא עעיה, אבל זני כולח - פירות
 נטה, שמתחישין תמיד, ודרך תנאם היא.
 עיילא ליה לנימא - טלית בנכסי מלוג, אף על
 פי לא שמתאו (ובמכות) בנכסי צאן ברזל
 וצריך ליתוק קרן שמור. פירא הוי - כסווי
 שמוכס הדמנו - חן פירותיו. מיכסי ואיילי ביה
 עדי דבלי - והשוקנין יהיו לה לקח, כמפני -
 אמר רב נתנן להא דשירא פורתא הוי ליה
 קרנא. בי היא תמא - נבנן דפליגי ארביי אמרי.
 הבלה והחלי - הפלה לה ויחשה על שפת הים
 חריצין עשויין, שמי הים נכנסים בתו והחמה
 מיבשיתו ועשין מלא, וחו "שפוחת מים"
 האמרינן במקרא (דודשע"א) "ומתרנגולין ירדו"
 נמי. והחול - מקום שנתקלו דין למבין. יהי יז
 פירות - ולא אמרינן ימכור אותו מקום, וילקח
 בן קרקע רב ורועה - לפי שאין פרוי כלה
 לעולם, ובוא מודה רבי מאיר. פירא פירות -
 גזמא שחופינן הדמנא גפירתו, וכן שחפרתא של
 צירף - אלוים בלע"ז, שצובעין בתן גנידים
 ומשי, וזופריים אותו בקרקע, וזופו לבלות
 ולהתעב ליסוד קרקע בעלמא. רבי מאיר אומר
 קרן - ומכר וילקח ברמיק דקנין לפי ששוי
 כלה, והכפנים אימיים פירות - ומקום הגזמא
 יהיה לה לקח, ומה יאכל הבעל עד שיכלה -
 שזה פרוי ודרך תנאיה. והוא הדין לגלמנא, ולא
 דמו לכספס ופירות התולשין שנאכלים מבלי
 שיווי, וכל פרסיה ופרסיה האולשין ואינן שעשים
 פרוי - היא קרן לעצמה. היינו תמא קמא -
 חבמיים. מחזירים בשעת יציאה - שלא אפיר
 בחיב, רבנן ליה ליה דאי אמר רבי דמא
 ביציאתה שלה. דקסברי: מה שגול בירשותו -
 שלו. ותלוש בשעת יציאה - ליכא למימר
 דפליגי עליה ונימרה שלה. דכיון דהתלשן - הכל
 מודים שוכח בתו, **משננה** לא חמבור - ויכלה
 עדי לעכב. **גמרא** מחלווקי - דחיותם ונגפים
 - שבהו שאלה, שנפלה לה הקרקע עם האולנות
 - דכי יבשי ויתים היו לה קרקע לקחן. אבל
 שבהו שאינה שלה - כגון שהיו לאלמנה ויתים
 שקנא בלא קרקע, על גנת שהיו בקרקע
 המוכר, וילקוח יאכל פירות עד שיבשו. דכי
 הכל חמבור - וילקח בן קרקע, ואין אחז מן
 ימול לעכב במכירתו, שאין כאן שבח בית אב
 היבא וכלאית קרנא. והא קבדים ושפחות בר -
 דכי מתייה - כליא קרנא לגמרי, ופליגי. דכל זמן
 דהן קיימין יהיא לה ולבית אבהי לישם
 ולהתפאר. **משננה** מה שהוציא הוציא - אם
 גירשה.

1 **נמרא** רבי אבא אמר אפילו שניא דהמרי - תמרים נידוכין יחד, כדרך שהודקין
2 ונאנים יחד, לטיראט לטיראט, אף אלו כן, ומקרי 'שניא'. ואני שמעתי: שניא -
3 טירודת כבן, משלש תמרים, וקשיא לי. מאי אפילו דרבי אבא? אה גורגרת גריעה
4 ממומרים, כדקתן. אבל גורגרת ושלש תמרים - תבא עליו כרכה. ואי יהוה גריסין לאה

1 **שינרא** דהמרי - הקשה בקונטרס: מאי אפילו דהא תמרים עיפוי מנוגרות, כדאמרון:
2 אבל גורגרת ושלש תמרים - תבא עליו כרכה ותיקין רבינו תמי. הוה לא קאמר
3 אפילו דהמרי, אלא שינרא - קבוצים דרביה דתי, אדאן יבנות כל כר - **אכלה** - עלה -
4 והא דאמר רב זרודה בחזקת הבתים (בבא בתרא לזא, א) אבלה שבועית לנכלא - איה

5 דרבי אבא ברישא, מקמי דרבי אסי - לא הוה
6 קשיא ליה מדי. שי ספרים מבושלים ובתובן בתן
7 וכמה דרבה - אמר רבי אבא. וגיורת
8 שטתם היא זו. כמה דרבה כמי. אכלה הדרת
9 איבעיא להו, ומאי נפקא לן מינה? כל במת דרדי
10 ויתר על גורגרת אחת - הוי הדרת, עד לעולם.
11 **חובצא דהמרי** - לאור שעשו בתן שכר, והפסי'
12 שפמלתא. אי נמי, נידוכין דרבה כרבי לעשות מתן
13 שכר. לא אכלה דרין כבוד טאי - ובימה היא
14 אבילה. אבלה שניא - שוה אביה. ריעי
15 דפומבדיהא - רב פפא בר שמואל, בפרק קמא
16 שנתרדקין (לז, עבד רב יודנה) עוביא -
17 דחשבה אבילה מבחילי ומורו. שוה טבאל
18 לפילין, והאביל מתן הבעל לבחמתו, וגירש את
19 אשתו, ואמר רב יודנה: מה שאכל אכל, אבלה
20 - לוקח שני עירלה, שאין נתקן אלא במזמרות.
21 שפתיא אסור בנתא. וא שביעה, שוה הפקדי.
22 או שורעה ללאים, ומוזמרות לא נאסרו. דרין זו
23 חוקה - עולין לו למנן שלש שנים, אי ארת
24 משתלה שנים ארת אמלו: דרין זו חוקה גריסין
25 הבא וכבבא כהרא. אשתו קשה - תיתמה
26 שהשיאהא אמה ואיהו יכילה למאן. שביעה
27 על נכסי אבי - והא מימנא בו - משתן לו שניא
28 שהשביה, ונטל כמשפט אריסי המדינה. עבד
29 ליה גבתי לן **הקנתא** - רשקון לו באריסי. בו
30 חיבי ליה ליפסדיהו - שלא יכספן הולקלין
31 הקרקעות, ויאכל ולא ישיבת, שדואק שטא
32 תמאן, ויכין דישמעון ליה באריסי - תו לא
33 מפסדי להו. מימר אבדו שטא לא תמאן, או לא
34 תמאן - ליה שטול בער לפי פעולי. הווי -
35 שם מקום, יהיה רחוק הימנא, יהיה נמקי עליה
36 שית מאה בחולבת הדרך משלו. שהיה שבה
37 כנגד יצאה - אלא דארבינן? אשבע וטול. לטיא
38 הליבא - קאמר הווא שדיה שבה כנגד יצאה
39 - לא קעילי עליה, דאי איבא שבה שפי לא בעי
40 שבעיה, או לא תאמורו עליה, ולמינר דאי יצאה
41 ויתיה לא שקיל אלא כשיער שבת, ואפילו
42 בשבעיה, לא אמרינן שבת כמיה וטול.
43 **אחי לאיפסדי** - ואבדו בערזי מביבאט אשבעיה
44 - דלישקול בלא שבעיה, ואף על גב דלא אפיק
45 כולי האי, אלא אפיר רבא - דאורי דרסי
46 לאתמורי? ותיבא אתא ולומר שאם יצאה ויתיה
47 על שבת שבעיה - לא אמרינן טול כל מה
48 שהוציא, אלא מן היצאה חזיהו לו שיער
49 השבת, ובשבעיה - כשיערהו שכך הוציא.
50 **שורדי אריסי** - נכבשי אשתו, ולעיל מהנח
51 או שלש, ועמד וגרשה משאכל קימנא. מהו -
52 שטילו אריסין? כפי בעושי. **אירעא רבעל** מיה
53 ויה, והנכסין, לא היה. **איתסלק ליה בעל** -
54 ידניה, דמה שהוציא. הוציא, ומה שאכל - אבל, לאריסי קיימא - אם לא הוריים
55 רבעל - היתה היא מורדה לחובתה אריסין, כפיין לו ריזו על התחתונת - לישול היצאה
56 כשיער שבה, כדאמר בבא מציעיא בשותאי, והבא אמה בעי למלוקי בלא כלום.
57 **ליבא למאן דריח** - ראה זה שלא היה איש משביחין, וירד לוק, ומה הפסידין הלכך
58 יצאה שיעור שבת מיתה יחיד ליה. **הבא איבא בעל** - שטירחין בתן, ואמרה לה: אי לא
59 נחתיה אתון - איהו עבדי, היה זה שקול השתא מדי. אי בעל זו אריסי הוא - ורדע
60 כפיין אריסיהו, שאם לא ירדו אלו, היה זה עצמו שבעיה. **איתסלקין ליה** קא מפסדיהו לי, דאי לא נחתיהו - היה איהו נתן ועבדי, והוה שקול השתא מדי. שפיר
61 קרקע לפיות - מנר לאתריסן קרקע מלוג, שיעשה הולקו ואכל פירות.

5 **רבי אבא אמר** בי רב: אפילו שניא דתמרי. **פעי**
6 **רב ביבי:** חובצא דתמרי מאי? תיקו. **אכלה דרין**
7 **קבדו,** תמרי אמר עוקא: **פליגי בה הרי אמוראי.**
8 **במעבדא;** **הא דאמר:** **בכאיסר,** **ותד אמר:** **בכריני.**
9 **אמרי דייני דפומבדיהא:** **עבד רב יהודה עוקבא:**
10 **בחבילי ומזרות.** **רב יהודה למעשהו,** **דאמר רב יהודה:**
11 **אכלה ערלה, שבועית וכלאים - הרי זו חוקה.** **אמר**
12 **רב יעקב אמר רב חסדא:** **המוציא הוצאות על נכסי**
13 **אשתו קשה - כמוציא על נכסי אחר דמי.** **מאי**
14 **שעמא - עבדו פה רגנן תפנתא, בי חיבי דלא**
15 **ניפסדיהו.** **התיה איתתא דנקלה לה ארבע מאה**
16 **וזוין בי הוצא, אויל נבדא אפסי שית מאה, איתיה**
17 **ארבע מאה.** **בחדו דקאיתי - איצטריך ליה דר וזנא**
18 **ושקל מנייהו.** **אתא לקמייה דרבי אמי.** **אמר ליה: מה**
19 **שהוציא - הוציא, ומה שאכל - אכל.** **אמרו ליה רגנן**
20 **לרבי אמר:** **הני מילי - היבא דקאכיל פירא, הא -**
21 **קנא קאכיל, והוצאה היא! אם מן הנה ליה הוציא**
22 **ולא אכל, ישבע פמה הוציא - ופול.** **ישבע פמה**
23 **הוציא ופול.** **אמר רבי אסי:** **והוא שיש שבה פגיד**
24 **הוצאה - למאי הלכתא? אמר אבי:** **אם היה שבה**
25 **יתר על היתה הוצאה, נטול את הוצאה בלא שבועת.**
26 **אמר ליה רבא:** **אם מן אתי לאיערומי! אלא אמר**
27 **רבא:** **שאם היתה הוצאה ויתיה על השבח - אין לו**
28 **אלא הוצאה שיעור שבת, ובשבועת.** **איבעא להו:**
29 **בעל שהוריד אריסין תחתיו, מהו? ארעאא בעל**
30 **נחית, איסתלק ליה בעל - איסתלקו להו, או דלקא**
31 **ארעאא דארעא נחית, וארעא פי קיימא - לאריסי**
32 **קיימא? מתקוף לה רבא בר רב חנן:** **מאי שבועת**
33 **מחזירד לתוף שדה חבירו ונמעה שלא ברשות, שמין**
34 **לו ורדו על התחתונה? הים - לויבא איניש דפרת,**
35 **רבא - איבא בעל דפרת.** **מאי הוי עלקה? אמר רב**
36 **הונא פריה דרב יהושע:** **חוינן, אי בעל אריס הוא**
37 **איסתלק ליה בעל אסתלקו להו. או בעל לאו**
38 **אריס הוא - ארעא לאריסי קיימא. איבעא להו:** **בעל**
39 **שפכר קרקע לפירות מהו? מו אמרינן:** **מאי דקני לה**
40 **אקני, או דלקא: בי תקינו ליה רגנן פירות לבעל**
41 **משום**

1 **איתסלק** ליה בעל אסתלק לה - כא על בע דארבינן (בבא מציעא נא, א) השרת בא
2 הפועל לעשות בשלו ודריאו בשל חבירו - נתון לו שכרו משלמו לו שומר
3 דרבא אריסין ידעין שקרקע של אשה היא, ועל מנת כן נכנסו, שאם תגרש הפסדי
4 הבעל הכל - אין להם עליו כלום. **הה דרס יודעיס** שבעל לא יעז מלגרש אשתו כשבטלה,
5 ורעוה לחפסד עמו, כיון שלא הולא.

נכסין

משום

1 **נכסים** בחוקתך — פירש הקונטרס רכי ודכי פלגינא אמוראי בפרק 'שמי' (בבא בתרא
2 קמ"ב) בפל הבית עליו על אשתו. דקנת נמי דהם 'נכסים בחוקתך', ואיכא למאן
3 דאמר בחוקת יורש הבעל לפי שהיה ארוחו. ואיכא למאן דאמר בחוקת יורש האב. לפי
4 שלשה לה. ואיכא למאן דאמר שתי חוקות שונות שונות וחלוקה — הכי נמי פלגינא הבא. ואן
5 נראה לרבינו חם, אל האב אמר מודו כולי עלמא
6 שהם בחוקת יורש הבעל. ודכרי הכי היה מחוק
7 נכסים קודם מיתתה, משעת מיתה אחיו —
8 שדורא יורש, דאן ליה ליקח חובתו בעל כד
9 שנתלוק. וביה שמאי נמי מודו ליה הלל ביהא.
10 דאמר ב'הדולץ' (ביבמות להא). אבל בפל הבית
11 עליו עליו אשתו — מחוקת יורש אב נכסים כמו
12 יורש הבעל, הדללו פאן לירש הדללו באן
13 לירש. שערין אל דחוקק נכסיהם לא זה ולא זה.
14 ולכה פלגינא בחוקת היתום מי, ולביה שמאי יחזיק
15 בכל הנכסים, אף נכסים שאן בריל. ודחם קנתי
16 'יחזיקו' חטמא, ולא קנתי 'יורש הבעל' עם יורש
17 האב. בחוקת אבא, שמשמע דחוקק נכסים מלוג
18 שבחן יורש האשה עיקר, כמו שמדקדק ב'הדולץ'.
19 ועדי: דאן פלגינא נמי ובא — אם כן למאן דאמר
20 בחוקת יורש האשה תוקשי: דאם כן בית שמאי
21 מומקי נכסי צאן בריל בחוקת יורש האשה שפי
22 מנכסי מלוג. ודבכסי מלוג קאמרי דחוקק.
23 ובכסי צאן בריל מודו לביה הלל דהוה בחוקת
24 יורש האשה, עליו נמי ובא. חו: אינך בדבר
25 'אלמנה' ביבמות (סא). משמע נכסי צאן בריל
26 בחוקת הבעל קיימי טפי, כדקנתי תהם — רעדבי
27 צאן בריל יאלכו בתרומה ולא עבדי מלוג. וכן
28 בכמה דוכתי. ועדי: למאן דאמר דהם נמי בחוקת
29 יורש הבעל, חו: טפי פלגינא הבעל מנכסי מלוג —
30 דבכסי מלוג קאמרי דהוה בחוקת יורש האב. חו:
31 דל עריב ותני נכסים עם הכתובה — כרי ליתן
32 טעם ליהל — כדמור — בחוקת מי שדור עי עשה.
33 הדיוו הבעל, אבל על הכתובה — אל דהרצך
34 טעם. שרבי שדור הוא דהוה בחוקת הבעל שפי
35 מנכסי צאן בריל. וטעם זה אנו עריכין כמו כן
36 לומר דהם למאן דאמר יורש הבעל קנתי
37 ו'בח'הדולץ' הארבות. 'יורש' הבעל קנתי
38 דקא ירתי כתובתה — ואם חטמא, לפירוש
39 הקונטרס דאן לירש הבעל אלא מנה הכתובה
40 ולא דנויא. דאן אמרין בפרק 'ערה' (מכות
41 מ"ג). דקברות התת דנונייה, מדאטי חיב
42 לקבור ירשתו על ש' לומר: שדמותי יבם היתה
43 ארית לומר תקע מנה ונאמי. ברמקסין —
44 דיבם כדמי, דמי: דהוי כאילו הניסיה לו דנוניא:
45 שדיתה כתובתה על נכסי בעלה. ואתוה שדדתי
46 היה כנסת. לה. ודעי היא כאילו נכסיה שדדתי
47 לו. ולא דמיא לשאר ארסה. אלא מנסה ליה
48 מדי. ולפי זה — אפילו ביבמה כן ארסון
49 מביעא ליה. **או** דלמא יורש האב קברי לה
50 דקא ירתי נכסים הנכסים והוצאין עמה —
51 לפירוש הקונטרס: למאן דאמר בחוקת יורש
52 האשה היה ליה לטמור דקא ירתי נמי דנונייה.
53 אלא נהא ליה לטמור אפילו למאן דאמר בחוקת
54 יורש הבעל. ואם חטמא: נאי קא מביעא ליה:
55 והניא לעיל: קבורתה תחת כתובתה. דהיינו
56 דנונייה, ונאי נכסי מלוג יש לומר: דלא דוקא
57 נקט תהם כתובתה. דדאן חווי נכסי מלוג. אלא
58 דרגילת הוא טפי ששנכסת האשה לבעלה נכסי צאן בריל מנכסי מלוג. וליפירוש הקונטרס
59 נמי מנה ומתאים דבא — דנוניא דמי. כדפירשנו.

1 משום רוחו ביהא — שיכנס הפירות לביתו והיא מון הבית מצוי, וייטב ליה. **לאו ב'פירוש**
2 **אומר** — לא שמנה מרבא בהדיא. **תריז אפתחא** — שפחות מלוג היה, ולא שמתאם
3 לו בכתובתה. **עיל לה דהא מנייה** — לשרות לשניה. **חוי** — קמייאת לקמיה דרבא. **מה**
4 **שעשה עשוי** — ואפילו נתנה לארחת לשיטתה. **ולא חוי** — לעולם משה רוח בתא
5 אית ליה לרבא תקנת פירות. **חוי קא רוח** —
6 **משום רוחו ביהא, אבל לזבוגי** — **לא! יהודה קר בר**
7 **מרימר משמיה דרבא אמר: מה שעשה** — **עשוי. רב**
8 **פפא אמר משמיה דרבא: לא עשה ולא כלום.** **אמר**
9 **רב פפא: הא דיהודה קר בר מרימר** — **לאו בפירוש**
10 **אחמר, אלא מקללא אחמר; דהתיא איתתא דעיליה**
11 **ליה לנבא תרתי אמתתא, אול נבא נסיב איתתא**
12 **אחרית, עיל לה דהא מנייה: אתאי לקמיה דרבא,**
13 **צוניה, לא אישח בה. מאן דהוא סבר משום דסבר**
14 **מה שעשה עשוי. ולא חוי; משום רוחו ביהא, והא**
15 **קא רוחו. והלכתא: פעל שממר קרקע לפירות — לא**
16 **עשה ולא כלום. מאי טעמא? אפי אמר: חישנין**
17 **שפאז תכסין, רבא אמר: משום רוחו ביהא. מאי**
18 **בינייהו? איש בינייהו ארעא דמקרב למתא. אי נמי**
19 **פעל ארס הוא. אי נמי וזי וקא עבד בהו עיסקא.**
20 **משנה שומרת יבם שנפלו לה נכסים** — **מודים ביה**
21 **שפאזי וביה הלל שפוקרת ונותנת וקיים. מהת, מה**
22 **יעשו בכתובתה ונכסים הנכסין והוצאין עמה?**
23 **בית שמאי אומרים: ילקו יורשי הבעל עם יורשי**
24 **האב, וביה הלל אומרים: נכסים הוצאין; וכתובה**
25 **בחוקת יורשי הבעל. נכסים הוצאין עמה**
26 **בחוקת יורשי האב. הניח אחיו מעות — ילקח פרו**
27 **קרקע, והוא אוכל פירות. פירות התלושין מן הקרקע**
28 **— ילקח בהן קרקע והוא אוכל פירות. המחזירין**
29 **פקרקע, אמר רבי מאיר: שמיין אותן פמה הן ופן**
30 **בפירות, וקמה הן ופן בלא פירות, והמומר — ילקח**
31 **בהן קרקע והוא אוכל פירות. והקמים אומרים: פירות**
32 **המחזירין פקרקע — שלו, התלושין מן הקרקע — כל**
33 **קודם וכה בהן. קנה הוא — זכה, קרמה היא, ילקח**
34 **בהן קרקע, והוא אוכל פירות. נקשה — הרי היא**
35 **פאשתו לכל דבר, כלכד שתתא פתובתה על נכסי**
36 **בעלה הראשון. לא יאמר לה "הרי פתובתך מונחת**
37 **על השלחן" אלא כל נכסין אחראין לכתובתה. וכן**
38 **לא יאמר אדם לאשתו "הרי פתובתך מונחת על**
39 **השלחן" אלא כל נכסין אחראין לכתובתה. גירשה —**
40 **לא לה אלא פתובה, החוזרה — הרי היא בכל הנשים,**
41 **ואין לה אלא פתובה בלבד. נבארא אביעא לה: שומרת**
42 **יבם שמתה, מי קוברת? יורשי הבעל קברי**
43 **לה — דקא ירתי פתובה, או דלמא יורשי האב קברי**
44 **לה — דקא ירתי נכסים הנכסין והוצאין עמה? אמר**
45 **רב עמרם; מא שמען: תניא, שומרת יבם שמתה,**
46 **יורשה**
47 משום דיש לה שני יורשין קמביעא לן. **יורשי הבעל קברי לה דקא ירתי כתובתה** — ותניא
48 בפרק 'ערה' שנתפחתה (כתובות מ"ב). קבורתה תחת כתובתה — ותניא
49 בפרק 'ערה' שנתפחתה (כתובות מ"ב). **אחוריה**

1 יורשה

יסא בשם רבי יוחנן: בשעה שמכניסין לאור, לא כל שבין רבי חיה בשם רבי יוחנן: בשעה שמשחיל את זפתן לא כל שבין רבי יוחנן? אין קמין קמין.

קנקנים שאינן זפותות, רבי אסי אמר: אסורות. רבי אמי אמר: מותרות. ר' יעקב בר אחא אמר, רבי אסי מקשי, כי נז אמרין אהן כוזה לא בלע? רב בא אמר, רב ששת שאיל, מאן אנן אמרין האין דהון של מימי רגלים לא בלע?

רבי יעקב בר אחא, רבי שמעון בר אחא בשם רבי חנינה, קנקני נכרים – ממלאין מים שלשה ימים מעת לעת. רבי יעקב בר אחא אמר, רבי אסי מקשי, ועבדין בן? רבי יוסי ממלהוייא אעיל עובדא קומי רבי מנא, אמר ליה: הא לשעבר? אמר ליה שרי, הא לכתחילה אמר ליה אסור. רבי ירמיה אול לגובלנה, הורי באילין פיתרייא רבכרייא, ממלא אותן מים שלשה ימים מעת לעת.

[דף י"ד ע"א]

ארמייא איתבועת זיקיה, וקיבלה ישראל גו דידיה, אתא עובדא קומי רבנן, אמרי ממלא אותן מים שלשה ימים מעת לעת. רבי יסא אול לצור, חמא יתהון זפתין זיקוקין ועירין וישראל זבניו, אמר, מאן שרא לבון? שאלון לרבי יצחק ולרבי מני ואסרן.

הלכה ה' מתני' התרצנים והזוגין – אסורין ואיסורן איפור הנאה; דברי רבי מאיר. ותכמים אומרים: לחים – אסורין, ובישין – מותרין.

גמרא רב ששת בשם רב: לחים – אסורין אפילו בהנאה. ובישין – מותרין אפילו באכילה. והא תנינן, אינו נעשה יין נסוד עד שירד לבור! רבי בא בשם רבי יודה: במשלם לתוך הבור היא מתניתא.

תמן תנינן, וכן בגפת חדשה, אבל בישנה – טהור. אי זו היא חדשה? בתוך שנים עשר חדש. וישנה – לאחר שנים עשר חדש.

הלכה ו' מתני' המוריים והנכינה, ותיריקי של נכרים – אסורין ואיסורן איפור הנאה; דברי רבי מאיר. ותכמים אומרים: אין אסורין איפור הנאה.

גמרא וזן למוריים, רבי מתיר, רבי לעזר בי רבי שמעון אסר. לפיכך, אם עבר ונתן, רבי אסר לזרים. רבי לעזר בי רבי שמעון מתיר לזרים.

רבי מנא בר תנחום בעי: בדברי מי שהוא מתיר לזרים, ומוריים הנכרי למה הוא אסור? רבי ירמיה בשם רבי חיה בר בא: משום תבשילי נכרים. והתני, אומן מותר, שאינו אומן אסור. אומן מותר, לא בשאינו מבושיל? ודכותה שאינו אומן אסור, אף על פי שמבושיל. מאי כדון? את שהוא ליפול את הוזהמא מחמת עבודה זרה – אסור. הדיא אמרה, הנאת עבודה זרה – אסורה. והנאת תרומה – מותרת. אמר רבי יוחנן בר מדייא: בדברי מי שהוא אומר אומן מותר, ובלבד בידוע.

ורבי יוחנן ורבי לעזר, חד אמר: מפני שממעטו ממודתו. וחד אמר: מפני שממעטו משותיו. ולא ידעין מאן מר דא ומאן מר דא. מן מה דמר רבי יוחנן מחלפה שיטתה דרבי יודה ומר רבי לעזר אינה מחלפת, תמן ככהו והכא בכעלים, הוי, דרבי יוחנן דו אמר מפני שממעטו משותיו.

הלכה ז' מתני' אמר רבי יהודה: שאל רבי ישמעאל את רבי יהושע ב"ש מהו מהלכין בדרה, מפני מה אסרו גבינת הנכרים? אמר לו, מפני שמעמידן אותה בקיבת נבילה. אמר לו:

[דף י"ד ע"ב] והלא קיבת העולה חמורה מקיבת הנבילה, ואמרו, כהן שדעתו יפה – שורפה היה. ולא הודו לו. אלא אמרו, לא נהנין ולא מועלין. חזר ואמר לו: מפני שמעמידן אותה בקיבת עגלי עבודה זרה. אמר לו: אם בן למה לא אסרוה בהנאה? השיאו לדבר אחר. אמר לו, ישמעאל אחי, היאך אתה קורא (שיר השירים א) **פי טובים הדיף מנין**, או פי טובים דודוך מנין. אמר ליה: פי טובים דודוך. אמר לו: אין הדבר כן, שהרי חבירו מלמד עליו (שם) **לריח שמניף טובים**.

גמרא רבי יעקב בר אחא, רבי שמעון בר בא בשם רבי יהושע בן לוי: מפני עגלים לשם נשחטין לשם עב"ם. שמע רבי יוחנן, ומר, יפה לימדנו רבי, שבן השוחט בהמה לעב"ם, אפילו פירשה אסור.

רבי יוחנן בעי: מוצא בה טבעת? אמר רבי יוסי: טבעת – בעינה היא. פירשה – גופה היא. רבי הניח בר בא בשם רבי יוחנן: בראשונה היו אומרים אין מעמידן לא בקיבת הנבילה ולא בקיבת הנכרי. חזרו לומר, מעמידן בקיבת הנבילה ואין מעמידן בקיבת הנכרי.

רבי בא בר זבדא, רבי שמואל בר רב יצחק בעי: זו להוציא מדברי רבי לעזר, שרבי אליעזר אומר: שמחשבת נכרי לעבודה זרה. אתא רבי אסי בשם רבי יוחנן, בראשונה היו אומרים אין מעמידן לא בקיבת הנבילה ולא בקיבת הנכרי, חזרו לומר מעמידן בין בקיבת נבילה בין בקיבת הנכרי.

לישן מתניתא מסייעא לרבי הויה בר בא. קיבת הנכרי ושל נבילה – אסורה.

[דף ט"ז ע"א]

במשנה הראשונה. מריפה שינקה מן הכשירה – קיבתה מותרת. במשנה האחרונה. בשרה שינקה מן המריפה – קיבתה אסורה במשנה האחרונה. אפילו דיסברון בית שמאי בבית הלל במשנה האחרונה, הוי ביצה גידולי גופה, קיבה – ממקום אחר באת. ואתייה ביי דמר רבי יוסי פי רבי בון בשם רבי יוחנן: מעשה בכנו של רבי יהודה בן שמוע שפקעו להן זאיבים יותר משלשה מאות צאן, ובא מעשה לפני חכמים והתירו קיבותיהן, אמרו, ביצה – גידולי גופה, קיבה – ממקום אחר באת לו.

הכרייה בשם רבי יוחנן: דודים דכרי סופרים לדברי תורה, ותיכבים יותר מדברי תורה. (שיר השירים)
 ו **וחכד בנין הטוב**. שמעון בר בא בשם רבי יוחנן: דודים דכרי סופרים לדברי תורה, ותיכבים
 יותר מדברי תורה (שם א) **כי טובים דדיד מנין**. רבי בא בר בהן בשם בר פוי: תדע לך שדברי
 סופרין תיבין יותר מדברי תורה. שהרי רבי מרפון, אילו לא קרא – לא היה עובר אלא בעשה,
 מפני שעבר על דברי בית הלל – הויב מיתה, על שם (קהלת י) **ופרץ גדר ישכנו נחש**.

תני רבי ישמעאל: דברי תורה יש בהן איסור, ויש בהן היתר, ויש בהן קליו, ויש בהן חמורין. אבל
 דברי סופרין כולן חומר. דתנינן תמן, האומר אין תפילין לעבור על דברי תורה – פטור. חמש
 מוטפות להוסיף על דברי סופרים – חייב. רבי הנינה בשם רבי אידי בשם רבי תנחום בר רבי חיייה:
 חמורין דברי וקנינים מדברי נביאים, דכתיב (מלכה ב) **אל תטפו וטיפון**. וכתיב (שם) **אסף לך ליון**
ולשכר. נביא וקמן למה הן דומין? למלך ששילח שני סימנמירין שלו למדינה. על אחד מהן כתב,
 אם אינו מראה לכם חותם שלי וסימנמירין שלי, אל תאמינו לו. ועל אחד מהן כתב, אף על פי
 שאינו מראה לכם חותם שלי וסימנמירין שלי, האמינו לו. כך בנביא כתיב (דברים יג) **ונתן אליך**
אות או מפתח, ברם הכא (שם י) **על פי התורה אשר יורוך**.

רבי יעקב בר אחא, רבי שמעון בר בא בשם רבי יהושע בן לוי: מפני שרוב עגלים שעם נשחטין
 לשם עבודה זרה. שמע רבי יוחנן ומר, יפה לימדנו רבי, שכן השוחט בהמה לעבודה זרה, אפילו
 פירשה אסור. רבי יוחנן בעי: מצא בה טבעת? אמר רבי יוסי: טבעת בעיניה היא, פירשה גופה
 היא.

מה שורפה? גמי לה. רבי שמעון בן לקיש אמר: בכום זוהם. הדיא אמרה, השותה בכום זוהם – לא
 נהנה ולא מועיל.

ומפני מה לא גילה לו? אמר רבי יוחנן: מפני שפקרוב אסרום. ורבי ישמעאל היה קטן. רבי הונתיה
 אמר, רבי חמא בר עוקבא מקשי: אם להפליגו בדברים היה מכבש, היה לו להשיא בהמש השואות
 שבתורה, ואילו הן, שאת. ארור. מחר. משוקדים. וקם. (בראשית ד) **הלא אם תיטיב שאת, או שאת**
אם לא תיטיב. (בראשית מח) **כי באפם הרגו איש וברצנם עקרו שור ארור**. או ארור אפס **כי**
עז. (שמות טו) **ויאמר משה אל יהושע צא הלחם בעמלק מחר**. או מחר אנכי נצב על ראש
 הגבעה. (שם כח) **ובמנרה ארבעה גבעים משקדים**. או משקדים כפתריה ופרחיה. (דברים לד)
ויאמר ה' אל משה הנה שכב עם אבתיך וקם. או וקם העם הזה וזנה. רבי תנחומא מוסיף
 הדיא, (בראשית לד) **ובני יעקב באו מן השדה בשמעים**. או בשמעים ויתעצבו האנשים.

אמר רבי לא: יש דברים שמושיקין עליהם את הפה. היך כמה דאת אמר (שיר השירים א) **ישקני**
מנשיקות פיהו.

אמר רבי יצחק: כתיב (דברים ד) **ואתני צנה ה' אתי ואתי?** נאמר לי דברים שנאמר לכם, ונאמר לי דברים שנאמר בינו לבין עצמו!

רבי שמעון בן הלפתא, רבי חגי בשם רבי שמואל בר נחמן: (משלי כו) **כבשים ללבושך ומחיר שדה עתודים,**

[דף ט"ז ע"ב]

כבשים כתיב, הא ביצד? בשעה שתלמידיו קמונים, כבוש לפניהן דברי תורה, הגדילו ונעשו בעתודים, גלה להם רזי תורה. ודא מסייעה למה דתני רבי שמעון בן יוחאי: (שמות כא) **ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם.** מה הסיקה הוואת אינה נגלית לכל בריה, כד אין לדך רשות לשפוע את עצמך בדברי תורה אלא לפני בני אדם כשרין.

הלכה ה' מתני' אלו דברים של עבדים אסורין, ואין איסורן איסור הנאה. חלב שהחלבו נכרי ואין ישראל רואהו. הפת, והשמן שלהם. רבי ובית דינו התירו בשמן. ושלקות וכבשים שדרךן לתת בקו יין וחומץ. וטריט טרופה. וציר שאין בה דגה, והחילק וקורט של חלתית ומלח סלקונתית, הרי אילו אסורין ואין איסורן איסור הנאה.

גמרא חלב הנכרי למה הוא אסור? רבי בא בר רב יהודה, רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי: חלב הנכרי למה הוא אסור? משום גילוי. ויעמיד! אמר רבי שמואל בר רב יצחק: מפני הארס הנתון בין הנקבים. ותני בן: שלשה ארסים הן, אחד צפ, ואחד שוקע, ואחד דומה לשבכה.

פעלייא הוון בהקלייה, איתגלית קולתא דמייא, אשתון קמייא ולא מייתין ואנכון, תינייני ומייתין. אני אומר, ארס שוקע היה. ביומי דרבי ירמיה איתגליון גיגיתיה דסדרא רובא, אישתון קמייא ולא (מיתו) אינכון, תינייני ומיתו, אני אומר ארס שוקע היה. ותניא בן, אבטיח שניקר ואכלו מפניו עשרה בני אדם. וכן יין שנתגלה ושתו מפניו עשרה בני אדם – אסור לוכל ולשתות אחריו, אני אומר ארס שוקע היה.

אמר רבי ירמיה: חלב הנכרי למה הוא אסור? משום תערובת בהמה טמאה. ותני בן, ישראל יושב בעדר, והנכרי חולב ומביא לו, ואינו חושש.

פיתו. רבי יעקב בר אחא בשם רבי יונתן: פת מהלכות של עימעים היא. כד אני אומר, מקום שפת ישראל מצויה – בדין הוא שתהא פת נכרים אסורה, ועימעמו עליה והתירוה. או מקום שאין פת ישראל מצויה – בדין הוא שתהא פת נכרים מותרת, ועימעמו עליה ואסרוה? אמר רבי מנא: וכי יש עימעום לאיסור? ופת לא בתבשילי נכרים הוא? כד אנו אומרים, מקום שאין תבשילי ישראל מצוין – בדין הוא שיהו תבשילי נכרים מותרים? אלא ביני, מקום שאין פת ישראל מצויה – בדין הוא שתהא פת נכרים אסורה, ועימעמו עליה והתירוה,

[דף ט"ז ע"א]

מפני חיי נפש. רבנן דקיסרין בשם רבי יעקב בר אחא: בדברי מי שהוא מתיר. ובלבד מן הפלטר. ולא עבדין בן.

אמר קומי רבי חייה רובה, תני רבי שמעון בן יוחי בן, אוכל תשברו מאתם בכסף ואכלתם וגו'. מה מום לא נשתנו מבריתך, אף כל דבר שלא נשתנה מבריתך. התיבון, הרי מוטליא ופנקריסין וקובטיות וקליות ותמים שלחן – הרי אילו מותרין. ניהא בולחון שהן יכולין להישרות לחזור לכמות שהיו, קליות למה? רבי יוסי בי רבי בון בשם רב: כל אוכל שהוא נאכל כמות שהוא בתי – אין בו משום בישולי נכרים. עם הפת – יש בו משום בישולי נכרים!

מה מקיים רבי חייה רובה אוכל תשברו מאתם? באוכל תשברו, האכלתו שברתו. אם היה קשה עליך באוכל – תשברו, ואם לאו – הרבה עליו כסף. אמרין, בן הוה רבי יונתן עבדי, כד הוה בר נש רב עליל לקרתא, הוא משלח ליה איקרין דאין אתא דין דיתם או דין דארמלא ישפח אפין מפייסא.

מי אסר את השמן? רב יהודה אמר: דניאל אסרו (דניאל א) וישם דניאל על לבו וגו'. ומי התירו? רבי התירו ובית דינו.

בשלשה מקומות נקרא רבי יהודה הנשיא "רבותינו", בגיטין ובשמן ובסנדל. וקרו ליה בי דינא דשרו מישחא. כל בית דין דשרו שלשה דברים, נקרא בי דינא שריא. אמר רבי יודן: בית דינו חלוק עליו בגיטין. מהו שתתהא מותרת להינשא? רבי חנני אמר: מותרת להינשא. רבי יוסי אמר: אסורה להינשא.

רבי אחא, רבי תנחום בר חייה בשם רבי חנינה, ואמרי לה בשם רבי יהושע בן לוי: שהיו עולין להר המלך ונהרגין עליו.

יצחק בר שמואל בר מרתא נחת לנציבין. אשפח שמלאי הדרומי יתיב דרש, רבי ובית דינו התירו בשמן. אמר שמואל: אכל רב לא קביל עליה מיכול, אמר ליה שמואל: אכול, דלא בן אנא כתב עליך וכן ממרא! אמר ליה, עד דאנא תפון אנא ידע מאן ערר עליה, שמלאי הדרומי. אמר ליה מר בשם גרמיה? לא בשם רבי יודן נשייא? אמר רב עלוי ואכל.

רבי יוחנן בעי: ולא בן תנינן? שאין בית דין יכול לבטל דברי בית דין חבירו עד שיחא גדול מפניו בחכמה ובמניין, ורבי ובית דינו מותרין מה שאסר דניאל וחביריו? רבי יוחנן פדעתיה, אמר רבי יוחנן, מקובל אני מרבי לעזר בי רבי צדוק, שכל גזירה שבית דין גוזרין ואין רוב ציבור מקבלין עליהן – אינה גזירה. בךו ומצאו בגזירתו של שמן ולא מצאו שקיבלו רוב ציבור עליהן.

ביצה צלויה שלקח, בר קפרא שרי. הוקיה אסר. עד כדון בשנצצלית לדעת. נצצלית שלא לדעת, נישמעניה מן הדא, מעשה

[דף ט"ז ע"ב]

שנפלה דליקה באשת קנים ובאגם תמרים והיו שם חגבים ונצלו. אתא עובדא קומי רבי מנא, ואסר. אמר רבי אבהו: משום תערוכת חגבין טמאים. אמר רבי יוסי כי רבי בון: והדא מן תמירתא דרב, רב נחת לתמן חמתון מקלליו וחמר עליהון.

חד בר נש הוה טעין קופד מחדף בשוקא. אתת דיימא והטפתא מן ידיה אתר תותיה אזל בעי מיסביניה אמר ליה רב, אסור ליה, דנא אמר דנבילה הות טעינא. ואתר תתה ונסיבת דין תחזתוי.

חד בר נש אזל בעי משונגה איסקופתה גו נהרא, אנשיתה וסלק ליה, אזל בעי מיסביניה, אמר ליה רב, אסור לה, דנא אמר התיא שטפה נהרא, ואייתי חורי דנבילה תותיה.

תורמוסין שלקח מה הן? רבי אומר, גניבה מתיר. אמר רבי, אני זקן והוא זקן, אני עלת על ליבי לאסור, והוא עלת על דעתו להתיר.

רבי מנא בר תנחום אזל לצור והתיר תורמוסין שלקח. רבי הניא בר בא אזל לצור, ואשבח לרבי מנא בר תנחום שהתיר תורמוסין שלקח. אתא גבי רבי יוחנן, אמר ליה מה מעשה אירע לידך? אמר ליה, אשבחתי לרבי מנא בר תנחום שהתיר תורמוסין שלקח. אמר ליה, ולא פגעתי ביה? אמר ליה, אדם גדול הוא, והוא יודע למתק את הים הגדול. אמר לו, לאו בני, חשבון מים הוא יודע, ובשעה שהמים מקלסין את בוראן הן מתמתקין. אמר רבי יצחק בר לעזר, בא לומר גנייו ואמר שבהו. אמר רבי יוסי כי רבי בון, חשבון גדול הוא. רבי זבאי דאלפסנדריא הוה ידע לה, אמר, ואילו בעית ילפתה מיניה.

הלוט שלקח מהו? נישמעניה מן הדא, רבי אמי סלק עם רבי יודן נשייא לחמתא דגדר, והתיר הלוט שלקח. רבי בא בר ממל בעי: מה בין הלוט לתורמוסין? אמר רבי יוסי: הלוט – מהוסר מעשה ידי האור הוא, תורמוסין – אינן מהוסר מעשה ידי האור הוא.

חורגס – אין בו משום בישולי נכרים, ויוצאין בו משום עירובי תבשילין. רבי בא בשם רב אחי: מרמיסה – אין בו משום בישולי נכרים ויוצאין בו משום עירובי תבשילין. רבי יוסי כי רבי בון בשם רב הונא: כל אוכל שהוא נאכל חי כמות שהוא – אין בו משום בישולי נכרים, ויוצאין בו משום עירובי תבשילין.

הלכה ט' מתני' אילו מותרין באכילה, הלב שחלבו נכרי וישראל רואהו. הדבש, והדבדבניות, אף על פי שמנפפות, אין בהן משום הכשר משקה. וכבשים שאין דרכן לתת בהן יין וחומץ, וטרית

שאִינָה טְרוּפָה. וְצִיר שְׁנִישׁ בֵּה דָגָה. וְעֵלָה שֶׁל חֶלְתִּית. וְזִיתִי קְלוּסְקָא הַמְּגוּלְגָלִין. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: הַשְּׁלוּחִין – אֲסוּרִין. וְהַחֲנֻכִּים, מִן הַסְּלִיחָה – אֲסוּרִין, וּמִן הַהַפְתָּק – מוּתָרִין. וְכֵן בְּתַרוּמָה.

גמרא אמר רבי לעזר: הֲדָא דְאֵת אָמַר, בְּתַבְשִׁיל שְׂאִין דְרַבּוּ לְתַת לְתוּכוּ

[דף י"ז ע"א]

יִין וְהוּמִין, הָא דְבָר בְּרִיא שְׁנָתָן – אֲסוּר אֶפִּילוּ בְּהִנָּאָה. רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אַחָא, רַבִּי חֵייה בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: יִשְׂרָאֵל וְנִכְרֵי שְׁחַן שׁוֹתֵפִין בְּקִדְרָה, יִשְׂרָאֵל שׁוֹפֵת וְהַנְּכָרִי מִנְעָר, מִי מוּחִזֵּר? סָבְרִין מִימַר: יִשְׂרָאֵל מוּחִזֵּר. אָמַר רַבִּי בְּנִימִין בַּר לִיּוֹצִי: וְהוּא שְׁנַתְּבִשְׁל כְּמֵאכֹל בְּן דְרוּסָא. רַבִּי יוֹסִי בְּעֵי: אִם בְּשַׁנְתְּבִשְׁל כְּפִאכִילַת בְּן דְרוּסָא, לְמַה לִּיהָ יִשְׂרָאֵל מוּחִזֵּר, אֶפִּילוּ הַנְּכָרִי מוּחִזֵּר!

אי זהו החילק? רב אמר: סולתניתא. אמר רבי יוחנן: הוא חילק הוא טרית טרופה. רבי זעירא כהנא בר תחליפא, חנן בר בא בשם רב: לחלוהתא – אסורה משום תערוכת דגים טמאים. רבי בא בשם רב יהודה: הֲדָא דְאֵת מַר, בְּמָקוֹם שְׂאִין הַפִּים מִהֲלָכִין. אָבֵל בְּמָקוֹם שֶׁהַפִּים מִהֲלָכִין – אִין דָּג טְהוֹר מִהֲלָךְ עִם דָּג טָמֵא. וְהָא יִמָּא דְמִיבְרִיהוּ כְּגוֹן הַפִּים הַמְּהַלְכִין הֵן. אָמַר רַבִּי יוֹסִי בִּי רַבִּי בּוּן: וּבְלָבָד בְּשַׁעֲרָה שֶׁהֵדָּג טוֹרֵף.

שְׂמוּאֵל אָמַר: הֲדָא חֲפִיתָה יְהִיב גַּז קְלִיפְתָה, אִין עֲבַדַת לְחִלוּחֵי – שְׂרִייא, וְאִי לָאו – אֲסוּרָה. אִי זו הַטְרִית שְׂאִינָה טְרוּפָה? כֹּל שֶׁהֲרָאשִׁים וְהַשְּׁזוּרוֹת שְׁלָה קַיִמִין. רַבִּי לְעִזֹּר בְּשֵׁם רַבִּי חֲנִינָה: מַעֲשֶׂה בְּכַפִּינָה אַחַת מִשָּׁל בֵּית רַבִּי, שֶׁהָיוּ בֵּה יוֹתֵר מִשְׁלֹשׁ מְאוֹת חֲבִיטִים, וּבְדַק רַבִּי אֵת פּוּלְחָן וְלֹא מִצָּא אֶלָּא אַחַת שֶׁהֲרָאשִׁים וְהַשְּׁזוּרוֹת שְׁלָה קַיִמִין, וְהִתִּיר אֵת פּוּלְחָן.

רבי יעקב בר אחא אמר: רבי אסי מקשי ליה, מסתברא ליה, אותה חבית תהא מותרת ושאר כל חביות יהא אסורות. אלא על ידי עילא זבינתא איתקלקלת. שאל רבי חגי לרבי בא בר זבדא, אמר ליה: אִין דְבָר שֶׁל רַבִּים נְאֻסֵר. רַבִּי יַעֲקֹב בַּר זְבִדִי אָמַר, רַבִּי יִצְחָק

[דף י"ז ע"ב]

מקשי, ואילין איגרתא לא נכרים לזקין פתיב בהון? ואת אמר על ידי עילא, והכא על ידי עילא! תני עולא שכפא קומי רבי דוסא, דג טמא – משריין. דג טהור – מטיל ביצים. חזר ותנא קומי, מעי דגים וקירבי דגים – אינן נאכלין אלא על פי מומחה. אמר ליה: חוזר בך, הֲדָא תְּנִי אוּ הֲדָא. הִוּוּ בְּעֵי מִיחֻזֵּר בֵּיה, אָמַר לִיהָ רַבִּי זְעִירָא, לֹא תַחֲזוֹר בְּךָ, בִּיצִיאָתָן הֵן נִגְמְרוֹת.

רבי בא בשם רב יהודה, אם אמר לך, מלהתים – נאמן. נתן בר בא אמר קומי שמואל: ידע אנא מפרשה בין עוברי דגים טמאין לעוברין דגים טהורין. עוברי דגים טמאים – עגולין, עוברי דגים טהורין – ארוכין. אחוי ליה הֲדָא סְלִפְתָא, אָמַר לִיהָ, כְּזֹה מַהוּ? אָמַר לִיהָ טָמֵא. אָמַר לִיהָ, לֹא בִישׁ לִי דְאִמְרַתְךָ עַל טְהוֹר טָמֵא, אֶלָּא סוּפְדָא דְאָמַר עַל טָמֵא טְהוֹר.

תני, אין לוקחין מעי דגים וקרבי דגים אלא על פי מומחה. אין לוקחין גבינה ותינייקי אלא על פי מומחה. אין לוקחין יין בסוריא אלא על פי מומחה. אין לוקחין בשר שאין בו סימן אלא על פי מומחה. וכולן נאכלין אצל מי שאינו מומחה ואינו חושש. רבי אחא רבי תנחום בשם רבי יהושע בן לוי: שילח לו חלתית – נאמן. רבי יעקב בר אחא, רבי יעקב בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי: שילח לו תכלת – נאמן.

מליא דלוי צנבריא היה מזבן פירין. רבי יעקב בר אחא בשם רבי יסא, עבדו של נאמן – בנאמן. גרמנא עבדיה דרבי יודן נשייא הוה ליה תוכלא. רבי יסא בשם רבי יוחנן: עבדו של מומחה – פמומחה.

ומלח סלוקנרית. אית תניי תני: שחורה אסורה, ולבנה מותרת. אית תניי תני: לבנה אסורה, ושחורה מותרת. מאן דמר שחורה אסורה – שנותן לתוכה שריץ שחור. ומאן דמר לבנה אסורה – שנותן לתוכה שריץ לבן. רבי הנניא בן גמליאל אמר משום רבי יהודה בן גמליאל: זו וזו אסורה. אמר רבי הנניא, שכן חד הוה לנא והיה נותן לתוכה שומן של חזיר.

הן ככבות, הן פרעות, הן רפפות, הן רעלות, הן איסוגיות, הן ספיות, הן פוסות, הן גומות, היא מקום תחת הפוסות, היא מקום הנחת התיבות.

[דף י"ח ע"א]

הן זיתי קלופקא הן זיתים מגולגלין.

והשליחין אסורין. רבי הויה בשם רבי יוחנן אמר: מין הוא והן נותנין לתוכן חומין, שהיו הולצין את גלעיניהן.

הדרן עלה פירק אין מעמידין

פירק שלישי

הלכה א' מתני' כל הצלמים אסורין, מפני שהן נעבדין פעם אחת בשנה; דברי רבי מאיר. והכמים ואומרים: אין אסור אלא כל שיש בידו מקל או צפור או בדור. רבן שמעון בן גמליאל אומר: כל שיש בידו כל דבר.

גמרא אמר רבי הויה בר בא: מפני שהן נעבדין בכרף גדול שברומי פעמיים בשבוע. מעתה במקום שנעבדין והו אסורין, ומקום שאינן נעבדין יהו מותרין! אמר רבי יוסי: מכיון שנאסרו במקום אחד, נאסר מינן בכל מקום.

מה אנו קיימין? אם דבר בריא שהן של מלכים – דברי הכל אסור. אם דבר בריא שהן של שלטנות – דברי הכל מותר! אלא בן אנו קיימין, בסתם. רבי מאיר אומר: סתמן של מלכים. ורבנן אמרי: סתמן של שולטנות.

אשייאן נגרא בשם רבי יוחנן: איקוניות למה הן אסורות? מפני שמקטירין לפניהן בשעה שהן עולות. אמר רבי יוחנן: מותר לראותן בשעה שהן יורדות. מה טעמא? בהפרת רשעים תראה.

כתב המהלך תחת הצורות או תחת האיקוניות – אין מסתכלין בהן בשבת. ולא עוד, אלא אף בחול אין מסתכלין באיקונות. ומה טעמא? אל תפנו אל האלילים, אל תפנה לעובדן. רבי יהודה אומר: אל תפנה לראותן ממש. פד דמדו רבי נחום בר סימאי, חפון איקונתא מהצילן אמר כמה דלא חמתון בחיזוי לא יהמינון בדימכותיה. והכמין אינון גלוס? אמר רבי שמעון בן לקיש, אין בינינו ולצדיקים אלא דיבור פה בלבד. אמר רבי זעירא: שומע הוא הפות קילוסו כמתוך החלום.

ולמה נקרא שמו נחום איש קודש קדשים? שלא הביט בצורת מטבע מימיו. ולמה נקרא שמו רבינו הקדוש? שלא הביט במילתו מימיו.

פד דמדו רבי אחא, איתחמי כוכבא במיהרא. פד דמדו רבי הנו, איתכפון אנדרטאי. פד דמדו רבי יוחנן, איתכפון איקונייא, אמרין דלא הוות איקונין דכותיה.

פד דמדו רבי חנינא דברת חורן, איתבוע ופא דטיבריא, אמרין פד הוה סליק לעיבורא הוה ופא מתבוע קומי. פד דמדו רב הושעיה, נפל קלון דטיבריא. פד דמדו בי יצחק בן אלישיב, איתעקרון שובעין איסקופין מבגלי בתים דגלילא, אמרין דהוו תליין בכותיה.

פד דמדו רבי שמואל בר רב יצחק, איתעקרון ארזיא דארעא דישראל, אמרין דהוה נסיב שושבתה ומקלם קומי בלייה, והוון רבנן מרגנין ביה, אמר לון רבי זעירא, ארפון? ליה לית אהו סבא דע מה עבדי? בין דדמדו, נחתת אישתא מן שמייא ואפסק בין ערסא לקהלא, והוון תלת שעיין קלון וברמי בעלמא, חייא דאהו סבא דעברת ליה שושבתא, ונפקת ביה קלא ואמרה, וי דדמדו שמואל בר רב יצחק גמיל היסדא.

פד דמדו רבי יסא בר חלפותא, משכו צנורות דם בלדוקיא. אמרין, דיהב נפשיה על גזורתא. פד דמדו רבי אבהו, כן עמודיא דקיסרין. אמרין פותיא, לית אינון אלא מריעין. אמר לון ישראל, ידעין רחיקיאי כמה דקריבא מריעין?

רבי אבהו

[דף י"ח ע"ב]

מי דמדו, עברון קומי שלש עשרה נהרין דאפרסמון. אמר לון, כל אילין למאן? אמרו ליה דינך. אמר לון וכל אילין דאבהו ואני אמרתי לריק יעתי וגו'. הקדוש ברוך הוא מראה להן לצדיקים מתן שכרן בעולם הזה ונפשם שביעה והן ישינין להן. למלך שעשה סעודה, וצר כל מיני סעודה במפה. בין שנכנסו האורחין, ראו אותם ונפשם שביעה וישנו להן.

ובדיי בר ליואי ורבי יוסי בר פימיס ורבי יהושע בן לוי אמרין תלתא פסוקין מי דמכוון. חד מינהון אמר: על זאת ותפלל כל חסיד אליך וגו'. וחד אמר: וישמחו כל חוסי בך וגו'. וחד אמר: מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו'.

רבי יעקב בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי, מעשה שנכנסו זקנים לעליית בית גדייא ביריחו, וצתה בת קול ואמרה להן: יש ביניכם שנים שראויין לרות הקודש, והלל הזמן אחד מהן. נתנו עיניהם בשמואל הקטן. שוב נכנסו זקנים לעלייה ביבנה, ויצתה בת קול ואמרו להן: יש ביניכם שנים ראויין לרות הקודש, ושמואל הקטן אחד מהן, ונתנו עיניהן ברבי ליעזר. והיו שמייהו שהסכימה דעתן על דעת רוח הקודש.

חד מן אילין דנשיתא דמדו, וקלטת מערתא וסבנתן נפשתא, עאל רבי יוסי ואפטר עלוי אשרי אדם שיצא מן העולם בשלום. פד דמדו רבי יסא, נפל קסיטולין דטיברייה, וחוון אילין דנשיתא חדיין, אמר לון רבי ועירא, לא דמייא, תמן סבנן נפשתא, ברם הכא לא סבנן נפשתא. תמן לא איתעקרת עבודה זרה, ברם הכא איתעקרת עבודה זרה.

רבי יעקב בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי, רבן יוחנן בן זבאי מן דמדו, אמר, פנו הבית מפני הטומאה, ונתנו כסא לחוקיה מלך יהודה. רבי ליעזר תלמידיה מי דמדו, אמר, פנו את הבית מפני הטומאה, ונתנו כסא לרבן יוחנן בן זבאי. ואית דאמרי כמה דחמא רביה, תמא אף הוא. חד מן אילין דבי רבי פזי, הוון אילין דנשיתא בעי מחותנתיה והוא לא מקבל עלוי, אמר דלא יהון מיתגנו בי. מי דמדו אמר, פנו את הבית מפני הטומאה, ונתנו מקום כסא ליהושפט מלך יהודה. אמרו, יבוא זה שרץ אחר כבוד אחר זה שפירח מן הכבוד.

וחכמים אומרים: אינו אמר אלא כל שיש בידו מקל או ציפור או בדור. מקל שהיה רודה בו את העולם. ציפור ותמצא קון ידי לחיל העמים. בדור, שהעולם עשוי כבדור. אמר רבי יונה: אלכסנדרוס מוקדון פד בעא מיסכ לעיל, והנה סלק וסלק, סלק עד שראה את העולם כבדור ואת הים כקערה, בגין בן ציריון לה כבדורא בידה. ויצוריה קערה בידהו אינו שליט בים. אכל הקדוש ברוך הוא שליט בים וביבשה, מציל בים ומציל ביבשה.

דרש רבי ועירא בריה דרבי אבהו קומי רבי לעזר: אשרי שאל יעקב בעזרו. ומה פתיב בתריה עושה שמים וארץ. ומה ענין זה לזה? אלא, מלך בשר ודם יש לו פטרון אפרכיא זו אינו שליט שפא בארתתו ואם תאמר קוזמוקרטור שליט ביבשה, שפא בים! אכל הקדוש ברוך הוא אינו בן שליט בים ושליט ביבשה. ולא עוד, אלא חרב על צואר האדם, הקדוש ברוך הוא מצילו. הוא שמשא אומר ויצלני מחרב פרעה. אין פתיב כאן אלא מחרב, אפילו חרב נתונה על צוארו – הקדוש ברוך הוא מצילו הימניה.

הוסיפו עליהן, הסייף והעטרה והפזעית. הסייף שהורג בו, והעטרת שמתעטר בה, טבעת שהותם בה.

טבעת שיש עליה עבודה זרה – אסור לחתום בה. רבי יודה אומר: אם היה הותמה שוקע אסור לחתום בה. בולט – מותר לחתום בה. רבי חנינה בן גמליאל אומר: של בית אבא היו הותמין בפרסופות. רבי לעזר בי רבי שמעון אומר: כל פרסופות היו בירושלם חוץ משל אדם.

רפון שמעון בן גמליאל אומר: כל שיש בידו כל דבר. וכלכד דבר שהוא של כבוד. הפל והסולים והסמלים – דבר של ביוזון הוא. הנזיר והקולמוס – דבר של כבוד הוא. קלמרון – צריכה.

הלכה ב' מתני' המוציא שיברי צלמים – הרי אילו מותרים. מצא תבנית יד או תבנית רגל – הרי אילו אסורין, מפני שפוצא בהן נעבד.

גמרא רבי יוסי בשם רבי יוחנן: מפני שרופן באין מן

[דף י"ט ע"א]

הדלפקיות. מעתה אפילו תבנית יד ותבנית רגל! שנניא היא מפני שפוצא בהן נעבד. כתיב ואנשי בבל עשו את ספות בנות, תרנגולתא ופרהיה. ואנשי בית שמש עשו את נרגל. ריגליה דיעקב וריגליה דיוסף. נחשתו ויברכני ה' בגלגל. ויברך ה' את המצרי בגלגל יוסף. ואנשי חמת עשו את אשימה. אימרא, כמה דתימר והבהן יכפר עליו באיל האשם. והעוים עשו את נבחן. בלכא. ואת תרתק. חמרא. והספרוים שרפים את בניהם באש וגו' מווסא ופיסיונן.

עבודה זרה שנשברה, רבי יוחנן אומר: אסורה. רבי שמעון בן לקיש אומר: מותרת. מה אנו קיימין? אם בעתיד להחזירן לכליין – דברי הכל אסור. אם בשאינו עתיד להחזירן לכליין – דברי הכל מותר! אלא פי נן קיימין, בסתם. רבי יוחנן אומר: סתם – כמי שעתיד להחזירן לכליין. רבי שמעון בן לקיש אומר: סתם – כמי שאינו עתיד להחזירן לכליין. אמר רבי יודן אביו דרבי מתנניה, אם היו מונחין במקומן כמי שעתידין להחזיר לכליין.

כתיב ריש לקיש לרבי יוחנן: והא כתיב, על בן לא ידרכו כהני דגון על מפתן דגון? אמר ליה, מלמד שהיו נוהגין בפפתן יותר מדגון. רבי ירמיה בשם רבי חייה בר בא אומר: אומות העולם עשו מפתן אהד, וישראל עשו כמה מפתנות. ומה טעמא? ופקדתי על כל הדולג על המפתן.

המוצא עבודה זרה, רב אומר: משברה אכר אכר והיא כטילה. ושמואל אומר: אינה כטילה לעולם. רבי אבין בשם רבי שמעון: הדא אמרה בשאיין עליהן כסים. אכל יש עליהן כסים – אני אומר מן השברים באו.

הלכה ג' מתני' המוציא כלים ועליהן צורת המה, צורת לבנה, צורת הדרקון – יוליכם לים המלח. רבן שמעון בן גמליאל אומר: על המכופדים – אסורין. ועל המכוזין – מותרין. רבי יוסי אומר: שוחק וזורה לרזה או מפיל לים. אפרו לו: אף הוא נעשה וכל, ונאמר ולא ידבק בידך מאומה מן החרם.

גמרא לא שנו אלא שיעליהם צורת החמה וצורת הלבנה, הא שאר כל המזלות – לא. לא שנו אלא דרקון, הא כל הנחשים – לא. אי זהו דרקון? כל שציצין יוצאין מצוארו. ותני בן, רבי שמעון בן עזאי אומר: אי זהו דרקון? כל שציצין יוצאין מצוארו. החלק – מותר. המוציא דרקון עשויה במין רחוש – אסורה. רחוש ועליו דרקון – נמל את הרחוש ומשליך את הדרקון. שמואל אומר: כוס בסיס לדרקון – אסור. ודרקון בסיס לכוס – מותר. רבי בא בשם רב: שברי דרקון – הרי אילו מותרין. דרקון שלם ונשבר – הרי אילו אסורין.

דף י"ט ע"ב

וישבורים מן השלם באו? רבי חזקיה בשם רב: ביני, ראה אותן משתחווים לדרקון שלם ונשבר – אסורין. מה נן קיימין? אם דבר פריא שנעבדין, אפילו מכוזין אסור. אם דבר פריא שאינן נעבדין, אפילו מכופדין מותר! אלא פי נן קיימין, בסתם. אמר רבי קריספא: והדא פוסות – דבר של ביזיון הוא. דרבי הויה בר בא הנה ליה קווקין, והוות טימי דרומי ציירה בגווה, אתא שאל לרבי יוחנן, אמר ליה: מפיון שהמים צפין על גבה – דבר של ביזיון הוא. ואהן קיתונא, מפיון שאתה משקעו בפיון – דבר של ביזיון הוא. ביומוי דרבי יוחנן, שרון ציירין על פותלא ולא מחי בדייהו.

מתיב רבי יוסי לרבנן: והכתיב ואת חטאתכם אשר עשיתם את העגל! אומר ליה: מלמד שהיה מכפש לבדוקן בשם שבדוקין את הפסויות, ויור על פני המים. אמר לו: והכתיב וגם מעכה אם אסא המלך הסירה מגבירה! אומר לו: משם ראיה? וכרת אסא וגו'. אומר לו: וכתת נחש הנחשת! וכי עבודה זרה היא? והלא משה עשא! אלא מלמד שהיו ישראל תועין אחריו, עד שבא חזקיה והעבירו.

כתוב אחד אומר: ויעזבו שם את עצביהם וישאם דוד ואנשיו. וכתוב אחד אומר: ויאמר דוד וישרפו באש! רבי יוסי בר הלפותרא ורבנן. רבי יוסי בר הלפותרא אומר: מה שהיה של מתכת – וישאם דוד ואנשיו. ומה שהיה של עץ – ויאמר דוד וישרפו באש. ורבנן אמרי: מה שהיה איתי הגיתי מכבטל – וישאם דוד ואנשיו. ומה שלא היה מכבטל – ויאמר דוד וישרפו באש. מה מקיים רבי יוסי בן הלפותרא וישאם דוד ואנשיו? נמלום בשפיון.

הלכה ד' מתני' שאל פרקלוס בן פלוספוס את רבן גמליאל בעכו שהיה רוחין בפרחין של אפרודיטי, אמר לו: כתוב בתורתכם ולא ידבק בידך מאומה מן החרם. ומפני מה אתה רוחין בפרחין של אפרודיטי? אמר לו, אין משיבין בפרחין. בשציא אפרו לו, אני לא באתי בגבולה היא באת בגבולי!!

אין אומרים נעשה מרחץ נוי לאפרודיטי, אלא נעשית אפרודיטי נוי למרחץ. דבר אחר, אם נותנין לה ממונ הרבה, אין אתה נכנס לתוך עבודה זרה שלף ערום וכעל קרי ומשתין בפניה, וזו עומדת על הביב וכל אדם משתינין בפניה. ולא נאמר, אלא **אלהיהם**, את שהוא נהג בו משום אלוה – אסור, ואת שאינו נהג משום אלוה – מותר.

גמרא מה אנון קיימין? אם בששאלו בהילכות המרחץ – היה לו להשיב, ואם בשאלו בהילכות המרחץ –

[דף כ' ע"א]

לא היה לו להשיב! דמר רבי יעקב בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי, שואלין הילכות המרחץ בבית המרחץ, הילכות בית הכסא בבית הכסא. בהדא רבי שמעון בן לעזר עאל מיסחי עם רבי מאיר. אמר ליה: מהו שנדיח? אמר ליה: אסור. מהו שנקנח? אמר ליה: אסור. ולא בן שמואל שאל לרב, מהו לענות אמן במקום מטונף? אמר ליה: אסור. ואסיר דאמרית לה – אסיר!

אשבח תני, שואלין הילכות המרחץ בבית המרחץ, הילכות בית הכסא בבית הכסא. אמר יודן אביו דרבי מתניה: מהילכות המרחץ שאלו, אלא שאין דרך לענות במרחץ. אמר רבי שמואל בר אבדימי: מהילכות המרחץ שאלו, אלא שהכל המרחץ רע לשינים.

הכרייא רבי הקא בר יוסי בשם רבי הושעיה, רבי זעירא בשם רבי יהושע בן לוי: תשובת הפלג השיבו, דלא בן היה לו להשיבו מפעל פעור, שאין עבודתו אלא בפעירה. מאי בדין? את שהוא נהג בו משום אלוה – אסור, ואת שאינו נהג בו משום אלוה – מותר.

הלכה ה' מתני' הנכרים העובדים את ההרים ואת הנבעות, הם – מותרין, ומה שעליהן – אסורין, שנאמר **לא תחמד כסף וזהב עליהם ולקחתם לה**. רבי יוסי הגלילי אומר: **אלהיהם על ההרים**, ולא ההרים אלהיהם. **אלהיהם על הנבעות**, ולא הנבעות אלהיהם.

מפני מה אשירה אסורה? מפני שיש בה תפישת ידי אדם, וכל שיש בה תפישת ידי אדם – אסור. אמר רבי עקיבא: אני אהיה אוכין לפניו, כל מקום שאתה מוצא הר גבוה וגבעה נישאה ועץ רענן – דע שיש שם עבודה זרה.

גמרא רבי זעירא, רבי יסא, רבי יוסי בר חנינה בשם רבי הושעיה: כתוב אחד אומר **לא תחמד כסף וזהב עליהם ולקחתם לה**. וכתוב אחד אומר **כסף וזהב אשר עמיהם**. אם עליהם, למה עמיהם? ואם עמיהם, למה עליהם? מה עליהם – דבר שהוא מיוחד להם, תכשיט להם. אף עמיהם – דבר שהוא מיוחד להם, תכשיט להם. רבי יוחנן בשם רבי ינאי:

[דף כ' ע"ב]

כל שהכניסו לפניו מן הקלין – אסרו, כגון ביצים של מעות. אמר רבי יסא: סימן היה לו, והדה רבי הושעיה פליגא על דרבי ינאי, ולית היא, אלא מסייעה לה, מה עליהן – דבר שמויחד להן תכשיט להן, אף עמהן – דבר שהוא מיוחד להן, תכשיט להן, יצאו ביצים של מעות.

רבי בא בשם רב יהודה: ואפילו מים ומלח. מלח לשוה. ומים לדית. ואהין אפילו? אלא כגון מים ומלח הנעבד. אית תנאי תנאי: בין שלו, בין של חבירו – אסור. ואית תנאי תנאי: שלו אסור ושל חבירו מותר. מן דמר בין שלו ובין של חבירו אסור – רבי יהודה. ומן דמר שלו אסור ושל חבירו מותר – רבי יוסי ורבי שמעון.

רבי יוסי בשם רבי אילא: דברי הפל היא. כמה דאת מר תמן, דבר שיש בו רוח חיים, אף על פי שאינו נאסר להדימ – נאסר לגבותה, ודכוותה, דבר שאינו שלך, אף על פי שאינו נאסר להדימ – נאסר לגבותה. רבי בון בר חייה אמר: אפילו סולת, שלו אסור ושל חבירו מותר. מה? כמאן דמר בין שלו ובין של חבירו אסור? אמר, לא איתפלגון בדבר שאין בו רוח חיים.

[דף כ"א ע"א]

אתא רבי בון בר חייה מימר לה, בדבר שיש בו רוח חיים – היא מתניתא. בין מה דאיתפלגון בדבר שאין בו רוח חיים, הא דבר שיש בו רוח חיים אסור, ודבר שאין בו רוח חיים לא כל שכן, הוי, שלא תאמר כמה דאת אמר תמן דבר שיש בו רוח חיים, אף על פי שאינו נאסר להדימ נאסר לגבותה, ודכוותה, דבר שאינו שלך, אף על פי שאינו נאסר להדימ נאסר לגבותה.

השתתחה לבצה, חוקיה אמר: לא אסרה. רבי יוחנן אמר: אסרה. אמר רבי זעירה: כביצה פליגין. חברייא אמרין: בחלוקי נחל פליגין. אמר רב הונא: וקרא מסייע למאן דאמר חבריי, בחלקי נחל חלקד הם הם גורלף. תיילית דחוקיה מן הדא, מפני מה אשירה אסורה, מפני שיש בה תפיסת יד בני אדם, וכל שיש בה תפיסת ידי אדם – אסור.

הכל מודין בהימין – שאסורות. דמר רבי תנינה בר יסא בשם רבי יהודה: שורשי היטה בוקעין בארץ המשים אמה, שורשי תאינה רפים בוקעין בצור. אם בן מה יעשו שורשי הרוב שרשי שקמה? אמר רבי תנינה, אחת לשלשים יום התהום עולה ומשקה אותן. ומה טעמא? אני ה' נוצרה לרגעים אשקנה. תני, רבי שמעון בן אלעזר אמר: מלמד שאין הארץ שותה אלא לפי חסימה.

ביצת עבודה זרה שנעשית אפרוח, רבי חגי בשם רבי יאשיה, איתפלגון בהנא וחוקיה. בהנא אמר: מותרת. וחוקיה אמר: אסורה. וקשוני על דעתיה דחוקיה, היך אופשר לביצת עבודה זרה שתיעשה אפרוח? מה אנו קיימין? אם בשפחה אין כאן אפרוח! אם בשחכניה לפנים מן הקינקליו, תא חמי, אילו השתתחה לה – לא אסרה, ומפני שהכניסה לפנים מן הקינקליו – אסורה? אמר רבי יודן אבוי דרבי מתניה, תיפתר שגירר בה לעבודה זרה.

מסכת מעשרות פרק שני

א. החמרין ובעלי הבית שהיו עובדין ושבים ממקום למקום - אוכלין ופטורין, עד שמגיעין לאותו מקום. אם יחד להן בעל הבית בית בפני עצמן, אם לגין שם - חזבין לעשר, ואם לאו - פטורין מלעשר:

ב. מעשה שהלך רבי יהושע אצל רבי יוחנן בן זכאי לברר חיל, והיו בני עירות מביאין להם תאנים, אמר: מה אנו לעשר? אמר להם: אם לגין אנו כאן - אנו חזבין לעשר, ואם לאו - פטורין מלעשר. הגיעו למקום לינה, אפלו שתי שעות - צריכין לעשר. רבי מאיר אומר: הגיעו למקום שביטה, אפלו ביום השני - צריכין לעשר:

ג. התורם גרוגרות ועתיד לדורסן, תמרים ועתיד לדושן, רבי אליעזר אומר: לא יאכל מהן עראי. וחכמים אומרים: אוכל מהן עראי. מודה רבי אליעזר לחכמים: בתורם שבלין ועתיד לעשותן גרן, ענבים ועתיד לעשותן יין - שייאכל מהן עראי. ומודים חכמים לרבי אליעזר: בכלפלה שתרום עד שלא נגמרה מלאכתה - שלא יאכל ממנה עראי. ורבי שמעון מתיר מקל וחמר. ומה אם בשעה שיש עליה זיקת שלשה מעשרות - אוכל הימנה ארעי, שעה שאין עליה אלא זיקת שני מעשרות - אינו דין הוא שייאכל הימנה עראי!

ד. הלוקח גרוגרות ועתיד לדורסן, תמרים ועתיד לדושן, רבי מאיר אומר: לא יאכל מהן עראי, ומעשרן דמאי. וחכמים אומרים: אוכל מהן עראי,

ומעשרן ודאי. מודה רבי מאיר לחכמים: בלוקח שבלין ועתיד לעשותן גרן, ענבים ועתיד לעשותן יין, זיתים ועתיד לעשותן שמן - שאוכל מהן עראי. ומודים חכמים לרבי מאיר: בפרות שאין צריכין גמר מלאכה - שלא יאכל מהן עראי:

ה. הבוצר פרמו לשוק, שאם לא מצא להן שוק מחזירן לגת. זיתים לשוק, אם לא מצא להן שוק מחזירן לבד - אוכל מהן עראי ומעשרן ודאי:

ו. אמר לו: 'צא ולקט לך תאנים מן התאנה' - אוכל מהן עראי ומעשרן ודאי. 'צא ומלא לך בכלפלה זו' - אוכל מהן עראי ומעשרן דמאי. במה דברים אמורים? בעם הארץ. אבל בחבר - אוכל ואין צריך לעשר; דברי רבי. רבן שמעון בן גמליאל אומר: במה דברים אמורים? בעם הארץ. אבל בחבר - לא יאכל עד שיעשר, שלא נחשדו חברין תורמין שלא מן המקף. אמר רבי: נראין דברי מדברי אבא, מטב יתרמו חברין שלא מן המקף, ואל יאכילו את עמי הארץ טבליים:

ז. אמר לו: 'צא ולקט לי תאנים מן התאנה' - אוכל ואינו חושש משום גזל. 'צא ומלא לי כלפלה זו' - הרי זה חושש משום גזל. בין כך ובין כך - מוציא עליה תרומה ומעשרות משל בעל הבית ואינו חושש:

ח. אמר לו: 'צא ולקט לך עשרים תאנים מתוך שלי, ואני אמלא פרסי מתוך שלך', המלקט במנזן - חזב. הממלא פרסו - פטור. רבי אליעזר בן רבי צדוק אומר: המצרף שלש תאנים בתוך פיו - פטור. ארבע - הרי זה חזב. אמר לו: 'צא ולקט לך כלפלה גדולה' - אין פחותה מסאה.

תּוֹסֵפֶת א

הַשָּׁלֵם

'בִּינוּיָת' - אֵין פְּחוּתָה מִתְרַקֵּב. 'קִטְנָה' -
אֵין פְּחוּתָה מִקְבִּים:

ט. הַמְבִיא תְּאֵנים מִן הַשָּׂדֶה לְאַכְלָן בְּחֶצֶר
שְׁפִטוּרָה מִן הַמַּעֲשָׂרוֹת, שְׂכַח וְהִכְנִיסָן
לְתוֹךְ בֵּיתוֹ - מוֹצִיאָן לְחֶצֶר וְאוֹכֵל מֵהֶן
עֲרָא:

י. הַמְבִיא תְּאֵנים מִן הַשָּׂדֶה לְאוֹכְלָן
בְּרֹאשׁ גָּזוּ, שְׂכַח וְהִכְנִיסָן לְתוֹךְ בֵּיתוֹ -
אוֹכֵל מֵהֶן עֲרָא. הַמְבִיא תְּאֵנים מִן
הַשָּׂדֶה, וְהֶעֱבִירָן בְּחֶצֶרוֹ לְאַכְלָן בְּרֹאשׁ
גָּזוּ - לֹא יֵאכֵל עַד שְׁיַעֲשֶׂר; דְּבָרֵי רַבִּי. רַבִּי
יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מַעֲלָן לְרֹאשׁ הַגַּג
וְאוֹכֵל:

יא. הַמוֹצִיא אֶת פּוֹעֲלָיו לְשָׂדֶהוּ - אֵין
רִשְׁאֵי לְהֶאֱכִילָן אֶלָּא אִם כֵּן עֲשֶׂר, וְהֵן
אֵינָן רִשְׁאֵין לְאַכֵּל אֶלָּא אִם כֵּן עֲשֶׂרוּ. וְאִם
הָיָה בַעַל הַבַּיִת מוֹצִיא וְנוֹתֵן לְפָנֵיהֶן בַּעֲיַן
יָפָה - אוֹכְלִין וְאֵין צְרִיכִין לַעֲשֶׂר:

יב. הָאוֹמֵר לְחִבְרוֹ: 'הִילָךְ אֶסֶר זֶה וְתֵן
בּוֹ חֶמֶשׁ תְּאֵנִים' - אוֹכֵל אַחַת אַחַת
וּפְטוּר. אִם צָרְפָן - חֵיב. הָיָה בַעַל הַבַּיִת
מוֹצִיא וְנוֹתֵן לוֹ - לֹא יֵאכֵל עַד שְׁיַעֲשֶׂר;
דְּבָרֵי רַבִּי מְאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בֵּין כֶּף
וּבֵין כֶּף - אוֹכֵל אַחַת אַחַת וּפְטוּר. וְאִם
צָרַף - חֵיב:

יג. הַלּוֹקֵחַ גְּרוּגְרוֹת מִן הַמִּקְצָה - לֹא יֵאכֵל
עַד שְׁיַעֲשֶׂר; דְּבָרֵי רַבִּי מְאִיר. רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר: בְּמָה דְּבָרִים אָמוּרִים? בְּלֶקֶט
מִתּוֹךְ שְׁלוֹ. אֲבָל בְּלֶקֶט מִתּוֹךְ שֵׁל חִבְרוֹ -
אוֹכֵל וְאֵין צְרִיף לַעֲשֶׂר:

יד. פּוֹעֲלִין שֶׁהָיוּ מְנַכְשִׁין בְּשָׂדֶה,
וּמַעֲדִירִין בְּשָׂדֶה - לֹא יֵאכְלוּ מִן הַזֵּית וּמִן
הַתְּאֵנָה, אֶלָּא אִם כֵּן נִתֵּן לָהֶן בַּעַל הַבַּיִת
רְשׁוּת. נִתֵּן לָהֶם בַּעַל הַבַּיִת רְשׁוּת -

אוֹכְלִין וּמַצְטָרְפִין וּפְטוּרִין. בְּמָה דְּבָרִים
אָמוּרִים? בְּזִמְן שְׁאֵין לָהֶם עֲלֵיו מְזוֹנוֹת.
אֲבָל אִם יֵשׁ לָהֶן עֲלֵיו מְזוֹנוֹת - אוֹכְלִין
וּפְטוּרִין. וְאִם צָרְפוּ - חֵיבִין:

טו. פּוֹעֲלִין שֶׁהָיוּ עוֹדְרִין בְּתְּאֵנים,
וְגוֹדְרִין בְּתִמְרִים, וְיֹמְסִקִין בְּזֵיתִים -
אוֹכְלִין וּפְטוּרִין, שֶׁהַתּוֹרָה נִתְּנָה לָהֶן
רְשׁוּת. לֹא יִסְפּוֹת בְּמִלַּח וְיֵאכֵל - אֶלָּא אִם
כֵּן נִתֵּן לוֹ בַּעַל הַבַּיִת רְשׁוּת. וְלֹא יֵאכֵל
בְּהֵן פֶּתוּ - אֶלָּא אִם כֵּן נִתֵּן לוֹ בַּעַל הַבַּיִת
רְשׁוּת:

טז. הַשׁוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֵל לְנַפֵּשׁ בְּבַצְלִים -
מְקַרְטֵם עֲלָה עֲלָה וְאוֹכֵל. לֹא יֵאחֲזוּ קִלְחַ
בְּיָדוֹ, אֶלָּא מְקַרְטָמוֹ בְּמַחְבֵּר לְקַרְקַע
וְאוֹכֵל:

יז. פּוֹעֲלִין שֶׁהָיוּ עוֹקְרִין בְּבַצְלִים, וְאוֹגְדִין
בְּבַצְלִים - אוֹכְלִין וּפְטוּרִין, שֶׁהַתּוֹרָה
נִתְּנָה לָהֶן רְשׁוּת:

יח. מִצָּא כְּרִיכוֹת בְּרְשׁוֹת הַיְחִיד - אֲסוּרוֹת
מִשׁוּם גְּזֵל, וְחֵיבוֹת בְּמַעֲשָׂרוֹת. בְּרְשׁוֹת
הַרְבִּים - מְתוּרוֹת מִשׁוּם גְּזֵל, וּפְטוּרוֹת מִן
הַמַּעֲשָׂרוֹת. וְהֶאֱלוּמוֹת, בֵּין בְּרְשׁוֹת
הַיְחִיד בֵּין בְּרְשׁוֹת הַרְבִּים - אֲסוּרוֹת
מִשׁוּם גְּזֵל וְחֵיבוֹת בְּמַעֲשָׂרוֹת:

יט. מִצָּא תְּבוּאָה מִמְרַחַת הָעֵשׂוּיָה כְּרִי -
אֲסוּרָה מִשׁוּם גְּזֵל. מִפְּזוּרָת - מְתוּרָת מִשׁוּם
גְּזֵל. בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף - חֵיבִין בְּמַעֲשָׂרוֹת
וּפְטוּרִין מִתְּרוּמָה גְּדוּלָּה. וּבַעַל הַבַּיִת
עוֹשֶׂה אוֹתָהּ תְּרוּמָה וּמַעֲשָׂרוֹת וְאֵינוֹ
חוֹשֵׁשׁ. מִצָּא כֶּלְכֶּלָה מְחֻפָּה - אֲסוּרָה
מִשׁוּם גְּזֵל וְחֵיבֵת בְּמַעֲשָׂרוֹת. עַד הַיֵּכָן?

עד פְּדֵי שְׂכִיב לְתָרֵם מִן הַמֶּקֶף¹. לְאַחַר כֵּן - עוֹשֶׂה אוֹתָהּ דָּמִים:

כ. מִצָּא קְצִיצוֹת - לֹא יִהְיֶה קוֹצֵץ וְהוֹלֵךְ וְאוֹכֵל בָּהֶן, לְפִי שֶׁנֶּחְשְׁדוּ רַב אָדָם עֲלֵיהֶן. הֵיטָה לּוֹ עֲרָמָה שֶׁל בְּצָלִים, וְשֶׁל גְּרוֹגְרוֹת, וְשֶׁל חֲרוֹבִים בְּרֹאשׁ גִּגּוּ - בּוֹרֵר וְאוֹכֵל, בּוֹרֵר וּמְנִיחַ עַל הַשִּׁלְחָן, בּוֹרֵר וּמְשַׁלֵּיף לְפָנָי בְּהִמָּתוֹ בַּחֲצָר. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֱלֶעָזָר אוֹמֵר: אֵין בְּהִמָּה אוֹכֵלֵת עֲרָאִי בַּחֲצָר. וְכֵלֵן שֶׁהִכְנִיסֵן מִן הַשָּׂדֶה לְעִיר - לֹא יֵאכַל מִהֶן עֲרָאִי, לְפִי שֶׁאֵין סוּפוֹ לְהַחֲזִיר אֶת הַמּוֹתֵר. לְעוֹלָם מֵאֲכִילָה פְּקִיעֵי עֲמִיר עַד שִׁיעֲשֶׂה חִבִּילוֹת:

כא. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֱלֶעָזָר אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי עֲקִיבָא: כָּל שֶׁאֶחָד פּוֹתֵחַ וְאֶחָד נוֹעֵל - פְּטוּר. בְּשָׁנֵי שְׁתַּפִּים בְּשָׁנֵי דִירִים. הַגְּנוֹת - פְּטוּרִין, אֲף עַל פִּי שֶׁהֵן שֶׁל חֲצָר חֲתִיבַת, מְעַלִּין לְרֹאשׁ הַגֵּג וְאוֹכֵל:

כב. בֵּית הַכְּנֶסֶת וּבֵית הַתְּלָמוּד, אִם יֵשׁ בָּהֶן בֵּית דִּירָה - אֵין אוֹכֵל בָּהֶן עֲרָאִי. וְאִם לֹא - אוֹכֵל בָּהֶן עֲרָאִי. הָאוּרִיּוֹת, וְהָאוֹצְרוֹת שֶׁבַּשָּׂדֶה הַעֲשׂוּיּוֹת לְמַכְנָס בָּהֶן - אוֹכֵל בָּהֶן עֲרָאִי. לְבֵית דִּירָה - אֵין אוֹכֵל בָּהֶן עֲרָאִי. רַבִּי נַחֲמֵיה אוֹמֵר: חֲצָר הַנְּעֻדְרַת - הָרִי הִיא כְּגֹנָה וְאוֹכֵל בָּהּ עֲרָאִי:

כג. סֶפֶת הַיּוֹצְרִים, אַחֲרִים אוֹמְרִים מִשּׁוּם רַבִּי נִתָּן: הַפְּנִימִית - חֲתִיבַת, וְהַחִיצוֹנָה - פְּטוּרָה. תְּאֵנָה שֶׁבְּגֹנָה וְנוֹטָה לְחֲצָר - אוֹכֵל כְּדָרְכוֹ וּפְטוּר. אִם לָקַט וְהֵנִיחַ עַל הַשִּׁלְחָן, אֶפְלוּ אַחַת - חֲתִיב:

כד. אֵילָן שֶׁמִּקְצָתוֹ נָטוּעַ בְּאֶרֶץ, וּמִקְצָתוֹ בַּחוּצָה לְאֶרֶץ, הוֹאִיל וּמִקְצָתוֹ נָטוּעַ

בְּאֶרֶץ - כָּאֵלוֹ כְּלוּ נָטוּעַ בְּאֶרֶץ; דְּבָרֵי רַבִּי. רַבִּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: חֲצִי הַנָּטוּעַ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל - הָרִי הוּא בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. חֲצִי הַנָּטוּעַ בַּחוּצָה לְאֶרֶץ - הָרִי הוּא בַּחוּצָה לְאֶרֶץ:

מִסְכַּת מַעֲשָׂוֹת פָּרָק שְׁלִישִׁי

א. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יְהוּדָה אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי שִׁמְעוֹן: הַמְּהַבֵּהב בַּשָּׂדֶה - הָרִי זֶה חֲתִיב. הַשּׁוֹחֵק אֶת הַשּׁוּם וְאֶת הַשִּׁחְלִים בַּשָּׂדֶה - הָרִי זֶה חֲתִיב:

ב. תִּינוּקוֹת שֶׁטָּמְנוּ תְּאֵנִים לְשִׁבְתָּ, שְׁחוֹרוֹת וּמִצָּאוֹ לְבָנוֹת, לְבָנוֹת וּמִצָּאוֹ שְׁחוֹרוֹת - הָרִי אֵלוֹ אֲסוּרוֹת, שֶׁמִּסְפָּקֵן אֲסוּר. וְכֵל שֶׁנּוֹדָאֵן אֲסוּר - סָפֵק מוֹכֵנָן אֲסוּר:

ג. כִּלְכֵּלַת הַשִּׁבְתָּ - בֵּית שְׂמַאי פּוֹטְרִים, וּבֵית הֵלֵל מְחִיבִין. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הֵלֵל לְעֲצָמוֹ הֵיךְ אוֹסֵר. הַמִּלְקֵט כִּלְכֵּלָה לְשַׁלַּח לְחִבְרוֹ - לֹא יֵאכַל עַד שִׁיעֲשֹׁר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הֵלֵל לְעֲצָמוֹ הֵיךְ אוֹסֵר:

ד. הַמְּעַבֵּיר פְּרוֹת מִמְּקוֹם לְמְקוֹם לְקַצִּיעוֹת, וְקָדַשׁ עֲלֵיהֶן הַיּוֹם, לְמוֹצָאֵי שִׁבְתָּ לֹא יֵאכַל עַד שִׁיעֲשֹׁר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הֵלֵל לְעֲצָמוֹ הֵיךְ אוֹסֵר:

ה. סוּפֵי תְּאֵנִים וּבָהֶן תְּאֵנִים, מְכַבְּדוֹת תְּמָרָה וּבָהֶן תְּמָרִים, הַכְּנִיסוּם תִּינוּקוֹת אוֹ פּוֹעֲלִין - פְּטוּרִין, הַכְּנִיסוּם בְּעַל הַבַּיִת - חֲתִיבִין. הַכְּנִיסֵם שְׁבָלִין לְתוֹךְ בֵּיתוֹ לְעֲשׂוֹתָן עֶסֶה - פְּטוּר. לְמוֹלֵלָן בְּמִלִּילוֹת - רַבִּי מְחִיב, וְרַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה פּוֹטֵר:

¹ בירושלמי: מן המפקף.

תוספתא

הש"ס

ו. המקליף שעורין, שתיים - פטור, שלש - ח"ב. ובחטים, שלש - פטור, ארבע - ח"ב. אמרו לרבי אליעזר: אף על פי שמתחזרין למעטן הזה - הרי הוא כמתחזרין למעטן אחר:

ז. כספר שזרעה לזרע, וחשב עליה לירק - מתעשרת זרע וירק. חרדל שזרעו לירק, וחשב עליו לזרע - מתעשר זרע וירק. בכבתנין נהגו בירקות החר; דברי רבי אליעזר. אמר רבי יהושע בן קבוסאי: מימי לא נמתי לאדם לומר: צא ולקט תמרות של תלתן ושל חרדל ושל פול המצרי, והוי פטור מן המעשרות:

ח. המטליא - לא נהגו בה חכמים החר, לא למעשרות ולא לשביעית. כשהוא תורם - תורם מכל אחד ואחד, שאין תורמין ממין על שאינו מין:

ט. העוקר שתלים מתוך שלו לטען בחוצה לארץ, ולזרע, ולהפקיר, ולמוכרן לנכרי - הרי זה ח"ב, מפני שמוציאן מדי מעשרות. רבי יהודה אומר משום רבי אלעזר בן עזריה: המשלח לחברו שתליון, ואטונין, וחבילי תלתן - לא יאכל עד שיעשרן ודאי, שכן דרך בני אדם משלחין לחבריהן טבלים. והוציין פשתן - מעשרן ודאי, מפני שגחשדו רוב אדם עליהן. וחכמים אומרים: הרי הן ככל הפרות, ואין מעשרן אלא דמאי:

י. בצלים שהשרישו זה בזה בקופות - הרי זה בחזקתן למעשרות ולשביעית. אם היו טמאים - לא עלו ידי טמאתן. ומתו לתלש מהן בשבת. השרישו זה בזה בקרקע עליה - הרי הן בחזקתן למעשרות ולשביעית. ואם היו טמאין - עלו ידי טמאתן. ואסור לתלש מהן

בשבת. ואם תלש - פטור. נפלה עליהן מפלת והן מגלין - הרי אלו כנטועין בשדה. אסורין בשביעית, וחזבין במעשרות:

יא. הלוף שבגומות - בורר גסה גסה ומניח בתוך ידו דקה דקה. בארץ ובתוך ידו - הרי זה פטור. ובכלי - הרי זה ח"ב. אמר רבי שמעון בן אלעזר: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על הבורר בארץ - שהוא פטור, ועל הבורר בכלי - שהוא ח"ב. על מה נחלקו? על הבורר ביד - שפית שמאי מחזבין, ובית הלל פוטרין:

יב. המפקיר שדהו, עד שלשה ימים - יכול לחזור בו. אם אמר: 'הרי שדי מפקרת יום אחד', 'שבת אחד', 'חדש אחד', 'שנה אחת', 'שבעה אחת', עד שלא זכה בו, בין הוא בין אחר - יכול לחזור בו. משזכה בו, בין הוא בין אחר - אינו יכול לחזור בו, וקושר את בהמתו על גבי הפקר. אבל לא על גבי לקט שכחה ופאה. אבל עוקר ומשליף לפניה:

יג. סופי תאנים, ומשמר שדהו מפני ענבים. סופי ענבים, ומשמר שדהו מפני ירק. אם היו פועלין עובדין ביניהן, אם היה בעל הבית מקפיד עליהן - הרי אלו חזבין במעשרות, ואסורין משום גזל. ואם לאו - הרי אלו מתרין משום גזל, ופטורין מן המעשר:

יד. הזורה תבנו סתם ולקחו אחר, אפלו להוציא הימנו - פטור מתרומה. אמר רבן שמעון בן גמליאל: מודין בית שמאי ובית הלל, שלא ימכר אדם גדיש של תבואה, ועביט של ענבים, ומעטן של זיתים, אלא לחבר ולעושה בטרהה. מוכר לו חטים אף על פי שידע בו שאינו

ית. פרות, לא הלכו בהן חכמים לא אחר הטעם, ולא אחר הריח, ולא אחר המראה, ולא אחר הדמים, אלא אחר הרב בלבד. ושאר זרעוני גנה, כגון: זרע קשואין ודלועין, וזרע לפת וצנונות שאין נאכלין - פטורין מן המעשרות, ונלקחין מכל אדם בשביעית. רבי יהודה אומר: לא אמרו אלא זרעוני גנה בלבד. רבי יוסי אומר: אף זרעוני שדה, כגון: זרע אסטים, וזרע קוצה, וזרע ביקיאי:

מסכת מעשר שני פרק ראשון

א. מעשר שני - אין מוכרין אותו, ואין ממשכנין אותו, ואין מהרהינין אותו, ואין מחליפין אותו, ולא שוקלין כנגדו דינרי זהב אפלו לחלל עליהן מעשר שני אחר. ולא יתנם לשלחני להתגאות בהן, ולהלוותן להתעשר בהן. אם בשביל שלא יעלו חלודה - הרי זה מתר:

ב. כיצד אין מוכרין אותו? לא יאמר לו: 'הילך מאתים ותן לי מנה של חלין'. כיצד אין ממשכנין אותו? לא יכנס לביתו וימשכנו מעשר שני שלו. כיצד אין מהרהינין אותו? לא יאמר לו: 'הילך מעשר זה ויהא בך, ותן לי עליו חלין'. כיצד אין מחליפין אותו? לא יאמר לו: 'הילך יין ותן לי שמן', 'הילך שמן ותן לי יין'. אלא אומר לו: 'הילך יין מפני שאין לי שמן'. והלה אומר לו: 'הילך שמן מפני שאין לי יין'. נמצאו מחליפין ואין מחליפין, ועושין טובה זה עם זה:

גובל עסתו בטקה. וכן בן לוי שנתמנו לו עטונים של זיתים - הרי זה מפריש עשור זיתים ושמן טבל מתוך ביתו. ואומר: 'מה שזיתים האלו ראויין לעשות, מעשר - בדרומן, ותרומת מעשר - בדרום דרומן':

טו. הלוקח שדה ירק בסוריא, עד שלא באו לעונת המעשרות - פטור. משבאו לעונת המעשרות - חיב. מלקט כדרכו, ופטור; דברי רבי עקיבה. וחכמים אומרים: אף משבאו לעונת המעשרות - חיב לפי חשבון. מודים חכמים לרבי עקיבה: שאם מכר לו תבואה לקצור, וענבים לכצור, וזיתים למסוק - שולקט כדרכו ופטור:

טז. איזה שום בעל כפי? כל שאין לו אלא דור אחד מקיף את העומד. רבן שמעון בן גמליאל אומר: כל שאין בו אלא קלפה אחת. איזה הוא בעל של רכפה? כל שעוקצו נמעה לתוכו.

יז. אלו הן גריסין הקלקין? אלגוסין המרבעין. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אין לה מרבע מששת ימי בראשית. אלו הן עדשין מצרים? אלו שגלגליהן חדים. רבן שמעון בן גמליאל אומר: כל שאין בהם צורות. רבי מאיר אומר: אף הקרקס. ואלו הן הקרקס: שעוקציהן מועטין ולקיסתן מרביץ. רבי יוסי אומר: אף הקטנין והן שלמשה מהן, כגון אלו צרכו חכמים לתן בהן סימן, לפי שאין פיוצא בהן בארץ ישראל. אבל האלרסין, והאפרסקין, והאצטרבילין - לא צרכו חכמים לתן בהן סימן, לפי שפיוצא בהן בארץ ישראל:

ג. מעשר שני - אין נותנין אותו לא על גבי צינית, ולא על גבי חזיית, ואין עושין אותו קמיע:

ד. אין מחללין מעשר שני על אסימון, ורבי דוסא מתיר. אבל פרוטות קטנות הנתונות לסימן במרחץ - הכל שוין שאין מחללין אותו עליהן:

ה. אין מחללין אותו לא על מטבע מרוד, ולא על מטבע שאינו יוצא, ולא על מטבע של מלכים ראשונים, ולא על המעות שאין ברשותו. כיצד? היו לו מעות פזביות וממעות ירושלמיות - אין מחללין אותו עליהן. אם חלל עליהן - לא קנו מעשר. אבל מטבע של מלכים הראשונים היוצאין - מחללין אותו עליהן. אין מחללין אותו, לא על מעות שהן בכבל ולא על מעות שבכבל והן פאן. אבל אם היה פאן, והיו לו מעות של כבל - מחללין אותו עליהן. כיצד 'אין מחללין על המעות שאין ברשותו'? היו לו מעות בגיסטרך, ובית המלך, או שנפל כיסו לבור, אף על פי שידוע שהוא שם - אין מחללין אותו עליהם, ואם חלל - לא קנה מעשר:

ו. כיוצא בו, מי שבא בדרך ובקדו מעות, וראה אנס בא כנגדו לא יאמר: 'פרות שיש לו בתוך ביתו מחללין על מעות הללו', ואם אמר: 'הרי הן מחללים על מעות שיש לי בתוך ביתי, אם עשה כן - דבריו קמיים. כיוצא בו, היה טעון פדי יין וכדי שמן, וראה אותם שנשפתרו, לא יאמר: 'הרי הן עשויין תרומה ומעשרות על פרות שיש לי בתוך ביתי'. אמר כן - לא אמר כלום. אם עשה כן - הרי זה אסור:

ז. לוקחין חיה ועוף לבשר התאנה, אבל לא לזבחי שלמים. משגגרו שיהא בשר התאנה מטמא את הידים, אמרו: אין לוקחין חיה לבשר התאנה, אבל לוקחין עוף לבשר התאנה. רבי אלעזר בן יהודה אומר איש אכלים: אף לא בשר עוף לבשר התאנה, שכל הגת שנעשה על גבי בשר התאנה - טמאה לקדש, וטהור לתרומה:

ח. הלוקח חבית בירושלים, פתוחה - צריך לאכול כנגד הקנקן. סתומה - אין צריך לאכול כנגד הקנקן. במה דברים אמורים? בשל יין. אבל בשל ציר, ושל חמץ, ושל מוריס, ושל שמן, ושל דבש, בין פתוחה בין סתומה - אין צריך לאכול כנגד הקנקן:

ט. חרש של תמרה - אין צריך לאכול כנגדו. קפות, אם היו דרוסות של תמרה - אין אוכל כנגדו. ושאר כל הדברים - אוכלין כנגדן. ואינו אוכל, לא כנגד החרצנין, ולא כנגד הזגין, ולא כנגד הגפת:

י. הלוקח צבי חי בירושלים - אין צריך לאכול כנגד העור. שחוט - צריך לאכול כנגד העור:

יא. אין משפירין בתים בירושלים, מפני שהן של שבטים. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: אף לא המטות. לפיכך, עורות של קדשים - בעלי אושפיזין באין ונוטלין אותן בזרוע:

יב. לולבי הזרדין והחרובין, עד שלא ימתיקו - אין נקחין בכסף מעשר. משמתיקו - נקחין בכסף מעשר. אבל הלוף, והחרדל, ותורמסין, ושאר כל

תּוֹסֵפֶתָא

הַשְּׁלֵם

הַנִּכְבָּשִׁין, בֵּין מְשִׁימְתִיקוּ, בֵּין עַד שְׁלֵא
יִמְתִיקוּ - נִקְחִין בְּכֶסֶף מַעְשָׁר:

יג. חֲלוֹת חֲרִיעַ - נִקְחוֹת בְּכֶסֶף מַעְשָׁר
שְׁנֵי, וְאִין מְטַמְאוֹת טַמְאָת אוֹכְלִין. אָמַר
רַבִּי יוֹסִי: בָּא רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אֶצֶל
חֲלַפְתָּא, אָמַר לוֹ: חֲלוֹת חֲרִיעַ, מַה הֵן
שְׁיִלְקָחוּ בְּכֶסֶף מַעְשָׁר? אָמַר לוֹ: לֹא
יִלְקָחוּ. אָמַר לוֹ: אַף אֲנִי אוֹמֵר בֶּן, אֶלָּא
שְׁעָקִיבָה אוֹמֵר: שְׁיִלְקָחוּ:

יד. קוֹר - נִקַּח בְּכֶסֶף מַעְשָׁר. וְאִין מְטַמְא
טַמְאָת אוֹכְלִין. כַּפְּנוּיֹת - נִקְחוֹת בְּכֶסֶף
מַעְשָׁר, וּמְטַמְא טַמְאָת אוֹכְלִין. רַבִּי
יְהוּדָה אוֹמֵר: קוֹר - הָרִי הוּא כַּעַץ לְכָל
דָּבָר. אֶלָּא, שְׁנִקַּח בְּכֶסֶף מַעְשָׁר. כַּפְּנוּיֹת -
הָרִי הֵן כְּפָרוֹת לְכָל דָּבָר, אֶלָּא שְׁפִטוּרוֹת
מִן הַמַּעְשָׁרוֹת. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר מִשׁוּם
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: כַּרְכוּם - אִין נִקַּח בְּכֶסֶף
מַעְשָׁר, לְפִי שְׁאִין בּוֹ טַעַם אֶלָּא לְמַרְאֵה.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: בֶּן גְּרוּשׁ דִּן לְפָנֵי רַבִּי
אֱלִיעֶזֶר: שֶׁל בֵּית אָבָא הָיוּ לוֹקְחִין צִיר
בְּכֶסֶף מַעְשָׁר. אָמַר לוֹ: שְׁמָא קַרְבֵי דְגֵיִים
מַעְרְבִין בּוֹ:

טו. הַלוֹקַח בְּהֵמָה לְזִבְחֵי שְׁלָמִים, בְּשׁוּגַג
- יִחְזְרוּ דְמֵיהָ לְמִקְוָמָן. בְּמִזִּיד - תַּעֲלֶה
וְתֵאכֵל בְּמִקְוֶם. בְּזִמְן הַזֶּה - תְּמוֹת. אָמַר
רַבִּי יְהוּדָה: בְּמָה דְבָרִים אֲמוּרִים? בְּזִמְן
שְׁמַתְפוּן וְלִקְחָהּ מִתְחַלָּה לְשׁוּם שְׁלָמִים,
אֲבָל בְּמַתְפוּן לְהוֹצִיא מַעוֹת שֶׁל מַעְשָׁר
שְׁנֵי לְחֵלְיִן, בֵּין בְּשׁוּגַג בֵּין בְּמִזִּיד - יִחְזְרוּ
דְמֵים לְמִקְוָמָן. אִם הֵייתָה בְּהֵמָה בַּעֲלַת
מוֹם, בֵּין בְּשׁוּגַג בֵּין בְּמִזִּיד - יִחְזְרוּ דְמֵים
לְמִקְוָמָן. אִם הָיוּ פְרוֹת טַמְאִין, בֵּין בְּשׁוּגַג
בֵּין בְּמִזִּיד - יִחְזְרוּ דְמֵים לְמִקְוָמָן:

טז. לֹג יֵין שֶׁנֶּפֶל לְתוֹכוֹ לֹג דְּבֶשׂ, וְהָרִי בּוֹ
שְׁנֵי לוּגִין - הַשְּׁבַח לְפִי חֲשׁבוֹן. תַּבְּשִׁיל

שֶׁל מַעְשָׁר שְׁנֵי שֶׁתְּבֹלוּ בְּתַבְלִין שֶׁל חֵלְיִן
- הַשְּׁבַח לְפִי חֲשׁבוֹן. וְשֶׁל חֵלְיִן שֶׁתְּבֹלוּ
בְּתַבְלִין שֶׁל מַעְשָׁר שְׁנֵי - אֵל יוֹצִיא מַעְשָׁר
שְׁנֵי שֶׁלוֹ לְפָדְיוֹן. קַפְלוּט שֶׁל מַעְשָׁר שְׁנֵי
וְשֶׁל חֵלְיִן שֶׁנִּתְבַּשְׁלוּ זֶה עִם זֶה - הַשְּׁבַח
לְפִי חֲשׁבוֹן:

יז. הֵייתָה לוֹ עֶסֶה שֶׁל מַעְשָׁר שְׁנֵי וְאֶפְאָה
- הַשְּׁבַח לְשְׁנֵי. נִפְלָה הַפֶּת וְנִקְדַּח
הַתְּבָשִׁיל - הַפָּגָם לְשְׁנֵי. בּוֹרֵר אֶת הַחֲטִיִּים
וְטוֹחֵנָן וּמְרַקֵּדָן, דְּיָם שְׁיִפְדָּה כְּשַׁעַר
הַחֲטִיִּים. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: מְקוֹם שְׁמַחְשְׁבִין
אֶת הַהוֹצָאָה - פּוֹדִין אֶת הַחֲטִיִּים וְאִין
פּוֹדִין אֶת הַכְּפָרוֹת. מְקוֹם שְׁאִין מַחְשְׁבִין
אֶת הַהוֹצָאָה - אַף פּוֹדִין אֶת הַכְּפָרוֹת:

יח. שְׁמֵן שֶׁל מַעְשָׁר שְׁנֵי, וְרֵאשֵׁי בְשָׂמִים
שֶׁל חֵלְיִן, שֶׁנִּתְעַרְבוּ - הַשְּׁבַח לְפִי חֲשׁבוֹן.
זֶה הַכֹּלל אָמַר רַבִּי יוֹסִי: כָּל הַמּוֹתִיר
בְּמִדַּת שְׁבַחוֹ נִכָּר - הַשְּׁבַח לְפִי חֲשׁבוֹן.
לֹא הוֹתִיר בְּמִדַּת שְׁבַחוֹ נִכָּר - הַשְּׁבַח
לְשְׁנֵי:

מִסְכַּת מַעְשָׁר שְׁנֵי פֶרֶק שְׁנֵי

א. תִּלְתָּן שֶׁל תְּרוּמָה שְׁחָפָה בָּהּ בַּת כְּהֵן
רֵאשִׁיה - אִין בַּת יִשְׂרָאֵל רֵשָׁאִי לְחַף
אֲחֵרִיה. אֲבָל מַעֲנַגְתָּ שְׁעָרָה:

ב. תִּלְתָּן שֶׁל מַעְשָׁר - יֵאָכֵל צוּמְחָנִיּוֹת. שֶׁל
תְּרוּמָה, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: כָּל מַעֲשִׂיָּה
בְּטָהֲרָה. וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים: כָּל מַעֲשִׂיָּה
בְּטַמְאָה חוּץ מִחֲפִיפְתָּה; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: כָּל
מַעֲשִׂיָּה בְּטָהֲרָה חוּץ מִחֲפִיפְתָּה. וּבֵית
הֵלֵל אוֹמְרִים: כָּל מַעֲשִׂיָּה בְּטַמְאָה חוּץ
מִשְׂרִיתָּה:

ג. פְּרָשִׁינִין שֶׁל מַעֲשֵׂר שְׁנֵי - יֵאָכְלוּ צְמַחֲוֵינִין. שֶׁל תְּרוּמָה, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: שׁוּרִין בְּטֶהְרָה, וְשָׁפִין בְּטֶהְרָה, וּמֵאֲכִילִין בְּטֶמְאָה. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: שׁוּרִין וְשָׁפִין בְּטֶהְרָה וּמֵאֲכִילִין בְּטֶמְאָה; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: שׁוּרִין וְשָׁפִין בְּטֶהְרָה וּמֵאֲכִילִין בְּטֶמְאָה. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: כָּל מַעֲשֵׂיֶהֶן בְּטֶמְאָה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: זֶה מִשְׁנַת רַבִּי עֲקִיבָא. לְפִיכָף הוּא אוֹמֵר יִתְּנֶנּוּ לְכָל כֹּהֵן. וְחַכְמִים לֹא הוֹדוּ לוֹ:

ד. אֵין שׁוּרִין תְּמָרִים לְהוֹצִיא מֵהֶן שֶׁכָּר תְּמָרִים. וְלֹא צְמוּקִים לְהוֹצִיא מֵהֶן מִי צְמוּקִים. אָבָל שׁוֹחֲקִים וְעוֹשֵׂה אוֹתָן טְרִימָה. בְּתַבְלִין מִתָּר, מִפְּנֵי שֶׁכָּף הוּא מְלֹאכְתּוֹ. צוֹרֵר אֶת הַתְּבַלִּין וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַתְּבַשִּׁיל. אִם נָפַל לְקֹדֶרֶת אַחֲרָת, אִם בְּטֵל טַעֲמָן - מִתְרִין. וְאִם לֹאוּ - אֲסוּרִין:

ה. אֵין עוֹשִׂין אֶת הַיֵּין אֶלּוֹנִיתִית, וְאֵת הַשְּׂמֶן עָרַב. סֹף אֶת הַשְּׂמֶן, וְאֵין סֹף יֵין וְחִמֶּץ, שֶׁהַשְּׂמֶן - דָּרְכוּ לְסִיכָה, יֵין וְחִמֶּץ - אֵין דָּרְכָן לְסִיכָה:

ו. מַעוֹת חֲלִין וּמַעוֹת הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵי פָּזוּרִין, מֵה שְׁלֶקֶט - לֶקֶט לְהַקְדֵּשׁ. אֶחָד מַעוֹת בְּמַעוֹת, פְּרוֹת בְּפְרוֹת, רְמוּנִין בְּרְמוּנִין, וְכָל דָּבָר שָׂאִין דָּרְכוּ לְבָלֵל. אָבָל דָּבָר שֶׁדָּרְכוּ לְבָלֵל, מֵה שְׁלֶקֶט - לֶקֶט לְשִׁנְיָהֶם, וּמֵה שֶׁהוֹתִיר - הוֹתִיר לְשִׁנְיָהֶם:

ז. סֹלַע שֶׁל מַעֲשֵׂר שְׁנֵי וְשֶׁל חֲלִין שְׁנֵי עָרְבוּ - מְבִיא בְּסֹלַע מַעוֹת, וְאוֹמֵר: 'סֹלַע שֶׁל מַעֲשֵׂר שְׁנֵי בְּכָל מְקוֹם שֶׁהִיא - מְחַלְלֵת עַל מַעוֹת הָאֵלוּ. בֶּן עֲזַאי אוֹמֵר: בְּשֵׁתִים. סֹלַע שֶׁל חֲלִין וְשֶׁל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵי עָרְבוּ - בּוֹרֵר אֶת הַיֶּפֶה שֶׁבֵּהֶן וְאוֹמֵר: 'אִם הַקֹּדֶשׁ הוּא - הָרִי הוּא הַקֹּדֶשׁ, וְאִם

לֹאוּ, הַקֹּדֶשׁ בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא - מְחַלְלֵת עַל זֶה'. וְשִׁנְיָה, הָרִי הִיא מִתְרַת. וְסֹלַע שֶׁל מַעֲשֵׂר שְׁנֵי וְשֶׁל הַקֹּדֶשׁ - בּוֹרֵר אֶת הַיֶּפֶה שֶׁבֵּהֶן וְאוֹמֵר: 'אִם הַקֹּדֶשׁ - הָרִי הַקֹּדֶשׁ, וְאִם לֹאוּ, הַקֹּדֶשׁ בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא - מְחַלְלֵת עַל זֶה'. נוֹטֵל אֶת הַשְּׁנֵיָה וּמְחַלְלֵת אֶת הַמַּעוֹת עָלֶיהָ. סֹלַע שֶׁל מַעֲשֵׂר שְׁנֵי וְשֶׁל חֲלִין, וְשֶׁל הַקֹּדֶשׁ, שְׁנֵי עָרְבוּ - מְבִיא בְּסֹלַע מַעוֹת, וְאוֹמֵר: 'סֹלַע שֶׁל מַעֲשֵׂר שְׁנֵי בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא - מְחַלְלֵת עַל הַמַּעוֹת הָאֵלוּ, בּוֹרֵר אֶת הַיֶּפֶה שֶׁבֵּהֶן, וְאוֹמֵר: 'אִם הַקֹּדֶשׁ הוּא - הָרִי הוּא הַקֹּדֶשׁ, וְאִם לֹאוּ, הַקֹּדֶשׁ בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא - מְחַלְלֵת עַל זֶה'. נוֹטֵל אֶת הַשְּׁנֵיָה וּמְחַלְלֵת אֶת הַמַּעוֹת עָלֶיהָ, וְשִׁלְשִׁית - הָרִי זֶה מִתְרַת, מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ: מְחַלְלִין נְחֹשֶׁת עַל הַכֶּסֶף, וְכֶסֶף עַל הַזָּהָב, כֶּסֶף עַל הַנְּחֹשֶׁת מִדְּחַק, אָבָל לֹא זֶהָב עַל הַכֶּסֶף. רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: כִּשֶׁם שֶׁמְחַלְלִין כֶּסֶף עַל נְחֹשֶׁת - כֶּף יִחַלְלוּ זֶהָב עַל כֶּסֶף. אָמַר לוֹ: רַבִּי, מִפְּנֵי מַה מְחַלְלִין כֶּסֶף עַל נְחֹשֶׁת? שֶׁכֶּן מְחַלְלִין כֶּסֶף עַל הַזָּהָב. לֹא יִחַלְלוּ זֶהָב עַל הַכֶּסֶף שְׂאִין מְחַלְלִין זֶהָב עַל הַנְּחֹשֶׁת? אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן: שֶׁכֶּן מַעֲשֵׂר שְׁנֵי שֶׁל זֶהָב - מְחַלְלִין אוֹתוֹ עַל הַמַּעוֹת שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם. בְּמֵה דְבָרִים אֲמוּרִים? בְּשֵׁל וַדָּאִי, אָבָל בְּשֵׁל דְּמֵאִי - מְחַלְלִין עַל הַכָּל וְעַל הָאוֹכְלִין:

ח. מַעֲשֵׂר שְׁנֵי שֶׁל זֶהָב שֶׁעָשָׂאוּ כְּלִים - אֵין לוֹ פְּדִיּוֹן. אִם הִיָּה שֶׁל כֶּסֶף - הָרִי זֶה מִתָּר. מַעֲשֵׂר שְׁנֵי שֶׁל דְּמֵאִי שְׁנֵי עָרְבוּ בְּשֵׁל וַדָּאִי - יֵאָכְלוּ בְּחִמּוֹר שֶׁבֵּהֶן:

ט. חִמֵּר בְּהַקְדֵּשׁ שְׂאִין בְּמַעֲשֵׂר שְׁנֵי, וּבְמַעֲשֵׂר שְׁנֵי שְׂאִין בְּהַקְדֵּשׁ. הַקֹּדֶשׁ - מְחַלְלֵת עַל הַכָּל, מַעֲשֵׂר שְׁנֵי - אֵין

מתחלל אלא על המעות בלבד. הקדש - נפדה בכל מקום ואין מעשר שני נפדית מכאן ואילף ומכאן ואילף. הקדש - נכנס לירושלים ויוצא, מעשר שני - נכנס לירושלים ואין יוצא. חמר בהקדש, שהקדש - חל על הכל, ומועלין בו, לא התר לאכילה אלא בפדיון, מה שאין כן במעשר שני. חמר במעשר שני מבתרומה, שמעשר שני - קונה את הקנקן, אוסר דמיו וערוכיו, ספק ערובו - כל שהוא, אסור לאונן, וטעון בעור, וטעון ודוי, ולא התר לאכילה אלא בפדיון, ואין מדליקין בו את הנר, מה שאין כן בתרומה. חמר בתרומה מה שאין כן במעשר שני, שהתרומה - אינה נתנם אלא מן המקף, ואינה נטלת אלא מן הגמור, ואינה נטלת מן השחור על הטמא, ומדמעת, וחזבין עליה חמש, ונוהגת בכל השנים, מה שאין כן במעשר שני:

י. רבי מאיר אומר: אין מחללין כסף ופרות על הכסף אלא אם כן יש עמו פרוטרט, וחקמים מתירין. רבי יעקב אומר משמו: שלשה דינרין כסף ודינר, הרביעי - כסף, והשאר - מעות. רבי שמעון בן אלעזר אומר, שמאי הזקן אומר: יניחנה בחנות ויאכל כנגדה:

יא. היו לו שתי מגורות, אחת של תרומה ואחת של מעשר שני, ומצא ביניהן פרות, קרוב לתרומה - יפלו לתרומה, קרוב למעשר שני - יפלו למעשר שני. מחצה על מחצה - מטילין אותו לשני חומרין. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: תבה שנשתמשו בה חלין ומעשר שני, ומצא בתוכה מעות, אם רב הניחו חלין - חלין, אם רב הניחו מעשר שני - מעשר

שני. אמר להם רבי שמעון: הרי שלמים שיש בהן חזה ושוק שהן אסורין לזרים. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי יוסי: כך אמרו בית הלל לבית שמאי: אי אתם מודים לנו בפרות שלא נגמרה מלאכתן, שפדה מעשר שני שלה ויאכל בכל מקום, אף פרות שנגמרה מלאכתן פיוצא בהן. אמרו להן בית שמאי: לא! אם אמרתם בפרות שלא נגמרה מלאכתן, שיכול להפקירן ולפטרן מן המעשרות, תאמרו בפרות שנגמרה מלאכתן, שאינו יכול להפקירן ולפטרן מן המעשרות? אמרו להן בית הלל: אף פרות שנגמרה מלאכתן, יכול להוציא תרומה ומעשרות ממקום אחר עליהן עד שירימו:

יב. אילן שעומד בפנים ונפו נוטה לחוץ - יש למעשר שני שלו פדיון. החזיר נופו לפנים - אין למעשר שני שלו פדיון. היתה עומד בחוץ ונפו נוטה לפנים - אין למעשר שני שלו פדיון. החזיר נופו לחוץ - יש למעשר שני שלו פדיון:

יג. בתים שפתחיהן לפנים וחללן לחוץ, פתחיהן לחוץ וחללן לפנים, בית שמאי אומרים: אין פודין בהן מעשר שני כאלו הן מבפנים, ואין אוכלין בהם קדשים קלים כאלו הן בחוץ. ובית הלל אומרים: מכנגד החומה ולפנים - כלפנים. ומכנגד החומה ולחוץ - כלחוץ. אמר רבי יוסי: זו משנת רבי יעקב. משנה ראשונה, בית שמאי אומרים: אין פודין בהן מעשר שני כאלו הן מבפנים, ואין אוכלין בהן קדשים קלין כאלו הן מבחוץ. ובית הלל אומרים: הרי הן כלשכות, את שפתחה לפנים - כלפנים. ואת שפתחה לחוץ - כלחוץ:

תּוֹסֵפֶת

הַשָּׁלֵם

יד. לְשָׁפָה בְּנוּיָהּ בְּקֹדֶשׁ וּפְתוּחָהּ לְחוּל, תּוֹכָה - חוּל, וְגַגָּה - קֹדֶשׁ. אוֹכְלֵינָּה בְּהַ קְדָשֵׁי קְדָשִׁים, וְאֵין שׁוֹחֲטִין בְּהַ קְדָשִׁים קָלִים, וְאֵין חֲבִיבֵי עֲלֵיהָ מִשׁוּם טְמֵאָה. בְּנוּיָהּ בְּחוּל וּפְתוּחָהּ לְקֹדֶשׁ, אָף עַל פִּי שְׂאִין מְקִימִין כֵּן, תּוֹכָה - קֹדֶשׁ, וְגַגָּה - חוּל. אוֹכְלֵינָּה בְּהַ קְדָשֵׁי קְדָשִׁים, וְשׁוֹחֲטִין בְּהַ קְדָשִׁים קָלִים, וְחֲבִיבֵי עֲלֵיהָ מִשׁוּם טְמֵאָה. בְּנוּיָהּ בְּקֹדֶשׁ וּפְתוּחָהּ לְחוּל וּלְקֹדֶשׁ, כְּלָה - קֹדֶשׁ. בְּנוּיָהּ בְּחוּל וּפְתוּחָהּ לְקֹדֶשׁ וּלְחוּל, כְּלָה - חוּל. בְּנוּיָהּ בְּקֹדֶשׁ וּבְחוּל, וּפְתוּחָהּ לְקֹדֶשׁ וּלְחוּל, כְּגוֹן: בֵּית הַמּוֹקֵד, תּוֹכֵן וְגוֹתִיחֵן, מְכַנְגֵד הַקֹּדֶשׁ וּלְקֹדֶשׁ - קֹדֶשׁ, וּמְכַנְגֵד הַחוּל וּלְחוּל - חוּל. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם לְעִנְיֵן טְמֵאָה, מְכַנְגֵד הַחוּמָה וְלִפְנֵים - כְּלִפְנֵים, מְכַנְגֵד הַחוּמָה וְלַחוּץ - כְּלַחוּץ. אִם לְאָכוּל קְדָשִׁים - הַכֵּל הוֹלֵךְ אַחַר פְּתוּחָהּ:

טו. הִיתָה בְּנוּיָהּ בְּחֹמַת עֲזָרָה - אוֹכְלֵינָּה בְּהַ קְדָשֵׁי קְדָשִׁים, וְשׁוֹחֲטִין בְּהַ קְדָשִׁים קָלִים. הִיתָה בְּנוּיָהּ בְּחֹמַת רִירוּשָׁלַיִם - אוֹכְלֵינָּה בְּהַ קְדָשִׁים קָלִים וְאֵין פּוֹדִין בְּהַ מְעַשֵּׂר שְׁנִי:

טז. בֵּית הַבְּנוּיָהּ בְּחֹמָה, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כָּאֵלוֹ הוּא מִבְּחוּץ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: כָּאֵלוֹ הוּא מִבְּפְנֵים:

יז. כֹּל הַלְשָׁכוֹת כֵּלָן בְּנוּיּוֹת בְּקֹדֶשׁ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: תְּחוּמֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שְׂבֻפְתוּבִים - נְדוּנִין כְּחוּצָה לְאֶרֶץ. רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: נְדוּנִין כְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל:

יח. מְעַשֵּׂר שְׁנִי שְׂנֹכְס לִירוּשָׁלַיִם וְנִטְמָא, בֵּין שְׂנֹטְמָא בְּאֵב הַטְּמֵאָה וּבֵין שְׂנֹטְמָא בּוֹלֵד הַטְּמֵאָה, בֵּין מִבְּפְנֵים בֵּין מִבְּחוּץ - בֵּית שְׂמַאי אוֹמְרִים: הַכֵּל יְפָדָה וַיֵּאָכֵל

בְּפְנֵים. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: הַכֵּל יְפָדָה וַיֵּאָכֵל מִבְּחוּץ, חוּץ מִשְׂנֹטְמָא בְּאֵב הַטְּמֵאָה מִבְּפְנֵים; דְּבַרֵי רַבִּי מַאי. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, בֵּית שְׂמַאי אוֹמְרִים: הַכֵּל יְפָדָה וַיֵּאָכֵל בְּפְנֵים, חוּץ מִה שְׂנֹטְמָא בְּאֵב הַטְּמֵאָה בְּחוּץ. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: הַכֵּל יְפָדָה וַיֵּאָכֵל בְּחוּץ, חוּץ מִה שְׂנֹטְמָא בּוֹלֵד הַטְּמֵאָה מִבְּפְנֵים. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר: נִטְמָא בְּאֵב הַטְּמֵאָה, בֵּין מִבְּפְנֵים בֵּין מִבְּחוּץ - יְפָדָה וַיֵּאָכֵל בְּחוּץ. נִטְמָא בּוֹלֵד הַטְּמֵאָה, בֵּין בְּפְנֵים בֵּין בְּחוּץ - יְפָדָה וַיֵּאָכֵל בְּפְנֵים. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: נִטְמָא בְּחוּץ, בֵּין בְּאֵב הַטְּמֵאָה בֵּין בּוֹלֵד הַטְּמֵאָה, בֵּין בְּפְנֵים - יְפָדָה וַיֵּאָכֵל בְּחוּץ. נִטְמָא בְּפְנֵים, בֵּין בְּאֵב הַטְּמֵאָה בֵּין בּוֹלֵד הַטְּמֵאָה - יְפָדָה וַיֵּאָכֵל בְּפְנֵים. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר: לֹא נִחְלְקוּ בֵּית שְׂמַאי וּבֵית הַלֵּל עַל שְׂנֹטְמָא בְּאֵב הַטְּמֵאָה בְּחוּץ - וְעַל שְׂנֹטְמָא בּוֹלֵד הַטְּמֵאָה בְּפְנֵים - שְׂפִיפָה וַיֵּאָכֵל בְּפְנֵים. עַל מַה נִּחְלְקוּ? עַל שְׂנֹטְמָא בְּאֵב הַטְּמֵאָה בְּפְנֵים, וּבּוֹלֵד הַטְּמֵאָה בְּחוּץ, שְׂבִית שְׂמַאי אוֹמְרִים: נִפְדָּה בְּמִקּוּם, וַיֵּאָכֵל בְּמִקּוּם. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: נִפְדָּה בְּמִקּוּם, וַיֵּאָכֵל בְּכֹל הַמְּקוּמוֹת:

יט. הַלְקוּחַ בְּכֹסֶף מְעַשֵּׂר שְׁנִי שְׂנֹטְמָא - יְפָדָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: יִקְבֵר. אָמְרוּ לוֹ לְרַבִּי יְהוּדָה: מִחְמִיר אַתָּה בְּטַפְלָה יְתֵר מִן הָעֶקֶר. אָמַר לָהֶם: מְצִינוּ שֶׁהַחְמִירוּ בְּטַפְלָה יְתֵר מִן הָעֶקֶר, שֶׁהַתְּמוּרָה - חָלָה עַל בְּעַל מוּם קְבוּעַ, הַקֹּדֶשׁ - אֵין חָל עַל בְּעַל מוּם קְבוּעַ. אָמְרוּ לוֹ: מִמְּקוֹם שְׂבָאֲתָה, מַה לְהֵלֵן, תְּמַיְמִין - אֵין נִפְדִּין, וּבְעֲלֵי מוּמִין - נִפְדִּין, אָף כָּאֵן, טְהוּרִין - לֹא יְפָדוּ, טְמֵאִין - יְפָדוּ:

דבְּרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי מֵאִיר אָמַר: עַד דִּינָר. מַעֲשֵׂר שְׁנֵי שָׁאִין לוֹ דָּמִים - דִּיּוֹ שִׂיאֵמֵר הוּא וְחוּמָשׁוֹ מְחַלְל עַל אִסָּר זֶה:

ג. מַעֲשֵׂר שְׁנֵי שָׁאִין דָּמִיו יְדוּעִים - נִפְדָּה עַל פִּי שְׁלֹשָׁה לְקוּחוֹת וְלֹא עַל פִּי שְׁלֹשָׁה שָׁאִין לְקוּחוֹת, אֶפְלוּ אֶחָד מֵהֶן נִכְרִי, וְאֶפְלוּ אֶחָד מֵהֶן בְּעָלִים - כּוֹפִין אֶת הַבְּעָלִים לִפְתָח רֵאשׁוֹן. אִם אָמַר: הֲרֵי הוּא שְׁלִי בְּסֹלֶעַ, וְאֶחָד אָמַר בְּסֹלֶעַ וְאֶסֶר - יָכוֹל לַחְזֹר בּוֹ. זֶה חֹמֶר בְּהִקְדָּשׁ מִבְּמַעֲשֵׂר שְׁנֵי:

ד. אֵין פּוֹדִין מַעֲשֵׂר שְׁנֵי אֶכְסְרָה אֱלֹא מְעוֹת. כִּיצַד? הֵיּוּ לוֹ פְּרוֹת מִרְקִיבִין וּמְעוֹת מִחֲלִידִין - לֹא יֹאמֵר: 'כַּמָּה אָדָם רוּצָה לִתֵּן בְּצַבּוֹר זֶה, וְכַמָּה אָדָם רוּצָה לִתֵּן בְּכַרִּי זֶה', אֱלֹא אָמַר: 'כַּמָּה אָדָם רוּצָה לִקַּח לוֹ מְעוֹת בְּסֹלֶעַ', וְכַמָּה אָדָם רוּצָה לִקַּח לוֹ פְּרוֹת בְּדִינָר:

ה. סֹלֶעַ, כַּמָּה תֵּהֵא חֶסְרָה וְלֹא יֵהִיּוּ מְחַלְלִין עָלֶיהָ מַעֲשֵׂר שְׁנֵי? לְסֹלֶעַ - אַרְבַּע אֶסְרוֹת. וְלִדִּינָר - אִסָּר; דְּבַרִּי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: לְסֹלֶעַ - אַרְבַּע פּוּנְדִיאוֹת. וְלִדִּינָר - פּוּנְדִיוֹן. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: סֹלֶעַ - שְׁמוֹנֶה פּוּנְדִיאוֹת. וְדִינָר - שְׁנֵי פּוּנְדִיאוֹת. יֵתֵר עַל כֵּן - מְחַלְלֵה בְּשׂוּיָה. עַד כַּמָּה תִּפְתַּח וְיֵהֵא רִשְׁאֵי לְקַיְמָה בְּסֹלֶעַ? סֹלֶעַ - עַד שֶׁקֶל, וּבְדִינָר - עַד רַבַּע. פְּחוֹת מִכֵּן, אֶפְלוּ אִסָּר - אֵין רִשְׁאֵין לְהַחֲלִי עָלֶיהָ. הִיתָה יוֹצֵא לְסִימוֹן בְּסֹלֶעַ, וְלִמְטַבֵּעַ בְּשֶׁקֶל, לְסִימוֹן בְּשֶׁקֶל, וְלִמְטַבֵּעַ בְּסֹלֶעַ - אֵין לְמַעֲשֵׂר שְׁנֵי אֱלֹא כְּשַׁעַר הַמְּטַבֵּעַ:

ו. הַמוֹכֵר פְּרוֹת לַחֲבֵרוֹ וְנִמְצְאוּ טְבָלִים - רִץ אַחֲרָיו לְתַקְנָן. לֹא מְצָאוּ, בִּידוּעַ שֶׁהֵן

כ. הַמְּשַׁאֵיל קִנְיָנִין לְמַעֲשֵׂר שְׁנֵי, עַד שְׁלֹא יִגִּיף - לֹא קִנְיָה מַעֲשֵׂר, וּמִשְׁגִּיפִן - קִנְיָה מַעֲשֵׂר. בְּמָה דְּבָרִים אָמוּרִים? בְּשֶׁל יֵינ. אֲבָל שֶׁל צִיר וְשֶׁל חֶמֶץ וְשֶׁל מוֹרִיס, שֶׁל שְׁמֵן וְשֶׁל דָּבֵשׁ, בֵּין גֶּפֶס בֵּין שְׁלֹא גֶפֶס - לֹא קִנְיָה מַעֲשֵׂר. בֵּין גֶּפֶס בֵּין שְׁלֹא גֶפֶס - עוֹלִים בְּאֶחָד וּמֵאָה. בֵּין גֶּפֶס בֵּין שְׁלֹא גֶפֶס - תּוֹרֵם מֵאֶחָד עַל הַכֹּל. אֵימְתִי אָמְרוּ קִנְיָה מַעֲשֵׂר? בְּזִמְן שֶׁכֻּלָּה מַעֲשֵׂר. אֲבָל אִם הִפְקִיד לְתוֹכָהּ רַבִּיעִית שֶׁל חֲלִין, אַף עַל פִּי שֶׁגֶפֶס - לֹא קִנְיָה מַעֲשֵׂר:

כא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר: לֹא נִחְלְקוּ בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הֵלֵל עַל הַדּוֹרֶף בְּחֻבִּיּוֹת, שֶׁמִּפְתַּח וְאֵין צָרִיף לְעֵרוֹת. עַל מָה נִחְלְקוּ? עַל הַדּוֹרֶף בְּגַת, שְׁבִית שְׁמַאי אָמַרִים: מִפְתַּח וּמַעֲרָה לְגַת. וּבֵית הֵלֵל אָמַרִים: מִפְתַּח וְאֵין צָרִיף לְעֵרוֹת:

מִסְכַּת מַעֲשֵׂר שְׁנֵי פָּרָק שְׁלִישִׁי

א. הַמּוֹלִיף פְּרוֹת מַעֲשֵׂר שְׁנֵי מִמְּקוֹם הַיָּקָר לְמִקּוֹם הַזּוֹל, אוֹ מִמְּקוֹם הַזּוֹל לְמִקּוֹם הַיָּקָר - פּוֹדֵהוּ כְּשַׁעַר מְקוּמוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קִרְחָה: בְּמָה דְּבָרִים אָמוּרִים? בְּשֶׁל דְּמַאי. אֲבָל בְּשֶׁל וְדַאי - פּוֹדִין אוֹתוֹ כְּשַׁעַר הַמְּקוֹם הַזּוֹל:

ב. פּוֹדִין מַעֲשֵׂר שְׁנֵי כְּשַׁעַר הַזּוֹל, כְּמוֹ שְׁחַנְגִּנִי לּוֹקַח אוֹתוֹ יוֹם, וְלֹא כְּמוֹ שֶׁהוּא מוֹכֵר. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אָמַר: כְּמוֹ שְׁחַנְגִּנִי לּוֹקַח בְּאוֹתוֹ הַמִּין. הַפּוֹרֵט דִּינָר כְּסָף לְמַעֲשֵׂר שְׁנֵי - כְּמוֹ שְׁחַנְגִּנִי לּוֹקַח וְלֹא כְּמוֹ שֶׁהוּא מוֹכֵר. הַמְּצָרֶף דִּינָר זָהָב לְמַעֲשֵׂר שְׁנֵי - כְּמוֹ שֶׁשְׁלַחְנִי פּוֹרֵט וְלֹא כְּמוֹ שֶׁהוּא מְצָרֶף. הִיָּה מוֹלִיכוֹ מִמְּקוֹם לְמִקּוֹם וּמִשְׁתַּכֵּר עָלָיו עַל שְׁוִיו רַבַּע;

עמקן דמי הבאה. אבל אם קרא להן שם בגרן - הרי זה מחשב עמקן דמי הבאה:

יב. המוכר פרות לחברו, ואמר לו: פרות שמכרתי לך טבלין הם, בשר בכור הוא, זין נסוף הוא - מה שאכלו אכלו, ויחזיר להן את הדמים. רבי שמעון בן אלעזר אומר: דבר שהנפש קצה בו - מה שאכלו אכלו ויחזיר להן את הדמים. דבר שאין הנפש קצה בו - מה שאכלו אכלו, וינכה להן מן הדמים:

יג. אין פודין מעשר שני בירושלים בזמן הזה. ואין אוכלין מעשר שני בירושלים בזמן הזה. ואין מחללין מעשר שני בירושלים בזמן הזה. ואין מוכרין מעשר שני בירושלים בזמן הזה. ואין מוציאין מעשר שני בירושלים בזמן הזה. ואם הוציא - הרי אלו ירקבו. המחלל מעות על פרות בירושלים בזמן הזה - בית שמאי אומרים: זה וזה מעשר שני. ובית הלל אומרים: המעות - כמות שהיו, והפרות - כמות שהיו:

יד. בית הלל אומרים: מפריש אדם מעשר ראשון של דמאי, ותורמו ואוכלו, ואין צריך להפריש שני. בית שמאי אומרים: צריך להפריש שני, שמא הורם הראשון - לא הורם השני. והלכה כדברי בית הלל:

טו. ראה אחד שהפריש מעשר שני - נאמן על הראשון; דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים: נאמן על הראשון - נאמן על השני. אינו נאמן על השני - אינו נאמן על הראשון:

טז. הפריש תרומה ומעשר ראשון ומעשר שני ואכלן, על אותו המין - נאמן,

קמין - צריך לעשר על ידו, אם בידוע שאין קמין - אין צריך לעשר על ידו. ספק שהן קמין ספק שאינן קמין - מעשר עליהן וקורא שם למעשרותיהם:

ז. המוכר פרות לחברו, המוכר אומר: טבליים מכרתי לך, והלוקח אומר: מתקנין מכרתי לי - כופין את המוכר לתקן משלם את שלו. הרי שלקחו של בית המלך את גרנו, אם מחמת החוב - צריך לעשר על ידו. אם מחמת אגס - אין צריך לעשר על ידו:

ח. האוכל פרות מעשר שני, בין בשוגג בין במזיד - יזעק לשמים; דברי רבן שמעון בן גמליאל. רבי אליעזר אומר: בשוגג - יזעק לשמים. במזיד - יחזרו דמים למקומן. ואם היו מעות, שוגג - יזעק לשמים. מזיד - יחזרו דמים למקומן; דברי רבן שמעון בן גמליאל. רבי אומר: בין שוגג בין במזיד - יחזרו דמים למקומן:

ט. הגונב טבלו של חברו - משלם לו דמי טבלו; דברי רבי. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: דמי חלין שבו:

י. ישראל שאכל פרותיו בטבלו, אף על פי שמתחייב בהן לשמים - אין לכהן בהן כלום, שנאמר (במדבר יח, יט): "אשר ירימו" - אין לכהן בהן אלא עד שירימו. וכן בן לוי שאכל מעשרותיו בטבלו, אף על פי שמתחייב בהן לשמים - אין לכהן בהן כלום, שנאמר בהן: "וזה אשר ירימו לה" - אין לך בהן אלא עד שירימו:

יא. המביא פרות מן הגרן לעיר, הפריש תרומה ונתנה לכהן, מעשר ראשון ונתנו ללוי, מעשר עני ונתנו לעני - אין מחשב

על מין אחר - אינו נאמן; דברי רבי אליעזר. וחקמים אומרים: אף על אותו המין - אינו נאמן. לא כל הימנו שיתקין את עצמו ויבא ויקלקלנו:

יז. האומר: מעשר שני שבחפץ זה מחלל על איסור זה, ולא קבע לו מקום - רבי שמעון אומר: קרא שם. וחקמים אומרים: עד שיאמר: לצפוני או לדרומי. מעשה ברבן שמעון בן גמליאל, ורבי יהודה, ורבי יוסי, שנכנסו אצל בעל הבית לכזיב, אמרו: לא נדע היאך בעל הבית הזה מתקן את פרותיו. כיון שהרגיש בהן, הלך והביא לפניהן דלוסקיא מלא דיגרי זקב. אמרו לו: היאך אתה מתקן את פרותיך? אמר להם, כך וכך אני אומר: מעשר שני שבחפץ זה מחלל על איסור זה. אמרו לו: צא ואכול את פרותיך, השתפרת במעות, אבדת נפשות:

יח. חבר שמת והניח פרות, אפלו באותו היום כנסן - הרי הן בחזקת מתקנין:

מסכת מעשר שני פרק רביעי

א. הפודה מעשר שני שלו - הרי זה חייב בחמש. אחד הכונס מתוך שלו, ואחד הלוקח מן הכותי ומן הנכרי פרות טבלים, אחד שירש, ואחד שנתן לו במתנה - הרי זה חייב בחמש. כיצד חייב בחמש? הפודה בסלע - נותן חמשה דיגרין. רבי אליעזר ברבי שמעון אומר: הפודה בשקל - נותן חמשה של סלע. הפודה במעשר, אם רצה לרקדק - ירקדק. כיצד? חלל על הסלע ונמצאת רעה, על הטריסית ונמצאת רעה - יחליף:

ב. מערימין על מעשר שני לפוטרו מן החמש. כיצד? אומר אדם לבנו ולבתו הגדולים, לעבדו לשפחתו העבדים: 'הילך מעות אלו ופדה לך בהן את מעשר זה'. אבל לא יאמר לו: 'פדה לי בהן את מעשר זה'. אמר רבי יהושע בן קרחה: בראשונה היו נוהגין כך. משרבו הרמאים: אומר אדם לחברו: 'הרי הפרות האלו נתונין לך במתנה', וחוזר ואומר לו: 'הרי הן מחללין על פרות שיש לי בבית'. ובלבד שלא יאמר לו: 'הרי הן מחללין על מעות שיש לי בתוך הכיס עד שיזכה בעל הבית לתוך ידו, או עד שישכר לו את מקומו':

ג. מפקיד אדם מעשר שני שלו אצל חבר, ושל דמאי אצל עם הארץ. אבא חלקיה מן קרוינה אומר: בראשונה היו עושין כן. חזרו לומר: אפלו חבר - אין מפקידין אצלו, שאין אתה יודע מי עומד אחריו:

ד. נתן לו את הקרן ולא נתן לו את החמש - רבי אליעזר אומר: חלל. וחקמים אומרים: לא חלל. אמר רבי: נראין דברי רבי אליעזר בשבת, ודברי חכמים בחול:

ה. מי שלא קרא שם למעשר שני של דמאי - רבי אליעזר אומר: יאכל. וחקמים אומרים: לא יאכל. אמר רבי יוסי: נראין דברי רבי אליעזר בשבת, ודברי חכמים בחול:

ו. שני אחין ושני שתפין, אב ובנו - פודין זה לזה מעשר שני, ונותנין זה לזה מעשר עני. אמר רבי יהודה: תבא מארה לאדם שנותן מעשר עני לאביו. לא אמרו אלא את שהיו שניהם עניים:

תוספתא

הש"ל

ז. אשתו - אין פודה לו את המעשר. רבי שמעון בן אליעזר אומר: אשתו פודה לו את המעשר:

ח. כל אלו שאמרו: 'פודין זה לזה מעשר שני' - נותנין זה לזה מעשר עני. מודה רבי שמעון בן אלעזר באשתו, שאף על פי שפודה לו את המעשר - שאין נותנין לה מעשר עני:

ט. מפרישין תרומת מעשר על פרות עם הארץ, אף על פי שעושה תקלה לבאין אחריו. כיצד? הוציא פרות מתוך ביתו, ואמר לו: 'הפרש על אלו' - לא הפריש אלא עד מקום שהוא לוקח. מחללין מעשר שני על מעות עם הארץ, אף על פי שעושה תקלה לבאים אחריו. כיצד? הוציא מעות מתוך ביתו, ואמר לו: חלל על אלו - לא חלל, אלא עד מקום לוקח, ופורט לו דינר לאלתר. אם מחמת החוב - מתר. ואם מחמת מלנה - הרי זה אסור, עד שילף לתוך ביתו ויחזור:

י. קטן שמוכר בשוק - מפרישין עליו מעשר שני. כיצד? נתן לו טריסית, בין שהיא ביד הלוקח, בין שהיא ביד המוכר, בין שהיא באונקלין - מפריש עליו והולף, וחוזר ומביאו. נטל הימנו דינר - מפריש עליו והולף. ולא עוד: אלא שאדם מוציא דינר מתוך ביתו - מפריש עליו והולף, וחוזר ומביאו לו באחרונה, ואומר לו: 'על זה חללתו':

יא. לקח הימנו עשרה דינרין של זהב - לא יחלל על כלן אלא על אחד מהם. לקח הימנו עשרה כורין של חטין - לא יפריש על כל המגורה אלא על אחד מהם. לקח הימנו עשר חביות של יין - לא יפריש על כל האוצר, אלא על אחת

מהן. לקח הימנו עשר אגדות של ירק - לא יפריש על כל האונקלי אלא על אחת מהן, שלא להפחית את השוק בעיניו:

יב. מוכר מעשר שני לשם חלין. לא ימכרנו לשם מעשר, מפני שפגם את המעשר. יש לו חלין ומעשר שני מערבין זה בזה ומבקש למוכרן - מוכר ראשון ראשון ונותן לתוך האונקלי. נתן כלן בכרף - נוטל דמיהן בכרף. אלו שרוצה - מוכר לשם חלין, ואלו שרוצה - מוכר לשם מעשר שני:

יג. האומר: 'מעשר שני מחלל על סלע שתעלה בידי מכיס זה', ו'על דינר שיעלה בידי מכיס זה' - רבי יוסי אומר: לא חלל. ו'חכמים אומרים: חלל. מודה רבי יוסי לחכמים, באומר: 'מעשר שני מחלל על סלע חדשה שתעלה בידי מכיס זה', ו'על דינר חדש שיעלה בידי מכיס זה' - שזה חלל. מודים חכמים לרבי יוסי, באומר: 'מעשר שני מחלל על סלע שהיתה ביד בני', ו'על דינר שהיה ביד בני' - שלא חלל, שאני אומר: שמה לא היתה בידו באותה שעה:

יד. האומר: 'מעשר שני מחלל על סלע שאפרט מן הדינר', ו'על טריסין שאפרט מן הסלע' - פורט לו דינר ונוטל הימנו סלעים ונוטל הימנו טריסית. נותן אדם לחברו טריסית טברית, ונוטל הימנו צפורית. צפורית ונוטל הימנו טברית. שני פונדיון. פונדיון, ונוטל הימנו שני איסרין. נותן אדם לחברו מעין ונוטל ממנו דינר. דינר, ונוטל ממנו פונדיון. אמר רבי יוסי: במה דברים אמורים? בדמאי, אבל בודאי - אסור. ומחללין נחשת על פרות. אף בדמאי מחללין אותו

יֹחֲנָן בֶּן בְּרוּקָא אוֹמְרִים: אַף הֶקְדַּשׁ -
פְּדִיתוֹ הִיא מְשִׁיכְתוֹ:

יח. המניח איסור ואכל עליו חציו, והלך
למקום אחר והרי הוא יוצא בפונדיון -
יאכל עליו עוד איסור. המניח פונדיון
ואכל עליו חציו, והלך למקום אחר והרי
הוא יוצא באסור - יאכל עליו פלג. זה
הכפל: עד שלא פדאו, מה שהשביח -
השביח לפי חשבון, ומה שפגם - פגם
לפי חשבון. אחר שפדאו, מה שהשביח -
השביח לשני, ומה שפגם - פגם לשני:

מסכת מעשר שני פקח חמישי

א. מצא פלי וכתוב עליו: אַל־ף, דָּל־ת,
חִי־ת, טִי־ת, רִי־ש, תִּי־ו - הרי זו
תרומה². יוֹד מ"ם - הרי זה מעשר. פ"א
שִׁי־ן - הרי זה שני. עִי־ן - הרי זה עני.
והכמים אומרים: כלן שמות אדם הן.
אבל מצא חבית מלאה פרות, וכתוב
עליה: 'תרומה' - הרי זה תרומה. 'מעשר'
- הרי זה מעשר. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: אִפְלוּ
מִצָּא חֲבִית מְלֵאָה פְרוֹת, וְכָתוּב עָלֶיהָ:
'תרומה' - הרי אלו חלין. שָׁאֲנִי אוֹמֵר:
אֲשַׁתְּקֵד הִיתָה מְלֵאָה תְרוּמָה וּפְנָה, וְחִזֵּר
וּמְלֵאָה חֲלִין. מוֹדָה רַבִּי יוֹסִי: שָׁאֵם כְּתוּב

שְׁנָאֵמַר "מִכֵּל חֶלְבוֹ תְרוּמוֹת". טִי־ת -
רומו אל טובו שהוא תרומה. רִי־ש - ראשית
שהתרומה נקראת ראשית. תִּי־ו תרומה. פ"א
שִׁי־ן - שני, כי האות פ' רומזת שְׁצִרִיף פְדִיוֹן.
וּבְאוֹתִיּוֹת יוֹד מ"ם - חושש שמוא הוא מעשר,
האות י' - רומו לאַחַד מִן עֶשֶׂר, וְהָאוֹת מ' -
רומזת למעשר.

נחשת על נחשת. נותן אדם לחברו
גולנית ונוטל הימנו דינר ונוטל הימנו
פונדיון. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: בְּמָה דְבָרִים
אֲמוּרִים? בְּדַמַּי וּבַדְּחָק, אֲכַל בּוֹדֵאֵי
וּבְרִנָּח - הרי זה אסור:

טו. היה עובר ממקום למקום ובין
מעות, אם עתיד לחזור למקומו - מחלל
כשער מקומו. ואם לאו - מחלל בשויהן
ובשער אותו מקום:

טז. הפריש תרומה, ומעשר ראשון,
ומעשר שני, ולא קרא להן שם. רבי יוסי
אומר: נתקדשו. רבי יהודה אומר: לא
נתקדשו. רבי מאיר אומר: אם עתיד
לקרות להן שם - אין בהן קדשה, עד
שיקרא להן שם, אם אין עתיד לקרות
להן שם - כיון שהפרישן נתקדשו:

יז. פדה הימנו מעשר בסלע, ולא הספיק
למדרו עד שעמד בשמים, מה שפדה -
פדה, ומדת הדין ביניהם. רבן שמעון בן
גמליאל אומר: מעשר שני - משיכתו הוא
פדיונו. פדה ממנו מעשר בשמים, ולא
הספיק למושכו עד שעמד בסלע, מה
שפדה - פדה, ומדת הדין ביניהם,
שמעשר שני - פדיתו היא משיכתו. רבן
שמעון בן גמליאל ורבי ישמעאל בן רבי

² בירושלמי מסכת מעשר שני (פרק רביעי הלכה
ו) מבאר טעם הדבר. אַל־ף - קדמיותא האות
אַל־ף תחלה לאותיות, ורומזת לתרומה שהיא
תחלה להפרשות. דָּל־ת - רומזת אל דְמוּעַ וְדְמוּעַ
הוא תרומה שְׁנָאֵמַר "מְלֵאָתְךָ וְדְמוּעַךָ לֹא תֵאָחֵר".
חִי־ת - רומזת לתבת חֶלְבוֹ וְחֶלְבוֹ רומו לתרומה,

בְּחֶרֶס וְנִתְּוֵן עַל גְּפֵי חֲבִית, בְּנִיָּר וְנִתְּוֵן עַל פֵּי עֵגוּל, אִם תְּרוּמָה - הָרִי זֶה תְּרוּמָה, אִם מַעֲשֵׂר - הָרִי זֶה מַעֲשֵׂר:

ב. מִצָּא פְּלִי חֶרֶס וְכָתוּב עָלֶיהָ קו'ף קָרְבָּן - הָרִי זֶה קָרְבָּן, וּמָה שֶּׁבָּתוּכוֹ קָרְבָּן; וּדְבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵין דְּרָךְ אָדָם לִהְיוֹת מִקְדִּישׁ פְּלִי חֶרֶס. מִצָּא פְּלִי מִתְּכוּת כְּתוּב עָלָיו 'קָרְבָּן', אִם הִיָּה רִיקָן - אֲסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ, עַד שֶׁיּוֹדַע שֶׁהוּא שֶׁל הַקֹּדֶשׁ וְנִפְדָּה. אִם הִיָּה מְלֵא - הוּא וּמָה שֶּׁבָּתוּכוֹ קָרְבָּן:

ג. מִצָּא פְּלִי חֶרֶס וְכָתוּב עָלֶיהָ קָרְבָּן - הָרִי זֶה קָרְבָּן. מִצָּא פְּלִי חֶרֶס וְכָתוּב עָלֶיהָ מַעֲשֵׂר שְׁנֵי - הָרִי זֶה מַעֲשֵׂר שְׁנֵי. מַעֲשֵׂר סֶתֶם - מִשְׁתַּלֵּין עָלָיו שְׁנֵי חוּמְרִין. לַעֲלוֹת וּלְאוֹכְלוֹ בִירוּשָׁלַיִם - הָרִי אֵלּוּ חֲלִין. 'לֶשֶׁם יוֹסֵף' וּ'לֶשֶׁם שִׁמְעוֹן' - אֵינּוּ כְּלוּם:

ד. הָאוֹמֵר: 'מַעֲשֵׂר שְׁנֵי שֵׁישׁ לִי בְּבֵית', וְנִמְצָא בְּעֵלְיָהּ 'בְּעֵלְיָהּ', וְנִמְצָא בְּפִיתָה. 'בְּכִיס' וְנִמְצָא בְּדִלְסָקִים. 'בְּדִלְסָקִים' וְנִמְצָא בְּכִיס - הָרִי אֵלּוּ חֲלִין. 'מַעֲשֵׂר שְׁנֵי יֵשׁ לִי, וְהִלֵּךְ לוֹ, וּמִצָּאוּ בֵּין בְּבֵית בֵּין בְּעֵלְיָהּ בֵּין בְּכִיס בֵּין בְּדִלְסָקִים - הָרִי אֵלּוּ מַעֲשֵׂר שְׁנֵי. 'כִּיס מַעֲשֵׂר שְׁנֵי יֵשׁ לִי בְּתוֹךְ הַבַּיִת', הִלֵּךְ וּמִצָּא שֵׁם שְׁנַיִם שְׁלֹשָׁה כִּיסִין, הַגְּדוּל - מַעֲשֵׂר שְׁנֵי, וּשְׁנַיִם הַקְּטַנִּים - חֲלִין. לֹא יֵאָכֵל מִן קְטַנִּים עַד שֶׁיִּחְלָלֵם עַל הַגְּדוּל:

ה. 'שְׁמוֹנֶה שָׁל זָהָב יֵשׁ לִי בְּכִיס', וְהִלֵּךְ וּמִצָּא שְׁמוֹנֶה דִּינָרֵי זָהָב - הָרִי אֵלּוּ מַעֲשֵׂר שְׁנֵי. 'שְׁמוֹנֶה דִּינָרֵי זָהָב יֵשׁ לִי בְּכִיס', וְהִלֵּךְ וּמִצָּא שְׁמוֹנֶה שָׁל זָהָב - הָרִי אֵלּוּ חֲלִין. 'שְׁמוֹנֶה שָׁל חֲלִין יֵשׁ לִי בְּכִיס', וְהִלֵּךְ וּמִצָּא חֲמִשִּׁים סָלַע אוֹ מֵאֲתַיִם זוּז. 'מֵאֲתַיִם זוּז' אוֹ 'חֲמִשִּׁים סָלַע', וְאַחַר כָּךְ

מִצָּא שְׁמוֹנֶה דִּינָרֵי זָהָב - הָרִי אֵלּוּ מַעֲשֵׂר שְׁנֵי. 'שְׁמוֹנֶה דִּינָרֵי זָהָב יֵשׁ לִי בְּכִיס', וְהִלֵּךְ וּמִצָּא חֲמִשִּׁים זוּז אוֹ מֵאֲתַיִם זוּז. 'מֵאֲתַיִם זוּז' אוֹ 'חֲמִשִּׁים סָלַע', אַחַר כָּךְ מִצָּא שְׁמוֹנֶה - הָרִי אֵלּוּ חֲלִין. 'הָרִי שֵׁם מְנָה וּמִצָּא מֵאֲתַיִם' - חֲלִין וּמַעֲשֵׂר שְׁנֵי מַעֲרָבִין זֶה בְּזֶה; דְּבָרֵי רַבִּי. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: הַכֹּל חֲלִין. 'מֵאֲתַיִם וּמִצָּא מְנָה' - מְנָה מְנַח וּמְנָה מוּטָל; דְּבָרֵי רַבִּי. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: הַכֹּל חֲלִין:

ו. הִיָּה חוֹלָה וּמִשְׁתַּק, אָמְרוּ לוֹ: 'הֵיכָן מַעֲשֵׂר שְׁנֵי שְׁלֵךְ? הֲרֹאֵן בְּאַצְבָּעוֹ, כֶּךָ וְכֶךָ הֵן.' 'שִׁמָּא בְּמִקּוּם פְּלוּנֵי הֵן?' הֲרַפִּין בְּרֵאשׁוֹ - בּוֹדְקִין אוֹתוֹ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים. אִם אָמַר עַל 'לְאוֹ' לְאוֹ וְעַל 'הֵן' הֵן - דְּבָרֵי קַזְמִין. הִיָּה מַצְטַעַר: 'הֵיכָן מַעֲשֵׂר שְׁנֵי שָׁל אַבָּא?' בָּא בְּעַל חֲלוּם אָמַר לוֹ: 'כֶּךָ וְכֶךָ הֵן', 'בְּמִקּוּם פְּלוּנֵי הֵן' - זֶה הִיָּה מַעֲשֵׂה, וּמִצָּאוּ שֵׁם מְעוֹת, וּבָאוּ וְשָׁאוּ אֶת הַחֲכָמִים וְאָמְרוּ: הָרִי אֵלּוּ חֲלִין, שְׁדַבְּרֵי חֲלוּמוֹת - לֹא מַעֲלִין וְלֹא מוֹרִידִין:

ז. הָאוֹמֵר לְבָנָיו: 'אַפְלוּ אִתְּם מִתִּים, אֵל תִּגְעוּ בְּזוּיֹת זוֹ'. הִלְכוּ וּמִצָּאוּ שֵׁם מְעוֹת - הָרִי אֵלּוּ חֲלִין. רָאוּ אֶת אַבְיָהֶן שֶׁהִטְמִין מְעוֹת בְּשָׂדֶה בְּתִבְחָה בְּמַגְדָּל, וְאָמַר: 'שָׁל פְּלוּנֵי הֵן'; 'שָׁל מַעֲשֵׂר שְׁנֵי הֵן', אִם כְּמַעֲרִים - לֹא אָמַר כְּלוּם, אִם כְּמִתְּפוּן לְעִדּוֹת - דְּבָרֵי קַזְמִין. אָמַר לָהֶם אַחַד: 'אֲנִי רֵאִיתִי אֶת אַבְיָכֶם שֶׁהִטְמִין בְּשָׂדֶה, בְּתִבְחָה, וּבְמַגְדָּל' - דְּבָרֵי קַזְמִין. 'בְּמִקּוּם פְּלוּנֵי, בְּשָׂדֶה פְּלוּנֵי' - לֹא אָמַר כְּלוּם. זֶה הַכֹּל: כָּל הַמְּצוּי לָהֶם - לֹא אָמַר כְּלוּם. כָּל שֶׁאֵין מְצוּי לָהֶם - דְּבָרֵי קַזְמִין:

ח. אמר לו כובס: 'טלית זו, של אביך היתה, ולקחתיה הימנו' - נאמן, הוא הפה שאסור הוא הפה שהתיר. אם יש עדים שהיה של אביו, ואומר: 'לקחתיה הימנו' - אינו נאמן:

ט. אחרים אומרים: אילן של הקדש - סוקרין אותו בסקרא. בית עבודה זרה - מפחמין אותו בפחמין. בית מנגע - מטילין עליו אפר מקלה. מקום הרוג - מצנינין אותו בדם. עגלה ערופה - מצנינין אותו במגורה של אבנים:

י. כרם רבעי - עולה לירושלים מהלך יום לכל צד. במה דברים אמורים? בכרם שיש בו חמשה גפנים. אבל כרם שאין בו חמשה גפנים, ושאר כל האילן - הרי זה נפדה סמוך לחומה. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אחד כרם שיש בו חמשה גפנים, ואחד כרם שאין בו חמשה גפנים - הרי זה עולה לירושלים, ומחלק הימנו לשכניו ולקרוביו ולמדיעיו, ומעטר בו את השוק. אמר רבי שמעון: אין בזה עטור השוק. אלא פודהו בשער הזול, ודמיו נאכל כמעשר שני. משחרב הבית, בית דין הראשון לא אמרו בו כלום. בית דין האחרון גזרו שיהא זה נפדה סמוך לחומה. מעשה ברבי אליעזר שהיה לו כרם בצד כפר טובי במזרח לוד, ורצה להפקירו. אמרו לו תלמידיו: אין אתה צריך להפקירו, כבר נמנו חכריך להתירו. ולא רצה לפדותו. אמרו תלמידיו: רבי! משגזרו שיהא זה נפדה סמוך לחומה אתה צריך לפדותו. עמד רבי אליעזר ובצרו ופדאו. ושאר כל האילן נטע רבעי - כמעשר שני:

יא. כרם רבעי - בית שמאי אומרים: אין לו חמש ואין לו בעור. ובית הלל אומרים: יש לו חמש. במה דברים אמורים? בשביעית, אבל בשאר שני שבוע - יש לו חמש ויש לו בעור; דברי רבי. רבן גמליאל אומר: אחד שביעית ואחד שני שבוע. בית שמאי אומרים: אין לו חמש ואין לו בעור, ובית הלל אומרים: יש לו. בית שמאי אומרים: אין גוממין אותו, ובית הלל אומרים: גוממין אותו. בית שמאי אומרים: אין פודין אותו ענבים אלא יין, ובית הלל אומרים: יין וענבים. אבל הכל מודים שאין פודין במחבר לקרקע. בית שמאי אומרים: אין נוטעין אותו ברביעית שהרביעית שלו חל להיות בשביעית, ובית הלל מתירין:

יב. אילן שנטעו בערב ראש השנה של שביעית - אין מעשר שני שלו מתבער אלא בשביעית. המקדיש מעשר שני שלו - הרי זה פודה על מנת לתן להקדש את שלו, ולמעשר שני את שלו:

יג. רבי יוסי אומר: (דברים כו, יג) "בערתי הקדש" - זו תרומה. "מן הבית" - זו חלה. "נתתיו ללוי" - זו מעשר ראשון. "וגם נתתיו" - זו תרומת מעשר. "לגור ליתום ולא למנה" - זו מעשר עני. "ככל מצותך אשר צויתני" - "ואכלו בשעריך ושבעו" - זו מעשר שני. דבר אחר: כיון שהפרשתו מן הבית - אין אתה זקוק לו:

יד. כל העוסקין במצות - פיהם פתוח בתפלה לפני המקום. שנאמר (איוב כב, כח): "ותגזר אמר ויקם לך" וגו'. ואומר (ישעיה לח, ב): "ויסב חזקיהו פניו וגו' ויאמר אנא ה' זכר נא" וגו'. ואומר

(דְּבָרִים כו, טו): הַשְּׁקִיפָה מִמַּעוֹן קְדוֹשׁ
 וְגו' - זוּ מְקוֹם הַשְּׁקִיפָה, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים
 פה, יב): "אַמֶּת מֵאֲרֶץ תִּצְמַח" וְגו'. מִן
 הַשָּׁמַיִם - מֵאוֹצֵר טוֹב שֶׁבַּשָּׁמַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר
 (דְּבָרִים כח, יב): "יִפְתַּח ה' לְךָ אֶת אוֹצְרוֹ
 הַטוֹב אֶת הַשָּׁמַיִם". וּבִרְוֶה אֶת עַמְּךָ - הַכֹּל
 בְּכֻלֵּל הַבְּרָכָה. (שָׁם): "בְּרוּךְ אַתָּה בְּעִיר".
 אֶת יִשְׂרָאֵל - הַכֹּל בְּזִכּוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר
 (דְּבָרִים לג, כח): "וַיִּשְׁכַּן יִשְׂרָאֵל בְּטַח
 בְּדָר עֵין יַעֲקֹב". וְאֵת הָאֲדָמָה - בְּזִכּוֹת
 הַמְּזֻבַּח, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כ, כא): "מִזְבַּח
 אֲדָמָה תַעֲשֶׂה" וְגו'. אֲשֶׁר נִתַּתְּ לָנוּ - הַכֹּל
 בְּכֻלֵּל לְפִי מַתְּנוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים ו, יא):
 "וּבְתִים מְלֵאִים כָּל טוֹב" וְגו'. כִּי אֲשֶׁר
 נִשְׁבַּעְתָּ - זוּ שְׁבוּעָה שֶׁל אֲבֵרָהֶם שֶׁנֶּאֱמַר
 (בְּרֵאשִׁית כב, טז): "וַיֹּאמֶר בִּי נִשְׁבַּעְתִּי
 נָא ה' עֵץ כִּי" וְגו'. לְאַבְרָהָם - הַכֹּל
 בְּזִכּוֹת שְׁבָטִים, שֶׁנֶּאֱמַר (חֲבָקוּק ג, ט):
 "שְׁבַעוֹת מַטּוֹת אִמֶּר סִלָּה". אֲרֶץ - זוּ אֲרֶץ
 עֲצָמָה. שֶׁנִּתַּתְּ לָנוּ - כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יחֲזַקְיָאֵל
 מח): "מִפָּאֵת קָדִים עַד פָּאֵת יָם דִּן אֶחָד.
 מִפָּאֵת קָדִים וְעַד פָּאֵת יָם רְאוּבֵן אֶחָד.
 מִפָּאֵת קָדִים עַד פָּאֵת יָם נַפְתְּלִי אֶחָד".
 זְבַת חֶלֶב וּדְבַשׁ - מְלֻמֵּד: שֶׁהַמַּעֲשָׂרוֹת
 נוֹתְנִין טַעַם וְרִיחַ וְשֶׁמֶן הַדֶּגֶן בְּפִרוֹת. רַבִּי
 שֶׁמַּעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר: טְהָרָה - נְטִלָּה
 אֶת הַטַּעַם וְאֶת הָרִיחַ. מַעֲשָׂרוֹת - נְטִלוּ אֶת
 הַשֶּׁמֶן וְאֶת הַדֶּגֶן:

יין טייערער חבֿר,
 קסט זיך שוין בעסער?
 עסכאה וואָלט אומות

מעשה לעד

היסטארישע דורכברוך

אין די וועלט פון ערליכע
אידישע ליין מאטריאל!

הערליכע מעשיות דערציילט
 דורכ'ן ראש ישיבה שליט"א

- מעשה לעד
 וועט אויפבויען
 די דרך ארץ און
 מידות טובות ביי
 די קינדער לעד
- מעשה לעד
 וועט הייזן די
 ריכטיגע וועג פאר
 אייערע קינדער
 צו זיין בריסל'ע
 קינדער לעד
- מעשה לעד
 וועט אריינבאקן
 אמונה אין די
 קינדער לעד
- מעשה לעד
 וועט אייג-
 געוואוינען
 דערן צו און
 פונעם אייבערשטן
 די מיילער פון די
 קינדער לעד

די מעשה לעד קינדער ביכל וועט בערן די זיין צו באקומען
 אין די נאנטע טאג ביי די מפיצים און ביי די קין הדפסה.

קחו ברכה אל תוך בתיכם!

בעזהשׁי"ת

קרן הדפסה לאדענט איין איין צו ווערן א ברסלב פריים מעמבער!

אויפן פארלאנג פונעם ציבור אנשי שלומינו,
האט קרן הדפסה איינגעפדעמט א נייע פריים מעמבערשיפ פראגראם,
וואס וועט צושטעלן א געוואלד מיט נוצבארע בענעפיטן:

ועל כולם:

PRIME HOME DELIVERY SERVICE

פריים דעליווערי

סערוויס:

באקומט אלעס "צום טיר"
מיט פערזעליכע סערוויס
אויף א גאלדענעם טאץ -
דאס שנעלסטע וואס מעגליך.

עקסטערע באנוס:

אנלימיטעד 10%
דיסקאונט אין ברסלב
סענטער אנליין
געשעפט

אריינגערעכענט הונדערטע
ספרים, קונטרס, אויף
אידיש, ענגליש און לשון
הקודש, סידיס צו הערן און
צו זען, און נאך אסאך.

צום ערשט:

באקומט "אלע"
וועכענטליכע אידישע
גליונות און קונטרסים
פון היכל הקודש

אריינגערעכענט די וואס מען
אפערט נישט דערפאר קיין
סובסקריבשאנס, אזוי אויך די
וואס וועלן ארויסקומען
בעז"ה אין די צוקונפט.

די פרייז צו ווערן א פריים מעמבער איז \$24.99 א וואך

רופט שוין 718-387-2691 עקסטענשאן 3

בשורה טובה ומשמחת!

שוין יעצט
דא צו באקומען
אפגעשיקט יעדע וואך

צו אייער טיר

אויף די פאסט

די שטארק אויפגעכאפטע
וועכנטליכע קונטרסים

עצתו אמונה

הערליכע בריוו, שאלות

ותשובות אין אלע אקטועלע

נושאים אין טאג טעגליכן לעבן.

געשריבן דורכן ראשי ישיבה
הרה"ג ר' יואל רוטה

יואל רוטה

שליטי"א

רופט אדער טעקסט

718•387•2691

קח
הכל
הקודש

אדער שיקט א אימעיל צו subscribe@kerenhadfusa.org

<p>18</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>כב 22</p>	<p>משיכמין לסליחות 1st Day of Selichos עלות השחר _____ 5:27 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:08 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 6:59 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 8:12 בבלי: כתובות עד • ירושלמי: עבודה זרה יז • תוספתא: מעשרות ב ב"ך: שמואל ב ה-ו • רמב"ם: מכירה טו</p>
<p>19</p>	<p>שני Monday</p>	<p>כג 23</p>	<p>ב' דסליחות עלות השחר _____ 5:28 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:09 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 6:58 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 8:11 בבלי: כתובות עה • ירושלמי: עבודה זרה טו • תוספתא: מעשרות ג ב"ך: שמואל ב ז-ח • רמב"ם: מכירה טז</p>
<p>20</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>כד 24</p>	<p>ג' דסליחות עלות השחר _____ 5:29 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:09 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 6:56 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 8:09 בבלי: כתובות עו • ירושלמי: עבודה זרה טז • תוספתא: מעשר שני א ב"ך: שמואל ב ט-י • רמב"ם: מכירה יז</p>
<p>21</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>כה 25</p>	<p>ד' דסליחות עלות השחר _____ 5:30 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:09 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 6:54 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 8:07 בבלי: כתובות עד • ירושלמי: עבודה זרה יז • תוספתא: מעשר שני ב ב"ך: שמואל ב יא-יב • רמב"ם: מכירה יח</p>
<p>22</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>כו 26</p>	<p>ה' דסליחות עלות השחר _____ 5:31 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:09 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 6:53 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 8:06 בבלי: כתובות עה • ירושלמי: עבודה זרה יח • תוספתא: מעשר שני ג ב"ך: שמואל ב יג-יד • רמב"ם: מכירה יט</p>
<p>23</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>כז 27</p>	<p>ו' דסליחות עלות השחר _____ 5:32 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:10 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 6:51 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 8:04 בבלי: כתובות עט • ירושלמי: עבודה זרה יט • תוספתא: מעשר שני ד ב"ך: שמואל ב טו-טז • רמב"ם: מכירה כ</p>
<p>24</p>	<p>שב"ק Shabbos</p>	<p>כח 28</p>	<p>נצבים, פרק ה-ו עלות השחר _____ 5:33 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:10 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:22 שקיעה _____ 6:49 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 8:02 בבלי: כתובות פ • ירושלמי: עבודה זרה כ • תוספתא: מעשר שני ה ב"ך: שמואל ב זי-יז • רמב"ם: מכירה כא</p>

Candle Lighting 6:33 הדלקת הנרות

Shabbos Ends 8:02 זמן מוצש"ק

עֲרַב רֵאשׁ הַשָּׁנָה אִיז גוּט צוֹ נַעֲבֹד אַ פְּדִיּוֹן.

(שיחות הר"ן סימן ר"ד)